Årsrapporten (01.01.2015 – 31.12.2015) er fremlagt og godkendt på Årsmødet for Bitten og Mads Clausens Fond den 04.05.2016. Dirigent: Peter M. Clausen

CVR nr. 41 81 56 12 | **www.bmcfond.dk**

BITTEN & MADS CLAUSENS FOND

TIL GAVN FOR DANFOSS

ÅRSRAPPORT 2015

Indhold

Bitten og Mads Clausens Fond

Med arv i fortiden

Mads Clausen (1905-1966) skabte Danfoss, en af Danmarks største virksomheder. Hans høje tekniske niveau kombineret med stort flair for kundernes fremtidige behov gjorde ham i stand til at opbygge et globalt firma med udgangspunkt i sit fødehjem på Nordals.

Samtidig med sit globale perspektiv bevarede Mads Clausen altid sin respekt for lokalområdet og de mennesker, der sammen med ham skabte Danfoss.

I 1971 etablerede stifterens hustru Bitten Clausen "Bitten og Mads Clausens Fond" for at styrke Danfoss, således at virksomheden kunne sikres en økonomisk sund og konkurrencedygtig udvikling.

Danfoss Koncernens hovedtal

61 FABRIKKER I **20 LANDE** OG DANFOSS SÆLGER SINE PRODUKTER I MERE END **100 LANDE**

23,420 ANSATTE

38 MIA. DKK OMSÆTNING 2015

Danfoss Koncernens salg pr. region

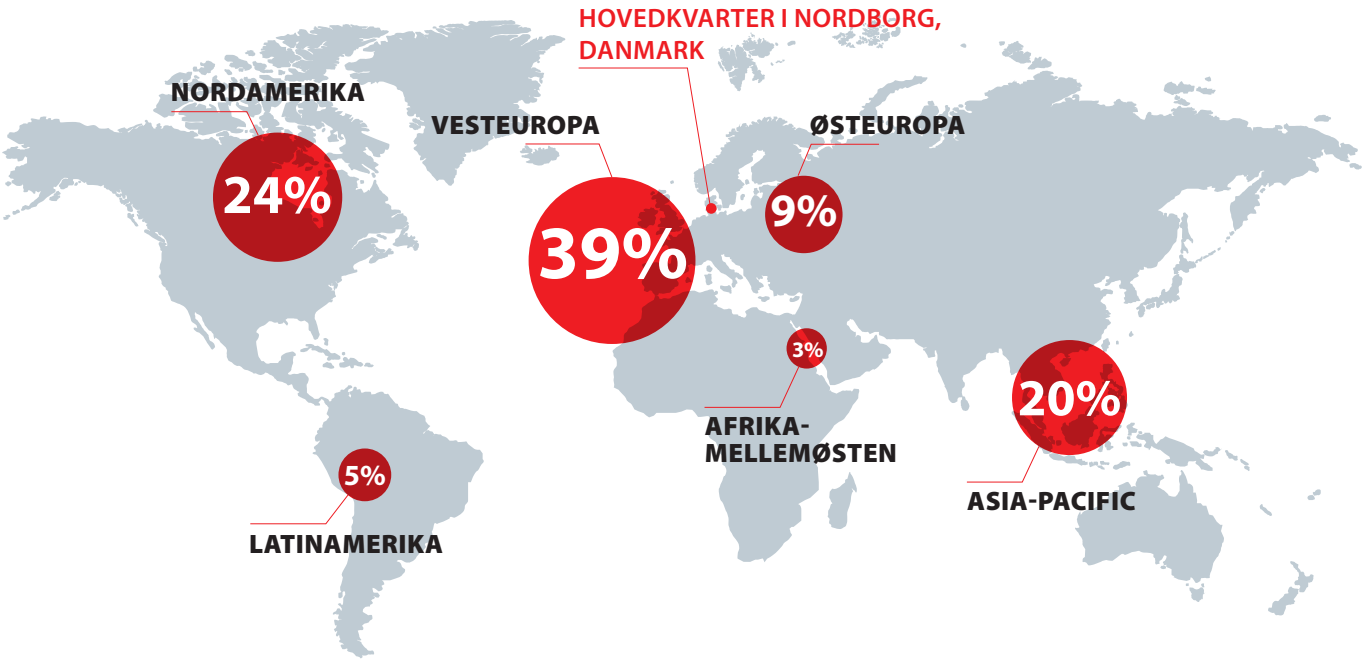

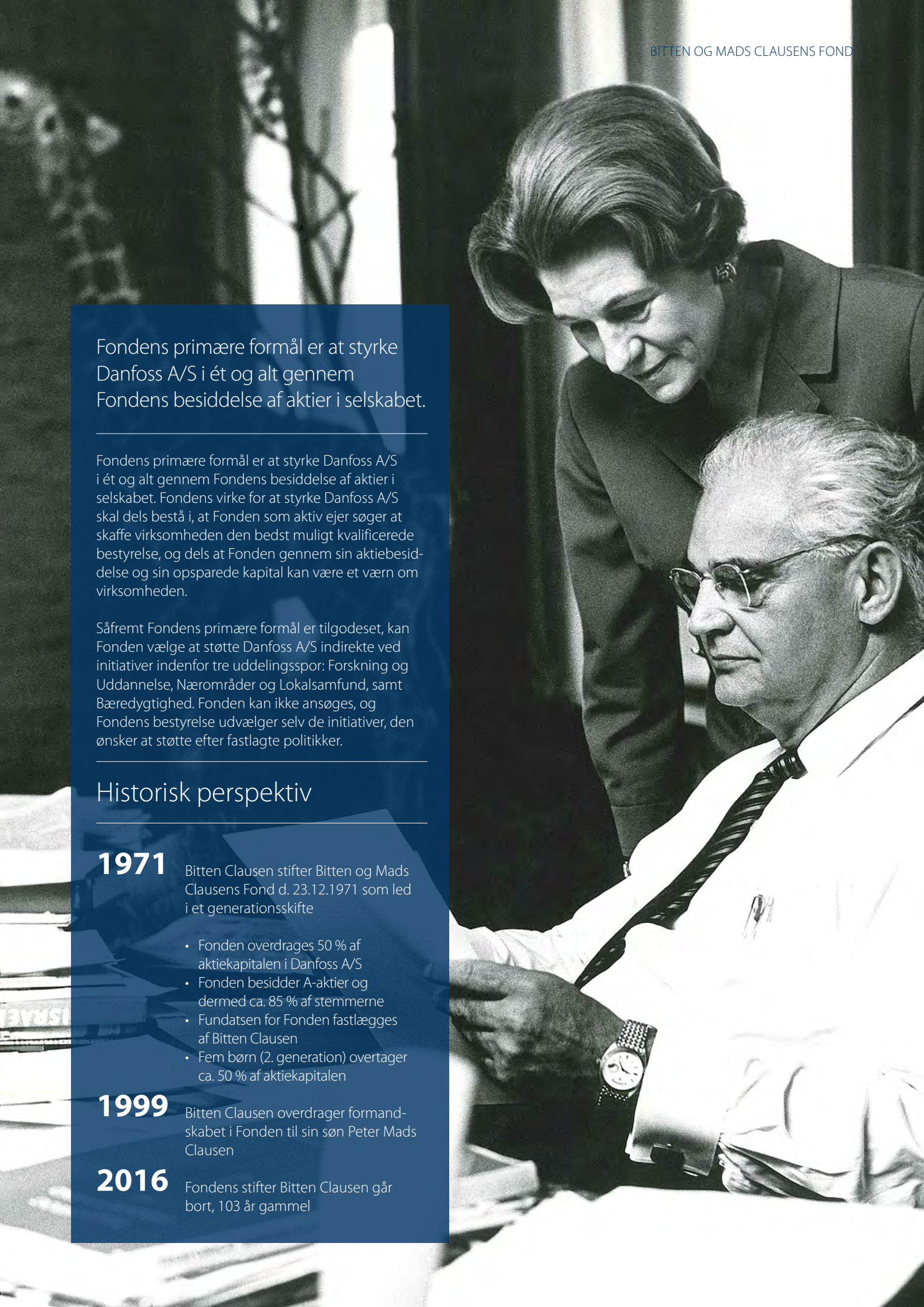

Fondens primære formål er at styrke Danfoss A/S i ét og alt gennem Fondens besiddelse af aktier i selskabet.

Fondens primære formål er at styrke Danfoss A/S i ét og alt gennem Fondens besiddelse af aktier i selskabet. Fondens virke for at styrke Danfoss A/S skal dels bestå i, at Fonden som aktiv ejer søger at skaffe virksomheden den bedst muligt kvalificerede bestyrelse, og dels at Fonden gennem sin aktiebesiddelse og sin opsparede kapital kan være et værn om virksomheden.

Såfremt Fondens primære formål er tilgodeset, kan Fonden vælge at støtte Danfoss A/S indirekte ved initiativer indenfor tre uddelingsspor: Forskning og Uddannelse, Nærområder og Lokalsamfund, samt Bæredygtighed. Fonden kan ikke ansøges, og Fondens bestyrelse udvælger selv de initiativer, den ønsker at støtte efter fastlagte politikker.

Historisk perspektiv

1971 Bitten Clausen stifter Bitten og Mads Clausens Fond d. 23.12.1971 som led i et generationsskifte

- Fonden overdrages 50 % af aktiekapitalen i Danfoss A/S
- Fonden besidder A-aktier og dermed ca. 85 % af stemmerne
- Fundatsen for Fonden fastlægges af Bitten Clausen
- Fem børn (2. generation) overtager ca. 50 % af aktiekapitalen

1999 Bitten Clausen overdrager formandskabet i Fonden til sin søn Peter Mads Clausen

2016 Fondens stifter Bitten Clausen går bort, 103 år gammel

Bittens Have blev etableret som en del af Universe i 2012 i anledning af Bitten Clausens 100 årsdag. Haven er inspireret af haveanlæg for 100 år siden.

KONCERN HOVED- OG NØGLETAL

mio. DKK

	2011	2012	2013	2014	2015
RESULTATOPGØRELSE					
Nettoomsætning	33.921	34.024	33.628	34.375	38.031
Resultat af primær drift før af- og nedskrivninger, andre driftsindtægter og -omkostninger	5.291	5.418	5.537	6.061	6.098
Resultat af primær drift før af- og nedskrivninger (EBITDA)	5.888	5.707	5.284	5.464	5.958
Resultat før andre driftsindtægter og -omkostninger	3.609	3.676	3.853	4.331	4.176
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	6	-5	-9	-180	55
Resultat af primær drift (EBIT)	4.182	3.690	3.590	3.907	4.025
Finansielle poster, netto	-1.051	-438	-369	-433	-319
Resultat af fortsættende aktiviteter før skat	3.137	3.247	3.221	3.474	3.706
Resultat af ophørende aktiviteter	-931	0	0	0	0
Årets resultat	1.250	2.249	2.255	2.286	2.544
Årets nettouddelinger	35	72	40	131	38
BALANCE					
Langfristede aktiver i alt	17.583	17.196	16.389	26.205	26.647
Aktiver i alt	28.453	28.065	26.698	37.807	37.894
Egenkapital i alt	12.861	14.388	11.812	13.850	14.667
Nettorentebærende gæld	4.599	2.566	4.057	11.334	9.757
Nettoaktiver	17.095	16.682	15.569	22.441	21.622
PENGESTRØMSOPGØRELSE					
Pengestrøm fra driftsaktivitet	3.320	4.239	4.450	4.350	4.625
Pengestrøm fra investeringsaktivitet	-238	-1.355	-1.213	-10.789	-1.389
heraf køb og salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver	-1.226	-1.182	-1.161	-996	-1.233
heraf køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter	1.112	-190	0	-7.377	-223
heraf køb(-) og salg af værdipapirer, øvrige kapitalandele og udlån	-124	17	0	-2.416	67
Frit cash flow	3.082	2.884	3.237	-6.439	3.236
Frit cash flow før M&A	2.018	2.984	3.330	3.398	3.299
Pengestrøm fra finansieringsaktivitet	-2.494	-2.686	-3.330	6.472	-3.672
ANTAL MEDARBEJDERE					
Antal medarbejdere	23.475	23.128	22.465	24.121	23.424
NØGLETAL					
Vækst målt i lokal valuta (%)	8	-3	2	5	5
EBITDA margin ekskl. andre driftsindtægter mv. (%)	15,6	15,9	16,5	17,6	16,0
EBITDA margin (%)	17,4	16,8	15,7	15,9	15,7
EBIT margin ekskl. andre driftsindtægter mv. (%)	10,6	10,8	11,5	12,6	11,0
EBIT margin (%)	12,3	10,8	10,7	11,4	10,6
Afkast på investeret kapital (ROIC) efter skat (%)	17,4	15,2	15,8	13,0	11,2
Afkast på investeret kapital (ROIC) (%)	22,6	20,9	21,8	19,1	16,2
Egenkapitalens forrentning (%)	7,5	15,5	16,7	16,8	17,7
Soliditetsgrad (%)	45,2	51,3	44,2	36,6	38,7
Gæld/egenkapital (finansiel gearing) (%)	35,8	17,8	34,3	81,8	66,5
Nettorentebærende gæld/EBITDA	0,8	0,4	0,8	2,1	1,6

Ovennævnte nøgletal er, i de tilfælde hvor nøgletallene er defineret af Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2015", udarbejdet i overensstemmelse hermed.

Regnskabsberetning

Selskabsoplysninger

Bitten og Mads Clausens Fond (BMC Fonden) er en dansk erhvervsdrivende fond registreret hos Erhvervsstyrelsen under CVR. nr. 41 81 56 12. BMC Fonden arbejder selvstændigt og uafhængigt af andre hensyn end de, der indgår i Fondens formålsbestemmelse.

BMC Fonden blev stiftet i 1971 af Bitten Clausen, enke efter Mads Clausen. Stiftelsen var et led i et generationsskifte i Danfoss A/S, med den hensigt at støtte op i et og alt om Danfoss. I forbindelse med stiftelsen overdrog Bitten Clausen 50 % af aktiekapitalen i Danfoss A/S til Fonden.

Fundats / Formål
Fondens vedtægter blev udarbejdet af Bitten Clausen ved Fondens stiftelse i 1971. Vedtægterne beskriver Fondens formål, Fondens kapitalforhold, sammensætning og valg af bestyrelsen samt forvaltningen af Fondens midler.

Fondens hovedformål er at styrke Danfoss A/S, således at virksomheden sikres en økonomisk sund og konkurrencedygtig udvikling. Dette forvaltes via Fondens besiddelse af aktier i Danfoss A/S. Derudover bruger Fonden sin indflydelse som aktionær i forbindelse med valg af bestyrelsesmedlemmer i Danfoss A/S. Endelig skal Fonden arbejde for at bevare og styrke beskæftigelsen i Sønderjylland.

Såfremt Fondens hovedformål er opnået, kan Fonden vælge at støtte Danfoss A/S indirekte ved initiativer indenfor tre uddelingsspor: Forskning og Uddannelse, Nærområder og Lokalsamfund samt Bæredygtighed. Da Fonden ikke kan ansøges, udvælger Fondens bestyrelse selv de initiativer, den ønsker at støtte.

Kapitalforhold
BMC Fonden har en grundkapital på nom. 400 mio. A-aktier i Danfoss A/S. Herudover har BMC Fonden en rådighedskapital bestående af B-aktier i Danfoss A/S samt kapitalforvaltning.

Bestyrelsen fordeler hvert år det modtagne udbytte fra Danfoss A/S til de budgetterede aktivitetsspor, der planlægges i Fonden. På generalforsamlingen for Danfoss A/S den 29. april 2016, foreslås det, at der udloddes udbytte på 25 % af årets koncernresultat svarende til 530 mio. DKK. Heraf vil BMC Fonden modtage 264 mio. DKK.

Strategiske forhold

BMC Fonden har organisatorisk adskilt aktiviteterne i Danfoss A/S fra Fondens øvrige forretningsområder og uddelinger. BMC Fonden har en væsentlig indflydelse i Danfoss A/S, idet BMC Fonden besidder mere end 85 % af stemmerettighederne i selskabet. Gennem sit ejerskab af Danfoss A/S deltager Fonden i nomineringsprocessen ved udvælgelse af bestyrelsesmedlemmer i Danfoss A/S.

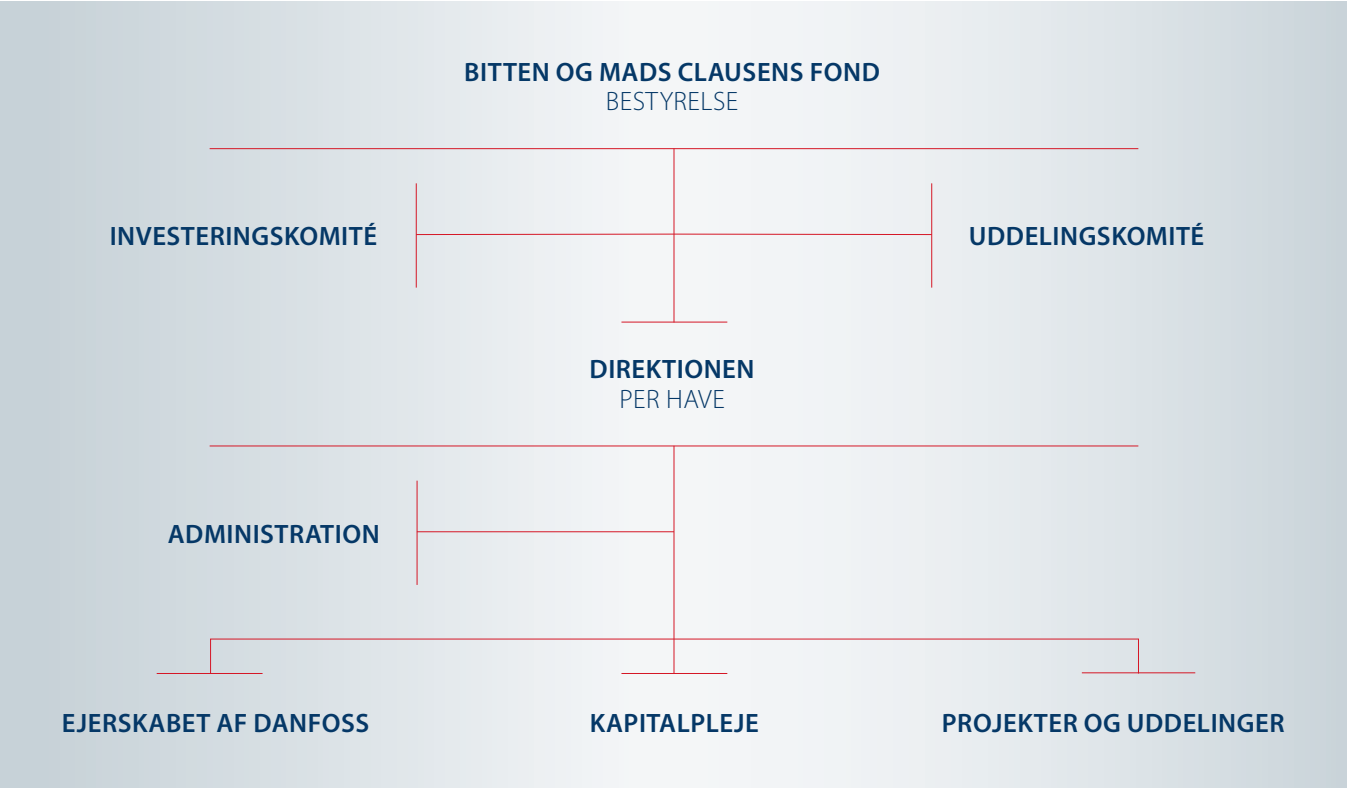

BMC Fonden varetager uddelingerne og i den forbindelse fastlægger fondsbestyrelsen uddelingsstrategien ligesom fondsbestyrelsen – efter indstilling fra Uddelingskomitéen – beslutter uddelingerne. Fonden finansierer sine aktiviteter og uddelinger gennem indtægter, som primært består af udbytte fra Danfoss A/S.

Koncernregnskab for Bitten og Mads Clausens Fond

BMC Fonden aflægger Årsrapport efter IFRS som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter, da Fondens største datterselskab – Danfoss A/S – også aflægger Årsrapport efter IFRS.

Koncernens hoved- og nøgletal

I 2015 havde BMC Koncernen en nettoomsætning 38.031 mio. DKK mod 34.375 mio. i 2014, svarende til en stigning på 11 %.

Resultat før skat blev på 3.706 mio. DKK mod 3.474 mio. året før, mens årets resultat blev på 2.544 mio. DKK mod 2.286 mio. i 2014. BMC Fondens uddelinger blev på 44 mio. DKK mod 131 mio. sidste år.

Ved udgangen af 2015 udgjorde den nettorentebærende gæld 9.757 mio. DKK svarende til 1,6 × de seneste fire kvartalers EBITDA.

Egenkapitalen var ved udgangen af 2015 på 14.667 mio. DKK mod 13.850 mio. ved udgangen af 2014. Egenkapitalen på 14.667 mio. DKK svarer til en soliditetsgrad på 38,7 % for BMC Koncernen.

Revision

BMC Fondens regnskab revideres af en statsautoriseret revisor, der vælges af fondsbestyrelsen efter indstilling fra formandskabet. Valget af revisor sker hvert år og finder sted på Fondens årsmøde i maj, hvor koncernregnskabet også bliver behandlet.

PricewaterhouseCoopers blev i 2015 genvalgt som Fondens revisor.

Forventninger til 2016

BMC Koncernen forventer i 2016 at fastholde eller øge markedsandelen og samtidig fastholde resultatandelen (EBIT) på samme niveau som i 2015. BMC Fondens uddelinger forventes i 2016 at ligge på samme niveau som i 2015.

Fondens stifter
Bitten Clausen går bort

Bitten Clausen er den 8. marts 2016 gået bort. Hun blev 103 år gammel og var enke efter Mads Clausen, der grundlagde Danfoss.

Bitten Clausen stiftede Bitten og Mads Clausen Fond i 1971, med det formål at styrke og bevare Danfoss. Bitten Clausen definerede selv Fondens fundats, der meget klart specificerer, hvorledes Bitten Clausen ønskede, at Fonden skulle forvalte sit ejerskab af Danfoss. Fundatsen er løbende blevet opdateret og tolkningen afstemt med stifter.

Bitten Clausens opfattelse af ansvarlighed har haft stor betydning for det Danfoss, der kendes i dag. Hensynet til det enkelte menneske, respekt for naturen samt miljømæssig og social ansvarlighed er helt naturligt blevet bærende elementer i virksomhedens værdigrundlag. Bitten Clausen var selve personificeringen af disse værdier. Denne ånd fremgår også klart af BMC Fondens fundats og er yderligere institutionaliseret i en række øvrige Danfoss fonde.

Æret være Bitten Clausens minde.

Corporate Governance

Lov om Erhvervsdrivende fonde (nr. 712) samt lovpligtig redegørelse om god fondsledelse i henhold til årsregnskabslovens §77

Folketinget vedtog i juni 2014 en ny lov om erhvervsdrivende fonde, som trådte i kraft den 1. januar 2015. I forlængelse af den nye lov om erhvervsdrivende fonde har Komiteen for god fondsledelse udarbejdet et sæt 'Anbefalinger for god fondsledelse', som de erhvervsdrivende fonde skal forholde sig til og i årsrapporten forklare, hvis anbefalingerne ikke følges ('følg eller forklar'-princippet).

BMC Fonden følger anbefalingen fra Komitéen. For en gennemgang af Fondens overholdelse af de enkelte anbefalinger henvises til Fondens hjemmeside: **http://www.bmcfond.dk/media/1451/rapportering-god-fondsledelse-bmc.pdf**

BMC Fondens koncernstruktur understøtter virksomhedernes ledelsesmæssige værdier med en klar fordeling af ledelsesansvar. Samspillet mellem Koncernens ledelsesorganer, ejere og andre interessenter er styret af denne struktur og de fastlagte principper. Fondens vedtægter, forretningsorden, værdier, lovgivningen samt et stærkt internt kontrolmiljø er også elementer, der indgår i Bitten og Mads Clausens Fond Koncernens corporate governance.

Mangfoldighed
BMC Fonden tilstræber, at sammensætningen i det øverste ledelsesorgan afspejler mangfoldigheden i BMC Koncernen i øvrigt, hvor det underrepræsenterede køn er kvinder. Der er pt. én kvinde i BMC Fonds bestyrelse.

BMC Fonden fastholder sit mål om at tilstræbe, at Fonden på Årsmødet i 2017 har øget antallet af kvinder i det øverste ledelsesorgan til to medlemmer ud af de i alt seks valgbare bestyrelsesmedlemmer.

BMC Fonden vil nå målet ved at tilstræbe, at det øverste ledelsesorgan forud for indstilling af en kandidat til valg på Årsmødet, i kandidatfeltet minimum har vurderet én kandidat, der repræsenterer mangfoldighed. Såfremt to kandidater er lige kvalificerede, vil bestyrelsen indstille den kandidat, der repræsenterer mangfoldighed til valg på Årsmødet.

Ledelsesstruktur
BMC Fonden har et tostrenget ledelsessystem med en bestyrelse og en direktion. Bestyrelsen godkender den overordnede retning for Fondens udvikling i form af strategier og målsætninger. Direktionen udvikler strategien og varetager den daglige ledelse af virksomheden samt eksekvering af strategien. Disse forhold reguleres i en direktionsinstruks.

Bestyrelsens sammensætning

	NATIONALITET	UAFHÆNGIG	INVESTERINGSKOMITÉ	UDDELINGSKOMITÉ
Peter M. Clausen (formand)	DK	Nej	Ja	Ja
Jens Martin Skibsted	DK	Nej		Ja
Mads Clausen	DK	Nej		
Poul Due Jensen	DK	Ja		
Jens Peter Toft	DK	Ja	Ja	
Marianne Philip	DK	Ja		Ja
Svend Aage Hansen*	DK	-		
Preben Storm*	DK	-		
Jan Lorentzen*	DK	-		

*) Medarbejdervalgt

Bestyrelsen
BMC Fondens bestyrelse består af tre A-medlemmer valgt blandt descendenter efter Mads Clausen, tre eksterne B-medlemmer og tre medarbejdervalgte. Af de seks A- og B-medlemmer er de tre (Jens Peter Toft, Poul Due Jensen og Marianne Philip) uafhængige. Bestyrelsen holder møde tre til fem gange årligt. Derudover holder bestyrelsen ekstraordinære møder i det omfang, det måtte være nødvendigt. I 2015 er der afholdt fire bestyrelsesmøder og seks møder i Fondens komitéer.

Bestyrelsen evaluerer løbende sin kompetencesammensætning med henblik på at sikre, at den til stadighed reflekterer Fondens behov. Bestyrelsen får et samlet fast honorar, som dækker arbejdet i BMC Fonden. Honoraret for 2015 beløber sig til 2,2 mio. DKK, hvor formandens årlige honorar udgør 500 TDKK og de menige medlemmers årlige honorar udgør 200 TDKK. Derudover modtager eksterne bestyrelsesmedlemmer, der deltager i Fondens komitéer, et årligt honorar på 40 TDKK årligt.

Direktionen aflønnes med et fast vederlag og en bonus, der fra 2016 ikke vil være afhængig af regnskabsmæssige resultater.

Fondens komitéer
Forretningsordenen bemyndiger bestyrelsen til at etablere komitéer, som varetager opgaver på baggrund af mandat og instrukser fra bestyrelsen. Komitéer under bestyrelsen skal bestå af formanden, direktøren og udvalgte bestyrelsesmedlemmer. Derudover er en komité berettiget til i fornødent omfang at rekvirere bistand fra eksterne rådgivere.

Siden 2012 har BMC Fonden haft en Investeringskomité og i 2015 har bestyrelsen nedsat en Uddelingskomité.

Investeringskomité
Bestyrelsen i BMC Fonden nedsatte i 2012 en Investeringskomité. Investeringskomitéen overvåger den del af BMC Fondens rådighedskapital, der ligger udover aktier i Danfoss A/S. Jævnfør også afsnit 2 om Fondens kapitalforvaltning i beretningen om Koncernens aktiviteter nedenfor.

Uddelingskomité
Bestyrelsen i BMC Fonden nedsatte i 2015 en Uddelingskomité, der skal behandle og prioritere projekter og støtte til almennyttige formål ifølge Fondens uddelingspolitik og fundats, jævnfør også afsnit 3 om Fondens uddelinger og projekter nedenfor.

Fondens bestyrelse

PETER M. CLAUSEN
Formand for bestyrelsen

Tiltrådt
1981, formand siden 1999

Født
1949

Bosiddende
Sønderborg, Danmark

Særlige kompetencer
Erfaring med udvikling og ledelse af virksomheder, med fokus på teknologi og energioptimering. Erfaring med drift af familieejet produktionsvirksomhed og med arbejde i bestyrelser.

Uddannelse
B.Sc. Sønderborg Teknikum

Bestyrelseshverv
- Fabrikant Mads Clausens Fond, formand
- Danfoss Uddannelsesfond, formand
- Clausen Controls A/S, formand
- Clausen Group ApS
- MiniBOOSTER Hydraulics A/S
- PUN ApS, formand
- AqSep A/S, formand
- PP Energy ApS
- Sønderborg Havneselskab A/S
- PP Techniq A/S
- SwipBox A/S

Øvrige ledelseshverv
- Mads Clausen Instituttet

JENS MARTIN SKIBSTED
Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2012

Født
1970

Bosiddende
København, Danmark

Særlige kompetencer
Brand Building, Entrepreneurship, Design Management

Stilling
- Kreativ Direktør, AfroNordic
- Direktør, Skibsted Ideation A/S
- Kreativ Direktør, EV Partnership (Biomega)

Uddannelse
- Master, Cross Media Communication, Københavns Universitet
- PM pro. degree, Project Management, UC Berkely
- Bachelor i filosofi, Københavns Universitet
- Instruktør assistent, Elektoniske medier, ESEC

Betyrelseshverv
- Biomega (EV partnership)
- Afronordic (pty) Ltd.
- Skibsted Ideation A/S, formand
- Designrådet
- Dansk Design Center ApS

Øvrige ledelseshverv
- Global Agenda Council on Smart Cities World Economic Forum

MADS CLAUSEN
Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2015

Født
1984

Bosiddende
London, England

Særlige kompetencer
Erfaring indenfor teknologiudvikling, kommercialisering af ny teknologi, finansiering, M&A samt virksomhedsledelse

Stilling
Investor

Uddannelse
- Civilingeniør, Danmarks Tekniske Universitet, 2009
- MBA, London Business School, 2015

SVEND AAGE HANSEN
Medarbejderrepræsentant

Tiltrådt
2014

Født
1959

Bosiddende
Nordborg, Danmark

Særlige kompetencer
Repræsentant for medarbejdere i Danfoss samt lokalområdet.

Stilling
HR-Konsulent

Øvrige ledelseshverv
- Danfoss A/S Bestyrelsen, 2008 – 2014

PREBEN STORM
Medarbejderrepræsentant

Tiltrådt
2014

Født
1960

Bosiddende
Sønderborg, Danmark

Stilling
Fællestillidsrepræsentant

Betyrelseshverv
- Bestyrelsesmedlem 3F Åbenrå/Tønder

Øvrige ledelseshverv
- Byrådsmedlem, Sønderborg Kommune
- Udvalgsformand, Sønderborg Kommune

JAN LORENTZEN
Medarbejderrepræsentant

Tiltrådt
2014

Født
1970

Bosiddende
Skovby, Danmark

Særlige kompetencer
Repræsentant for medarbejdere i Danfoss samt lokalsamfundet.

Stilling
Senior Shop Steward og Fællestillidsrepræsentant

Øvrige ledelseshverv
- Danfoss Power Solutions ApS, medarbejderrepræsentant
- Fællestillidsrepræsentant, Danfoss Power Solutions ApS
- Dansk Metal Sønderborg, næstformand
- Fællesklubben PS (klub 2000), formand
- MedarbejderFonden

POUL DUE JENSEN
Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2012

Født
1971

Bosiddende
Silkeborg, Danmark

Særlige kompetencer
Global erfaring indenfor salg og marketing samt drift af familieejet produktionsvirksomhed.

Stilling
Koncerndirektør, Salg, Marketing og Service, Grundfos Holding A/S

Uddannelse
- International Directors' Program, Corporate Covernance og INSEAD Certificate in Corporate Governance, INSEAD
- Program for Executive Development, IMD Business Programs
- Finance and Accounting for the Nonfinansial Executive, Stanford
- Graduate School of Business
- Cand.merc, Ålborg Universitet

Bestyrelseshverv
- Poul Due Jensen Foundation

Øvrige ledelseshverv
- GRUNDFOS Pumps Corporation, USA
- Grundfos (Singapore) Pte. Ltd
- Grundfos (China) Holding Co. Ltd.
- Grundfos Pumps (Shanghai) Co. Ltd
- GRUNDFOS OOO (GMO)
- DWT Holding SPA (DAB)

JENS PETER TOFT
Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2009

Født
1954

Bosiddende
København, Danmark

Stilling
Direktør, Selskabet af 11. december 2008 Aps, samt et datterselskab

Bestyrelseshverv
- MipSalusHolding ApS samt et datterselskab, formand
- M. Goldschmidt Holding A/S
- Civilingeniør N.T. Rasmussens Fond
- Dansk Vækstkapital II
- Investeringsforeningen Danske Invest, Danske Invest Select
- Profil Invest, Procapture samt kapitalforeningerne Danske Invest
- Institutional og AP Invest
- Enid Ingemanns Fond
- Fondet for Dansk Norsk Samarbejde
- Seks datterselskaber af M. Goldschmidt Holding A/S
- MipSalus Holding ApS
- Selskabet af 11. december 2008 ApS
- Solar A/S

Øvrige ledelseshverv
- GRO Capital

MARIANNE PHILIP
Medlem af bestyrelsen

Tiltrådt
2014

Født
1957

Bosiddende
København, Danmark

Særlige kompetencer
Erfaring med erhvervsjuridiske forhold, herunder selskabsretlige og fondsretlige og fondsretlige emner. Erfaring med arbejde i bestyrelser

Stilling
- Advokat, Partner i Kromann Reumert siden 1987
- Formand for Komitéen for God Fondsledelse
- Adj. Professor, CBS

Uddannelse
- Cand. jur.
- LL.M, Duke University, USA
- Advokat med møderet for Højesteret

Bestyrelseshverv
- Gerda & Victor B Strands Fond (Toms Gruppens Fond), formand
- Scan Office A/, formand
- Novo Nordisk Fonden
- Codan A/S
- Codan Forsikring A/S
- Nordea Invest
- Brenntag Nordic A/S
- Duke University, Law
- Stiholt Holding A/S
- HD Ejendomme A/S

Øvrige ledelseshverv
- God fondsledelse
- København Kommunes Erhvervsråd

Fondens direktion

PER HAVE
Adm. direktør

Født
1957

Bosiddende
Sønderborg, Danmark

Bestyrelseserhverv
- Schackenborg Fonden, formand
- P/S Borgen Shopping, formand
- Komplementarselskabet Borgen Sønderborg ApS, formand
- Project Zero-Fonden, formand
- Sønderborg Havneselskab A/S, formand
- Industri Invest Syd A/S, formand
- FærchFonden
- Forskerparken Syd A/S
- Eltronic A/S

Øvrige ledelseshverv
- Repræsentantskabet for Realdania
- Syddansk Universitet
- Sønderborg Vækstråd

Transfield

Lovpligtig redegørelse i henhold til årsregnskabslovens § 99a
BMC Koncernens væsentligste dattervirksomhed, Danfoss A/S har i mere end 10 år været tilsluttet FN's Global Compact Initiativer. På linie hermed søger Fonden løbende at forholde sig proaktivt til standarder og lovgivning, der skal sikre en bæredygtig samfundsudvikling.

Fonden ønsker således igennem BMC Koncernens aktiviteter at tage aktivt del i en bæredygtig global udvikling, hvor social ansvarlighed og hensyn til miljø og klima går hånd i hånd med en sund forretningsmæssig udvikling. Derfor er det vigtigt for Fonden, at man ikke blot reagerer på de forhold, der påvirker virksomheden her og nu, men også inddrager trends, der vil påvirke forretningsmæssige udfordringer og muligheder i fremtiden.

Det er Fondens overordnede mål, at BMC Koncernens virksomheder i alle forhold betragtes som bæredygtige og ansvarlige og med "orden i eget hus". Begrebet bæredygtighed samler og balancerer overordnede hensyn til social, miljømæssig og finansiel ansvarlighed. Fonden har særligt fokus på sociale aspekter og påvirkninger, fordi Fonden via dens direkte lokale støtteaktiviteter og BMC koncernvirksomhederne med deres tilstedeværelse i mange lokalsamfund har stor lokal betydning og derfor skal arbejde for godt samfundsborgerskab.

I forbindelse med BMC Koncernens investeringer stiller Fonden blandt andet krav til, at de enkelte virksomheder lever op til lovgivning og etiske standarder m.v. indenfor menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorruption i de lande og lokalsamfund, hvor den enkelte virksomhed har aktiviteter.

I Danfoss A/S har det store fokus på bæredygtighed og samfundsansvar udmøntet sig i en bæredygtighedsstrategi med klare prioriteter, politikker og konkrete indsatsområder, der understøtter Danfoss A/S' overordnede vækststrategi inden for bæredygtige teknologier og profil som ansvarlig virksomhed.

Nærmere oplysninger herom kan findes i Danfoss A/S' bæredygtighedsrapport på **www.danfoss.com/sustainability/sustainability-reporting.**

Moderfonden har ikke selvstændigt formuleret politikker for miljø og menneskerettigheder, men prioriterer områderne gennem Fondens aktiviteter og uddelinger, jævnfør afsnit 3 i beretningen om Koncernens aktiviteter nedenfor.

Lovpligtig redegørelse i henhold til årsregnskabslovens § 99 stk. 1, beskrivelse af særlige risici
BMC Koncernen har ikke identificeret enkeltstående risici, der truer Koncernens overlevelse, men Koncernen kan blive påvirket af en række eksterne og interne risici. Hver risici er evalueret regelmæssigt via standardiserede guidelines.

Følgende forhold kan indebære risici for Koncernen og er yderligere uddybet i Årsrapporten for Danfoss A/S:

- Globale markedsforhold og mega-trends
- Fair og hensigtsmæssig adgang til markeder
- Konkurrencesituationen, specielt fra Kina og Indien
- Regionale konflikter
- Global økonomisk vækst
- Udvikling på hovedmarkederne USA, Tyskland, Kina, Rusland, Brasilien og Indien
- Danfoss væksttemaer; Infrastruktur, fødevarer, energi og klima
- Kunderelationer og omdømme
- Finansiel bæredygtighed, herunder Koncernens evne til at finansiere udvikling

Beretning om Koncernens aktiviteter

Udover Danfoss A/S ejer BMC Fonden en række selskaber – jævnfør den vedlagte selskabsoversigt. Aktiviteterne i Danfoss A/S udgør den væsentligste del af Fondens Koncernregnskab.

I det følgende gives en beretning om BMC Koncernens væsentligste forretningsmæssige aktiviteter opdelt efter følgende tre hovedgrupper:

1. Danfoss Koncernen
2. Fondens kapitalforvaltning
3. Fondens projekter og u ddelinger

Danfoss udvikler teknologier, der gør verden i stand til at få mere ud af mindre. Danfoss imødekommer det stigende behov for infrastruktur, fødevarer, energieffektivitet og klimavenlige løsninger via sine fire segmenter; Danfoss Power Solutions", "Danfoss Cooling", "Danfoss Drives" og "Danfoss Heating".

Produkterne indenfor segmenterne anvendes til for eksempel køling, aircondition, opvarmning, motorkontrol og mobilt udstyr. Danfoss er også aktiv inden for vedvarende energi og infrastruktur til fjernvarme i byer. Det innovative ingeniørarbejde går helt tilbage til 1933, og i dag er Danfoss globalt førende med 24.000 medarbejdere og salg i mere end 100 lande. Læs mere om Danfoss på **www.danfoss.com**

Se Danfoss' film "Engineering tomorrow" her.

Danfoss is
engineering tomorrow

1. Danfoss Koncernen

I 2015 blev omsætningen 38.031 mio. DKK sammenlignet med 34.375 mio. i 2014, hvilket svarer til en vækst på 11 %. I lokal valuta blev væksten på 5 %. Resultat af primær drift (EBIT) steg til 4.097 mio. DKK sammenlignet med 3.925 mio. i 2014 – svarende til en stigning på 4 %. Nettoresultatet blev 2.597 mio. DKK sammenlignet med 2.290 mio. – svarende til en forbedring på 13 %. Cash flow før M&A blev 3.397 mio. DKK sammenlignet med 3.389 mio. i 2014.

I lokal valuta var væksten i nettoomsætning på 5 %. På tværs af Koncernens fire forretningssegmenter (Danfoss Power Solutions, Danfoss Cooling, Danfoss Drives og Danfoss Heating) var året kendetegnet ved svingende omsætningsmæssige resultater. Udsvingene i resultaterne afspejlede det overordnede fortsatte lavvækstmiljø globalt set og de generelt meget blandede markedsforhold; men de viser også den naturlige differentieringseffekt på koncernniveau.

En del af formålet med Danfoss' strategi Core & Clear er at styrke kerneforretningen via organisk omsætningsvækst samt opkøb af virksomheder, der leverer gode resultater. Derfor er organisk vækst og vækst via opkøb nøgleelementer i at sikre langsigtet værdiskabelse, og i målinger af vækst inkluderes begge elementer.

I december 2014 opkøbte Danfoss den finske frekvensomformervirksomhed Vacon. Den ekstra omsætning fra opkøbet har bidraget til at løfte Koncernens nettoomsætning i 2015. Ændringer i valutakurserne, sammenlignet med 2014, har også bidraget positivt på toplinjen med ca. 6 % især på grund af udviklingen i US dollar.

Alt i alt leverede Danfoss Koncernen i 2015 omsætningsmæssige resultater, der er i overensstemmelse med det forventede.

Markedsudvikling

Behovet for infrastruktur, effektiv fødevareforsyning, effektiv energiudnyttelse og klimavenlige løsninger fortsatte med at være drivkraft for efterspørgslen på teknologi fra Danfoss. Specielt den globalt stigende bevidsthed om potentialet i effektiv energiudnyttelse og behovet for at udvikle nye bæredygtige og miljøvenlige energisystemer var stærke drivkræfter på markedet.

Dog fortsatte de globale overordnede markedsforhold med at være kendetegnet ved lav vækst, og forretningsmiljøet var blandet på tværs af markeder og regioner. Lavere byggeaktivitet og lavere priser på afgrøder ramte specielt markedet for mobilhydraulik, hvilket influerede på Danfoss Power Solutions.

Som forventet fortsatte forretningsmiljøet i Rusland med at være vanskeligt, og det kinesiske marked fortsatte opbremsningen. Omvendt fortsatte den stærke vækst i lande med et højt vækstpotentiale såsom Mexico, Indien og Tyrkiet, og markeder i USA og Europa udviste også positive tendenser i 2015.

Dermed blev årets overordnede globale trend med forandringer i det makroøkonomiske scenarie bekræftet for Danfoss Koncernen. Vigtige vækstmarkeder såsom Rusland og Brasilien er gået tilbage, mens væksten i Kina har været faldende. Samtidig ser vækstraten ud til gradvist at blive større i nogle af de mere modne regioner og nye vækstøkonomier.

I Europa var markedsforholdene blandede. I den østeuropæiske region, i områderne uden for Rusland, oplevede Danfoss en større vækst i løbet af året takket være forbedrede resultater i forretningssegmenterne Danfoss Heating og Danfoss Dri-

ves. I Rusland var aktivitetsniveauet fortsat betydeligt påvirket af den økonomiske krise, og markedsforholdene var fortsat vanskelige. Omskifteligheden på det russiske marked var fortsat høj og tæt forbundet til udsvingene i rubelkursen og oliepriserne. Derfor faldt nettoomsætningen i Rusland målt i DKK betydeligt, sammenlignet med året før. Danfoss' strategi i Rusland er at fastholde og forsvare den stærke markedsposition, og målt i lokal valuta lå omsætningen i Rusland meget tæt på niveauet for 2014. For hele den østeuropæiske region steg salget med 6 % i lokal valuta. I den vesteuropæiske region steg omsætningen med 9 % i lokal valuta. I årets løb oplevede Danfoss den mest betydelige markedsmæssige ændring i regionen i de sydeuropæiske lande, specielt Spanien, hvor der er opstået en positiv væksttrend, hovedsageligt drevet af forretningssegmentet Danfoss Cooling.

I Nord-, Syd- og Mellemamerika var 2015 et godt år for Danfoss, bortset fra et fald på mobilhydraulikmarkedet, der gav en negativ indvirkning på forretningssegmentet Danfoss Power Solutions. I det nordamerikanske område fortsatte specielt Danfoss Drives-forretningssegmentet med at være drivkraft for en stærk omsætningsvækst, mens Danfoss Cooling også fik fordel af den generelle positive trend i økonomien i USA. For Danfoss Power Solutions-forretningssegmentet faldt omsætningen i regionen. Som følge heraf lå nettoomsætningen på koncernniveau og i lokal valuta i Nordamerika fortsat på samme niveau som året før. Hvis der ses bort fra Danfoss Power Solutions, lå væksten dog på et tocifret tal i lokal valuta. I Latinamerika var omsætningen 7 % over året før i lokal valuta takket være stærk vækst på markeder såsom Mexico, Argentina og Chile. I Brasilien faldt omsætningen derimod.

I Asien-Pacific lå væksten på 4 % i lokal valuta, sammenlignet med samme periode året før. I 2015 var forretningsmiljøet i området påvirket af nedbremsningen i den kinesiske økonomi, hvilket har medført varierende aktivitetsniveauer på tværs af sektorerne i Kina. I nogen udstrækning påvirkede det også markederne i Asien-Pacific uden for Kina. Resultatet er, at Danfoss' forretningssegmenter stod over for blandede forretningsforhold i området, og for Koncernen som helhed faldt omsætningen i Kina. Specielt Danfoss Power Solutions og Danfoss Heating er blevet påvirket af lavere aktivitet i byggesektoren. På den anden side fortsatte Koncernens målrettede investeringer i Indien med at give et godt afkast med betydelig fremdrift og en vækst på høje tocifrede tal målt i lokal valuta.

I Afrika og Mellemøsten voksede omsætningen med 14 %, hovedsageligt takket være en fortsat stærk omsætningstrend i Tyrkiet.

Indtjening

I 2015 blev resultatet af primær drift (EBIT) ekskl. andre driftsindtægter og -udgifter 4.235 mio. DKK mod 4.356 mio. i 2014. Indtjeningen er, sammenlignet med 2014, påvirket af en kombination af flere faktorer. Dækningsbidraget blev en anelse lavere dels på grund af de aktuelle markedsforhold for nogle af forretningssegmenterne, og dels at Danfoss har brugt relativt mere på R&D-relaterede aktiviteter samt salg og distribution. De administrative omkostninger er derimod fastholdt på samme relative niveau som i 2014. Sammenlignet med 2014 blev Koncernens indtjening påvirket af integrationsudgifter, herunder købsprisallokeringer og amortiseringer i forbindelse med det første år som ejer af Vacon.

Resultatandelen af associerede selskaber/joint ventures efter skat bidrog i 2015 med 67 mio. DKK mod -187 mio. i 2014. I 2014 købte Danfoss 20 % af den tyske solcelleproducent

SMA. SMA var tabsgivende i 2014, men efter den restrukturering i 2015, der blev udmeldt ultimo 2014, har SMA påvirket Danfoss Koncernens resultat positivt sammenlignet med 2014.

EBIT blev 4.097 mio. DKK, mod 3.925 mio. året før, hvilket svarer til en stigning på 4 %.

Finansielle poster udgjorde samlet en udgift på 356 mio. DKK mod en omkostning på 449 mio. i 2014. Faldet skyldes hovedsageligt færre negative valutajusteringer vedrørende rubler sammenlignet med 2014. Sammenlignet med året før steg renterne som led i finansieringen af købet af Vacon. Dermed steg resultatet før skat 8 %, til 3.741 mio. DKK.

Årets resultat steg til rekordhøje 2.597 mio. DKK mod 2.290 mio. i 2014, og svarer til en forbedring på 13 %. Dette betyder, at nettooverskuddet voksede marginalt hurtigere end nettoomsætningen i 2015.

De primære årsager for det forbedrede årsresultat var en stigning i EBIT, lavere finansielle omkostninger samt en lavere effektiv skattesats sammenlignet med 2014.

Alt i alt er konklusionen, at Danfoss Koncernen leverede et tilfredsstillende resultat.

Balancen

De samlede aktiver udgjorde 37.219 mio. DKK mod 36.883 mio. året før. De samlede aktiver blev påvirket af udsving i kursen for fremmed valuta, hovedsageligt USD, med omkring 1,1 mia. DKK og omkring 300 mio. DKK fra opkøb. Modsat har købspris amortiseringer og udvikling i likvide beholdninger reduceret balancen med 900 mio. DKK.

USD-effekten påvirker hovedsageligt goodwill, ejendom, fabrikker og udstyr. Lagerbeholdninger og tilgodehavender steg minimalt, men som procentdel af nettoomsætning (aktivitetsniveau) faldt andelen sammenlignet med året før med ca. 1 procentpoint. Koncernens egenkapital lå på 15.424 mio. DKK den 31. december 2015, sammenlignet med 13.242 mio. den 31. december 2014. Stigningen skyldes hovedsageligt akkumuleret overskud for året og resulterede i en forbedring af egenkapitalandelen på 41,4 % mod 35,9 % året før.

Egenkapitalforrentningen var 17,6 % mod 18,4 % i 2014. Faldet skyldtes højere egenkapital grundet akkumuleret overskud og en positiv valutapåvirkning.

I løbet af anden halvdel af 2015 blev den nettorentebærende gæld nedbragt af et højt positivt cash flows og lå den 31. december 2015 på 9.640 mio. DKK sammenlignet med 11.439 mio. på samme tid året før. Gældsniveauet den 31. december 2015 svarer til 1,6 gange EBITDA for de seneste fire kvartaler, sammenlignet med et niveau på 2,0 gange EBITDA på samme tid året før. Dermed holder gældsniveauet sig fint inden for Koncernens målsatte interval på 0 til 2 gange EBITDA over de seneste fire kvartaler. Koncernledelsen anser gældsniveauet for tilfredsstillende.

Rentebærende gæld indeholdt 9.280 mio. DKK (97 %) langfristet gæld med en forfaldsdato, der ligger mere end 12 måneder ud i fremtiden. Koncernen rådede pr. 31. december 2015 over uudnyttede og langfristede kredittilsagn på 8,2 mia. DKK .Hertil skal lægges likvide midler og almindelige driftskreditter.

Pengestrømsopgørelse

Danfoss Koncernens frie cash flow var positivt og lå på 3.048 mio. DKK i 2015 mod -6.225 mio. året før. I 2014 købte

Danfoss Vacon Plc. Koncernens frie cash flow før M&A blev fastholdt på et højt niveau på 3.397 mio. DKK mod 3.389 mio. i 2014.

Drivkraften bag Koncernens cash flow var en stigning i cash flow fra driften, hvorimod nettoinvesteringerne lå på et højere niveau end året før.

Cash flow fra finansieringsaktiviteter blev hovedsageligt påvirket af tilbagebetaling af lån i forbindelse med købet af Vacon.

Innovation
I 2015 fortsatte Danfoss det høje investeringsniveau inden for forskning og udvikling af nye produkter og teknologier. Koncernens innovationsaktiviteter koncentrerede sig om digitalisering samt om udvikling af energieffektive og performanceforbedrende løsninger indenfor Koncernens kerneområder.

Eksempler på nye produkter er den digitale aktuator Novocon, en ny elektromagnetisk styringsenhed indenfor 'off highway' maskine kaldet PVED-CLA samt styring af Danfoss Link varmesystem via mobiltelefonen. Danfoss Koncernen brugte 1.607 mio. DKK på produktudvikling i 2015, sammenlignet med 1.331 mio. i 2014. Målt som procent af omsætningen lå investeringerne på 4,2 % mod 3,9 % i 2014.

I årets løb indgav Danfoss 166 nye patentansøgninger, og Koncernen fik udstedt 225 patenter. Den 31. december 2015 havde Koncernen 1.381 patenter.

Medarbejdere
Den 31. december 2015 havde Koncernen 23.420 ansatte, sammenlignet med 24.117 året før.

2. Fondens kapitalforvaltning

Investeringskomitéen har til opgave at etablere, formulere og vedligeholde en investeringsstrategi for Fondens kapitalforvaltning. Investeringsstrategien er gældende for den del af BMC Fondens rådighedskapital, der ligger udover aktier i Danfoss A/S.

Af investeringsstrategien fremgår det, at rådighedskapitalen kan investeres i 9 aktivklasser. Allokeringen er dynamisk og vil løbende blive vurderet af Investeringskomitéen, så allokeringen har den rette afvejning mellem risiko/afkast og løbetid.

Investeringsstrategien har en moderat risikoprofil og vil for alle aktivklasser have til formål at skabe et passende risikojusteret afkast. Det vigtige kortsigtede mål er at opbygge BMC Fondens rådighedskapital via investeringer med en middel risikoprofil. Målt over en periode på 3-5 år skal de enkelte aktivklasser have genereret et afkast over benchmark. Såfremt afkastet er betydeligt lavere end benchmark vil Investeringskomitéen revurdere de enkelte aktivklassers investeringsstrategi og forelægge ændringsforslag til bestyrelsen for BMC Fonden.

BMC Fonden investerer sin rådighedskapital via eksterne kapitalforvaltere. Hvert år afholder Investeringskomitéen en licitation, hvor udvalgte danske og udenlandske forvaltere inviteres til at byde på et mandat. Herudfra udvælges årets forvaltere. Kapitalforvalternes resultater benchmarkes løbende mod hinanden for at sikre, at Fonden opnår det bedst mulige afkast indenfor de investeringsrammer, som investeringsstrategien definerer.

Investeringskomitéen har afholdt 4 møder i 2015.

3. Fondens projekter og uddelinger

BMC Fonden kan ikke ansøges om uddelinger. Fondens bestyrelse udvælger selv de initiativer, den ønsker at støtte efter fastlagte politikker.

Bestyrelsen i BMC Fonden nedsatte i 2015 en Uddelingskomité, der på minimum fire årlige møder behandler og prioriterer projekter og støtte til almennyttige formål ifølge Fondens uddelingspolitik og fundats.

Fondens uddelinger og projekter finansieres gennem indtægter, som primært består af udbytte fra Danfoss A/S.

I december 2013 vedtog bestyrelsen rammerne for en ny uddelingspolitik for BMC Fonden. I 2014 er politikken blevet yderligere præciseret, således at den fastlægger tre overordnede spor, som BMC Fonden fokuserer på i sine uddelinger. Alle tre spor er tæt relateret til Danfoss' geografiske lokationer samt forretningsfokus, da dette er Fondens primære formål ifølge fundatsen.

De tre overordnede uddelingsspor er følgende:

A. Nærområder og lokalsamfund
Støtte til forbedring af de lokale samfund, nærområder og regional udvikling omkring udvalgte Danfoss lokationer, med henblik på at skabe et attraktivt dynamisk nærmiljø for Danfoss' medarbejdere og deres familier, samt at styrke Danfoss' omdømme, således at Danfoss kan tiltrække og fastholde kvalificerede medarbejdere.

B. Forskning og uddannelse
Støtte til danske og globale projekter, som kan være medvirkende til at drive teknologisk forskning og udvikling, med relevans for Danfoss.

C. Bæredygtighed
Støtte til projekter indenfor vedvarende energi og energieffektivitet, der gavner Danfoss' vision om at fremme bæredygtighed og løsninger.

Fondens uddelingspolitik præciserer derudover, at Fondens uddelinger dels kan gives som donationer og dels som støtte til et projekt. Hvis støtten gives til et projekt, kan BMC Fonden vælge at indgå i projektarbejdet med henblik på at undersøge/udvikle ideer og tilføre relevante kompetencer udover det økonomiske bidrag.

I 2015 har BMC Fonden foretaget uddelinger for 44 mio. DKK mod 131 mio. i 2014. Uddelingerne i 2014 er præget af en ekstraordinær tre-årig donationsramme til Fonden Universe Science Park. Derudover har BMC Fonden tilbagekaldt uddelinger for 6 mio. DKK.

På BMC Fondens årsmøde beslutter bestyrelsen, ved godkendelse af årsrapporten, en uddelingsramme for det kommende år. Beslutningen om uddelinger sker efterfølgende. Uddelingsniveauet for 2016 forventes at ligge på 50 mio. DKK med hovedvægt på spor A i Fondens uddelingspolitik.

3.1 Fondens projekter

I projekterne nævnt nedenfor har BMC Fonden, udover økonomisk bistand, valgt at tilføre ressourcer og ledelseskompetence for at understøtte projekternes eksekvering.

Alsik Resort & Spa

I 2015 etablerede BMC Fonden et nyt selskab; Alsik Estate P/S. Selskabet er et investeringsselskab, der skal opføre et firestjernet konference hotel med Spa & Wellness. I januar 2016 indtrådte PFA Ejendomme i selskabet som medinvestor.

Hotellet åbner i efteråret 2018 og forventes at skabe et helt nyt byliv på havnefronten i Sønderborg. Byggeriet, som er tegnet af Henning Larsen Architects, består af en 72 meter høj bygning, der vil blive et nyt vartegn for området og være en central del af den planlagte byudvikling omkring Nordhavnen i Sønderborg. Den nye bydel vil byde på restauranter og kulturliv omkring områdets centrale plads – Bitten og Mads Clausens Plads. En udsigtsplatform ved bygningens øvre etager vil tilbyde både byens borgere og besøgende en unik mulighed for at opleve Sønderborg og det omkringliggende landskab fra et nyt perspektiv med sigtelinjer til Dybbøl Mølle, Fyn og Kiel.

Byggeriets form er en komposition af to forbundne tårne på henholdsvis 4 og 19 etager. De nedre etager danner en sammenhængende base, der rummer konferencecenter, to restauranter og hotellobby. Hovedtårnet vil udover udsigtsplatformen rumme et hotel med 190 værelser samt restaurant i de to øverste etager. Det lavere tårn vil indeholde et 4300 m^2 stort spa- og wellness-anlæg til glæde for byens borgere, turister og hotellets gæster.

Byggeriet havde første spadestik den 13. november 2015, hvor Hotellets navn 'Alsik' også blev offentliggjort. Navnet er valgt med inspiration i øen "Als" og blomsten "Alsike".

Fakta om hotellet:

- Et i alt 24.800 m2 stort hotel-, spa- og konferencekompleks på adressen Nørre Havnegade 23, 6400 Sønderborg
- Byggeriet er en aktiv del af Frank Gehry's masterplan for Sønderborg Nordhavn
- Bygges som to tårne på 19 m og 72 m med 190 værelser fordelt på 19 etager over jorden
- Hotellet er tegnet og formgivet af Henning Larsen Architects
- Investorerne er Bitten og Mads Clausens Fond og PFA Ejendomme
- Hotellet står færdigt ultimo 2018

Fabrikant Mads Clausens Fond

BMC Fonden støtter hvert år Fabrikant Mads Clausens Fond, der blev oprettet i 1960 af Danfoss' grundlægger og har til formål at yde støtte til almenvelgørende projekter i ind- og udland. Støtten bliver først og fremmest uddelt i lokalområderne omkring virksomhedens afdelinger i Sønderjylland, men i takt med Danfoss' ekspansion og globalisering er støtteområdet udvidet til også at omfatte øvrige Danfoss lokaliteter i ind- og udland. I udlandet har Fonden især fokus på de områder, hvor Danfoss producerer til hjemmemarkedet. Fonden yder blandt andet støtte til uddannelse, helse, idræt og kultur.

Fabrikant Mads Clausens Fond har i 2015 uddelt 18,6 mio. DKK fordelt på næsten 300 modtagere. Blandt disse var en lang række foreninger og institutioner i Danfoss' nærområder, herunder skoler og universiteter, hospitaler, idrætsklubber, spejdergrupper, pensionistforeninger og handicapinstitutioner samt museer, kunstudstillinger, kor og orkestre.

Der er i årets løb uddelt flere større bevillinger på 100 TDKK og derover. De gik blandt andet til projekter inden for undervisning, udstyr til idrætsforeninger samt til forskellige kulturelle projekter. En af de største bevillinger – 1,4 mio. DKK – gik til drift og vedligehold af Havnbjerg Mølle. Møllen har de senere år gennemgået en større renovering, som slutter med udskiftningen af møllevingerne i 2016. Derudover har Sønderjyllands Symfoniorkester modtaget støtte til engagering af solister og gæstedirigenter i sæsonen 2016-2017. Orkestret er et af Danmarks fem landsdelsorkestre og afholder koncerter i hele Syd- og Sønderjylland. Det Sønderjyske Sangcenter modtog støtte til udviklingen af et talentmiljø for klassisk sang. Centret blev etableret i 2012 og har til formål at styrke sangen blandt børn og unge i lokalområdet. Det sker blandt andet via et tæt samarbejde med skoler og sanglærere. Blandt modtagerne var også Danfoss Orkestret. Orkestret, som i 2015 kunne fejre sit 60 års jubilæum, er et brassband bestående af såvel Danfoss ansatte som eksterne amatørmusikere.

Danfoss Historisk Arkiv

Siden 2012 har BMC Fonden støttet aktiviteterne i Danfoss Historisk Arkiv. Som en familieejet virksomhed, der har eksisteret i mere end 80 år, ønsker BMC Fonden at bevare viden om Danfoss historien og anerkender værdien af at kende fortiden og lære af den.

Danfoss Historisk Arkiv er ansvarlig for at modtage, arkivere og vedligeholde bevaringsværdigt materiale om Danfoss. Samtidig sikrer arkivet tilgængeligheden af materialet, således at dette kan deles og bruges på tværs af organisationen. Historien om Danfoss' globale og lokale sites samt arkivets arkivalier er synlige internt og eksternt via Danfoss.com, Danfoss Intranet (engelsk og dansk) samt på arkivets egen hjemmeside (dansk).

Arkivet har i 2015 haft fokus på at digitalisere fotos, dokumenter, avisklip, bånd og andet historisk materiale, således at en større del af materialet kan synliggøres via Intra- og Internettet. Ligeledes har Arkivet i 2015 udviklet en touchscreen version af Danfoss' globale og lokale historie. Denne vil fremover i vid udstrækning blive anvendt i Danfoss´ receptions områder globalt.

Arbejdet i arkivet understøttes af en kreds af Danfoss veteraner, der i 2005 dannede foreningen "Danfoss Historisk Forening". Veteranernes arbejde er med til at synliggøre Danfoss' historie og er en kæmpe hjælp til arkivets dagligdag.

Fonden Universe Science Park er en selvstændig og selvejende erhvervsdrivende fond med et almennyttigt formål. Fonden er stiftet af Bitten og Mads Clausens Fond den 12. marts 2013 med en donation af en samlet værdi på 100 mio. DKK.

Fonden Universe Science Park

Fonden Universe Science Park er stiftet med det formål at skabe begejstring for naturvidenskab, teknologi og iværksætteri og gennem involverende oplevelser og innovative læringsmetoder at give børn og unge lyst til at beskæftige sig med naturvidenskab og teknologi. Fondens primære virke er at eje, drive og udvikle den naturvidenskabelige oplevelsespark "Universe" beliggende på Als. Parken indeholder attraktioner, udstillinger, shows og workshop-aktiviteter målrettet til børn og unge i alderen fra førskole til ungdomsuddannelse. Parkens tilbud henvender sig til både skoler og familier.

"Universe" har i åbningssæsonen fra den 28. marts 2015 til den 18. oktober 2015 været besøgt af i alt 86.209 gæster (2014: 85.218 gæster).

I 2015 har parken åbnet et nyt sæbeboble-laboratorium, hvor børn og barnlige sjæle kan udforske og forlyste sig med sæbeboblernes videnskab og magi. Ligeledes har Universe i 2015 gennemført den regionale syddanske finale i talentkonkurrencen "Unge Forskere". Universe deltager fortsat i det kommunale netværk "House of Science" i Sønderborg, som søger at skabe en "grøn tråd" i uddannelse fra børnehave- til Universitetsniveau i Sønderborg.

Universe deltager aktivt i udviklingen af turismen i Sønderjylland, Syddanmark og hele Danmark gennem aktiv deltagelse i både lokale turistforeninger, regionale turistdestinationer og nationale turisme- og vækstforaer.

Universe søger desuden at drive og udvikle nye konkrete lokale samarbejdsinitiativer, der kan styrke turismen. I 2015 har Universe i tæt samarbejde med Historiecenter Dybbøl Banke og Sønderborg Slot udviklet, markedsført og distribueret en fælles "1864 kombi-billet", der gør tre af Sønderjyllands største attraktioner endnu mere tilgængelige for turister gennem et stærkt billetsamarbejde.

Project Zero Fonden

ProjectZero-visionen fokuserer på at omstille Sønderborg-området til et CO_2-neutralt vækstområde og derved skabe grundlag for vækst og grønne job. Energieffektiviseringen forventes frem mod 2029 at bidrage med 43 %; resten skal komme fra omstilling til vedvarende energikilder. I 2015 skal området have reduceret CO_2-udledningen med 25 %, i 2020 med 50 % og i 2029 skal Sønderborg-området være CO_2-neutralt.

Den årlige CO_2-reduktionsmåling viste for 2014, at Sønderborg-områdets CO_2-reduktion opgjort ultimo 2014 var reduceret med 30 % i forhold til baseline 2007, og at 2015-målsætningen således blev realiseret i 2014. Såvel den lokale som den nationale omstilling bidrager til at reducere Sønderborg-områdets CO_2-udledning.

Der har i 2015 været særlig fokus på forankringen af Roadmap2020, varmeplanlægning for både by og land, energivejledning hos private husstande, samarbejde med boligudlejere, styrket inddragelse af virksomheder, unge og nøglepersoner igennem DK2050/Sønderborg, som også bragte ny inspiration til Sønderborgs grønne omstilling fra Hamborg.

ProjectZero sekretariatet fokuserer uændret på at accelerere Sønderborgs omstilling i samarbejde med strategiske partnere. Årets professionalisering af sekretariatet gennem kompetenceudvikling med fokus på projektledelse, porteføljestyring og digitalisering forventes i de kommende år at effektivisere sekretariatet og dets samspil med de mange projektpartnere. Den relaterede vækst og forretningsskabelse er forankret i Sønderborg Vækstråd, som ultimo 2015 tog aktivt ejerskab af demonstratorium-funktionen og udviklingen af erhvervsturisme.

EU besluttede i sensommeren 2015 at tildele Sønderborg, Vitoria-Gasteiz (Spanien) og Tartu (Estland) samlet 208 mio. DKK til at gennemføre det ansøgte Horizon2020 SmartEnCity demonstrationsprojekt. I Sønderborg demonstrationsprojektet indgår bl.a. de kystnære vindmøller på Lillegrund, store eldrevne varmepumper i fjernvarmen, solceller og energibesparelser i områdets tre største boligforeninger, elbiler og intelligente ladestandere og "smarte borgere". Sønderborg spiller på tværs af byerne en særlig rolle i udviklingen af borgerinddragelse og skalering af projektets resultater til 15 andre byer. Projektet er igangsat primo februar 2016 og forventes afsluttet i 2021. Projektet bakker op om elektrificering af Sønderborg, sætter turbo på ProjectZeros Roadmap2020 og bidrager aktivt til erhvervsturismeudviklingen. Projektet har SONFOR som dansk projektleder (og ansøger). Udover boligforeningerne SAB, B42 og Søbo, deltager også Aalborg Universitet samt lokale og nationale virksomheder i projektet. Projektet udgør et stærkt fundament.

Kata Fonden

Fra og med 1. februar 2015 benytter Fonden sit binavn – Kata Fonden – som det operative navn for Universe Fonden. Navnet Kata Fonden udtrykker Fondens formål som katalysator for læring og innovation.

Kata Fonden sætter en ny ambitiøs dagsorden for naturfagslæring og virker for at fremme læring og innovation til gavn for skoler og erhvervsliv i Danmark. Kata Fonden gennemfører sine initiativer i et samarbejde med andre fonde og donorer, og arbejder fra forskning til praksis med vægt på at sikre en bred spredning og effekt af de igangsatte initiativer.

Fonden har i 2015 med støtte fra BMC Fond undersøgt, hvordan lokaler skoler kan være både et trækplaster for tilflyttere og en vigtig del af den fødekæde, der skal levere fremtidige medarbejdere indenfor det tekniske og naturfaglige område. Undersøgelsen har blandt andet ført Kata Fonden til USA, hvor flere kæder af skoler har stor succes med en pædagogik, hvor al læring på tværs af alle fag er bygget op omkring autentiske projekter. Disse skoler har formået at få skolebørnenes generelle engagement op på et meget højt niveau og i særdeleshed formået at få en større interesse for naturfag. Inspireret af erfaringerne fra disse skoler og forskning på området har Kata Fonden gennem en række ekspert workshops udviklet et koncept for projektbaseret læring i Danmark, hvor det er tanken, at Sønderborg skal være fyrtårnet.

Den projektbaserede læringsmodel kan give grundskolen et betydeligt løft, såfremt den introduceres gradvist og med det lange sigt, dvs. 5 år, for øje. I Kata Fonden betegnes et sådant initiativ som en hel skoletransformation.

Det nye initiativ bygger blandt andet videre på Fondens arbejde med opkvalificering af naturfagslærere og bistand til indretning af naturfagslokaler. Fonden har ved udgangen af 2015 bidraget til indretning, renovering og nybygning af i alt 75 naturfagslokaler over hele landet. Disse lokaler giver mulighed for at engagere børnene på mange forskellige måder i naturfag.

Green Water Research Project (GWRP)

GWRP er et forskningsprojekt ved Syddansk Universitet (SDU) og Mads Clausen Instituttet (MCI) i Sønderborg. Projektet undersøger det enorme potentiale i at udnytte den termiske energi, der er lagret i store vandlegemer såsom havvand. Den udvundne energi, som er bæredygtig og potentielt 100 % CO2 neutral, flyttes fra havvandet over i et system som både kan producere køling og opvarmning til store bygninger eller klynger af bygninger, alt efter behov. Ideen opstod under et semesterprojekt på ingeniøruddannelserne på MCI, hvor der blev bygget og implementeret en 7 kW prototype i Alsion bygningen.

Dette prototype projekt blev springbrættet til et egentlig forskningsprojekt, Green Water, ledt af to tidligere studerende fra det oprindelige projekt. Opgaven var at bygge et 84 kW system samt dokumentere og overvåge effektiviteten af systemet. Samtidig skulle systemet fungere som primær energikilde til en kommunal bygning.

Udviklingen og implementeringen af dette proof-of-concept blev indviet i oktober 2015, med økonomisk støtte fra BMC Fonden, Sønderborg Kommune og SDU. Yderligere blev projektet bakket op af andre samarbejdspartnere såsom Grundfos, Siemens, Thybo Køle-teknik og Vollerup EL-Service. Systemet er i drift og overvåges kontinuerligt. Systemet vil også indgå i carpeDIEM, et MCI forskningsprojekt omhandlende energieffektivisering, intelligent kontrol og "smart-grid/micro-grid" opsætning. Her vil fundamentet til en software platform blive udviklet. Platformen skal kunne driftoptimere og styre systemet intelligent.

Næste fase i GWRP er udviklingen og implementeringen af et stor-skala anlæg, ligeledes i samarbejde med Sønderborg Kommune og en række industripartnere. Denne del af projektet er støttet af BMC Fonden i planlægningsfasen, hvor der skal søges yderligere projektmidler til opførelse og implementering, når projektsitet er blevet identificeret.

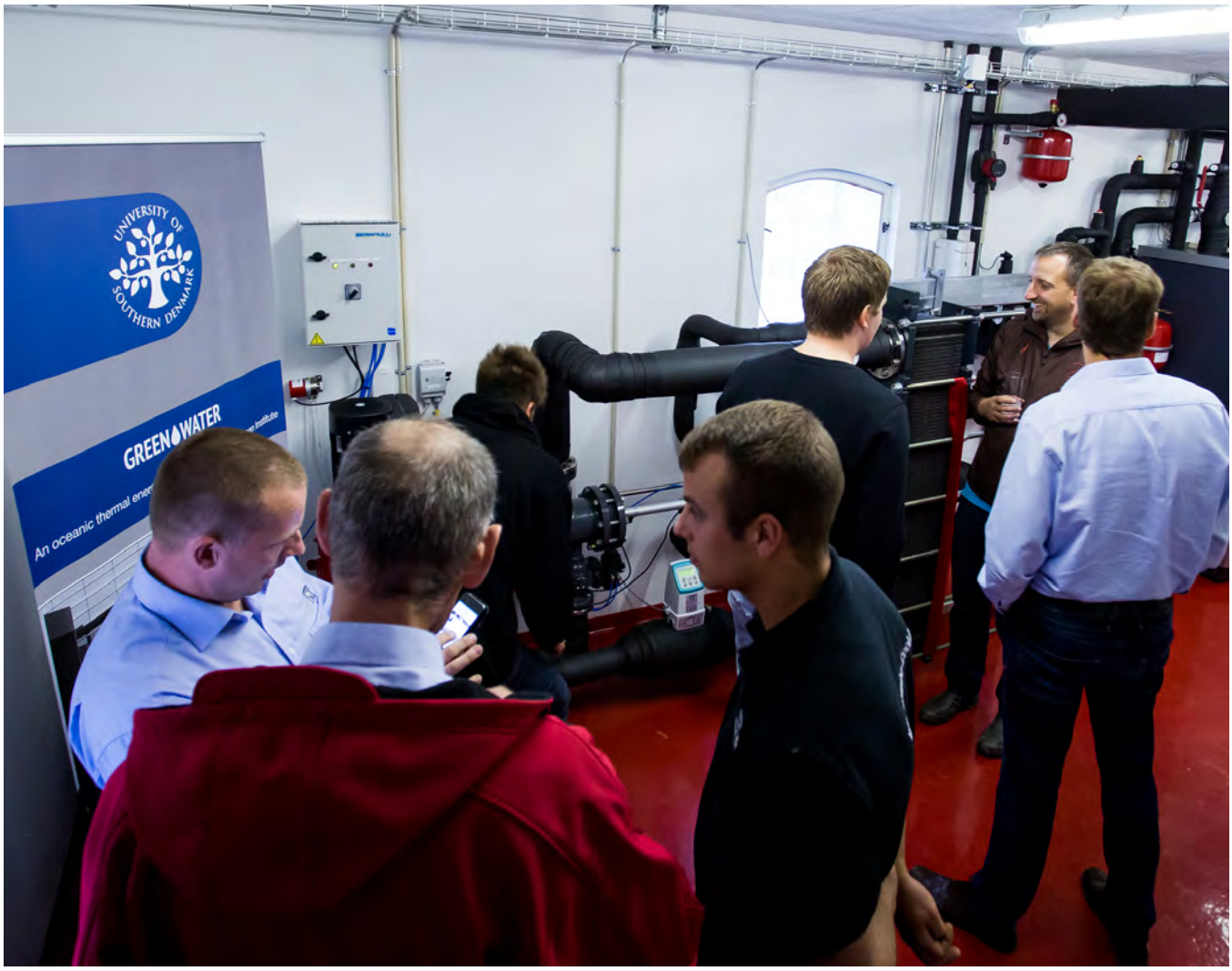

FOTO: © PATRICIO SOTO

Schackenborg Fonden

Den 1. juli 2014 stiftedes Schackenborg Fonden, i et samarbejde mellem Hans Kongelige Højhed Prins Joachim, ECCO Holding, Ole Kirks Fond samt BMC Fonden. Ved stiftelsen erhvervede Schackenborg Fonden sig Schackenborg Slot og dele af det tilhørende landbrug og bygninger.

Baggrunden for etableringen af Fonden og erhvervelsen af Schackenborg var: 1) At opretholde forbindelsen mellem Kongehuset og Sønderjylland 2) At bevare Schackenborg Slot og anlæg som en af Sønderjyllands historiske ejendomme 3) At åbne slot og park for offentligheden 4) At skabe et økonomisk og bæredygtigt fundament.

Siden stiftelsen har bestyrelsen i Schackenborg Fonden udarbejdet en strategi, der støtter op om de fire formål. Ligeledes er der ansat en slotsforvalter og en godsforvalter, som udgør direktionen, og som varetager den daglige ledelse af Fondens virksomhed og aktiviteter.

Ultimo 2015 påbegyndte Schackenborg Fonden to store renoveringsprojekter. Dels renoveres den indre hovedtrappe, der forbinder stueplan og 1. etage med respekt for den oprindelige udførelse. Dels renoveres Hestestalden i indre slotsgaard og indrettes samtidig til besøgscenter, så der lejlighedsvist kan tages imod offentligheden. Begge projekter forventes afsluttet medio 2017.

Flyrute Sønderborg – København

For Danfoss er tilgængelighed til og fra Nordborg utroligt vigtigt. Danfoss er en global virksomhed og faste daglige flyforbindelser til og fra Sønderborg Lufthavn er af afgørende betydning. Derfor besluttede bestyrelsen for BMC Fonden i foråret 2013 at investere i to fly af typen ATR 72. Via det lokale flyselskab Alsie Express blev flyene indsat på ruten Sønderborg – København i juni måned i 2013. Siden har flere end 150.000 passagerer benyttet flyruten, der er gennemført med 99,7 % regularitet og 98,6 % punktlighed.

I 2015 indgik Alsie Express et billet- og bagagesamarbejde med SAS og andre udvalgte internationale luftselskaber for at gøre flyrejsen effektiv, også når passagerer skal rejse videre fra Københavns Lufthavn.

3.2 Fondens uddelinger i 2015

I 2015 har BMC Fonden foretaget uddelinger for 44 mio. DKK mod 131 mio. i 2014. Uddelingerne i 2014 var præget af en ekstraordinær tre-årig donationsramme til Fonden Universe Science Park.

I 2015 er der uddelt til følgende projekter og donationer:

- Fabrikant Mads Clausens Fond har modtaget 20,0 mio. DKK til uddeling til almenvelgørende formål.
- KATA Fonden har modtaget 17,0 mio. DKK over fem år som støtte til Science Skole initiativet LEAPS. Projektet har som mål at etablere en LEAPS modelskole i Sønderborg. LEAPS bygger på en læringsmodel, hvor projektbaseret læring er omdrejningspunkt.
- Projekt Asylcenter har modtaget 1,3 mio. DKK til at etablere en række initiativer, der skal sikre, at asylansøgerne på Sønderborg Asylcenter bliver gjort arbejdsparate og får mulighed for at deltage i konkrete aktiviteter, som fremmer kendskabet til erhvervslivet i Sønderborg-området.
- Projekt Contemporary Pavilions har modtaget 789 TDKK til færdiggørelse af et beslutningsoplæg om etablering af et midlertidigt Kunst- og Arkitekturprojekt på havneområdet.
- Sønderborg Vækstråd har modtaget 750 TDKK, så én studerende fra Syddansk Universitet årligt kan tilbydes et stipendie på 5. semester. Det årlige stipendie på 250 TDKK muliggør et ophold på MIT i USA. Stipendiet vil blive tilbudt i 2017, 2018 og 2019.
- Green Water Research Projekt på SDU har modtaget 700 TDKK til fase 2. Green Water er et projekt, der anvender havvand som termisk reservoir.
- Schackenborg Fonden har modtaget 650 TDKK til udarbejdelse af en hjemmeside samt et koncept for de fremtidige arrangementer på slottet.
- SønderjyskE Håndbold i Sønderborg har modtaget 500 TDKK i støtte. Donationen blev bakket op af et sponsorat fra Danfoss A/S.
- Sønderborg Vækstråd har modtaget 500 TDKK til at etablere en øget indsats overfor iværksætteri i kommunen.
- Foreningen 'Engineer the Future' har modtaget 375 TDKK som støtte til at skabe en øget interesse overfor ingeniørfagene og etablere Danmarks nye teknologiske alliance.
- 'Florida State University' har modtaget 374 TDKK til at videreføre et projekt om microjet centrifugal teknologi, der udføres som et partnerskab med Danfoss Turbocor.
- Descendenter efter Bitten og Mads Clausen har modtaget 304 TDKK til uddannelsesstøtte.
- Syddansk Universitet i Sønderborg har modtaget 300 TDKK til at gennemføre en analyse af Sønderborg som uddannelses by for at kortlægge initiativer, der kan øge områdets tiltrækningskraft overfor potentielle og eksisterende studerende.
- SønderjyskE Ishockey har modtaget 100 TDKK i forbindelse med flyvning til to udekampe i Champions Hockey League.
- En Danfoss medarbejder har via politikken for støtte til medarbejdere og deres familier ved ekstraordinære omstændigheder modtaget 50 TDKK

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015 for Bitten og Mads Clausens Fond.

Årsrapporten aflægges efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere oplysningskrav i Årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af Koncernens og Moderfondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af Koncernens og Moderfondens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015.

Ledelsesberetningen indeholder efter vor opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Koncernens og Moderfondens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultater og Moderfondens finansielle stilling som helhed for de virksomheder, der er omfattet af koncernregnskabet.

Årsrapporten indstilles til godkendelse.

Nordborg, den 4. maj 2016

DIREKTION

Per Have

BESTYRELSE

Peter M. Clausen
Formand

Mads Clausen

Svend Aage Hansen

Poul Due Jensen

Jan Lorentzen

Marianne Philip

Jens Martin Skibsted

Preben Storm

Jens Peter Toft

Den uafhængige revisors erklæringer

Til bestyrelsen i Bitten og Mads Clausens Fond

Påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet
Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Bitten og Mads Clausens Fond for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel Koncernen som Moderfonden. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere oplysningskrav i årsregnskabsloven.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet
Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere oplysningskrav i årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar
Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i koncernregnskabet og årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for virksomhedens udarbejdelse af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, og om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige, samt en vurdering af den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion
Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af Koncernens og Moderfondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af Koncernens og Moderfondens aktiviteter samt pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere oplysningskrav i årsregnskabsloven.

Udtalelse om ledelsesberetningen
Vi har i henhold til årsregnskabsloven gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af koncernregnskabet og årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet.

Nordborg, den 4. maj 2016

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

Mogens Nørgaard Mogensen
statsautoriseret revisor

Mads Melgaard
statsautoriseret revisor

E01-E06
SW44

Koncern
Regnskab og noter

RESULTATOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. DKK	Note	2014	2015
Nettoomsætning	1	34.375	38.031
Produktionsomkostninger	2	-22.209	-24.700
BRUTTORESULTAT		**12.166**	**13.331**
Forsknings- og udviklingsomkostninger	2	-1.324	-1.607
Distributionsomkostninger	2	-4.943	-5.764
Administrationsomkostninger	2	-1.568	-1.784
RESULTAT FØR ANDRE DRIFTSINDTÆGTER OG DRIFTSOMKOSTNINGER		**4.331**	**4.176**
Andre driftsindtægter og omkostninger	2	-244	-206
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	3	-180	55
RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT (EBIT)	1	**3.907**	**4.025**
Finansielle indtægter	4	69	124
Finansielle omkostninger	5	-502	-443
RESULTAT FØR SKAT	1	**3.474**	**3.706**
Skat af årets resultat	6	-1.188	-1.162
ÅRETS RESULTAT		**2.286**	**2.544**
Koncernens resultat fordeles således:			
Bitten og Mads Clausens Fond		985	1.161
Minoritetsinteresser		1.301	1.383
		2.286	**2.544**

TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. DKK	Note	2014	2015
ÅRETS RESULTAT		**2.286**	**2.544**
ANDEN TOTALINDKOMST			
Poster, der ikke kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen:			
Aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser	15	-283	14
Skat af aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser	14	96	-5
		-187	**9**
Poster, der kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen:			
Valutakursreguleringer ved omregning af udenlandske enheder til DKK mv.		783	612
Årets værdiregulering af langfristede finansielle anlægsaktiver		34	20
Værdiregulering af sikringsinstrumenter:			
Værdiregulering vedr. sikring af nettoinvesteringer i dattervirksomheder		-21	16
Værdiregulering vedrørende sikring af fremtidige pengestrømme		-134	341
Værdiregulering overført til omsætning i resultatopgørelsen		-25	-271
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter		42	-20
		679	**698**
ANDEN TOTALINDKOMST EFTER SKAT		**492**	**707**
TOTALINDKOMST I ALT		**2.778**	**3.251**
Fordeles således:			
Bitten og Mads Clausens Fond		1.208	1.503
Minoritetsinteresser		1.570	1.748
		2.778	**3.251**

BALANCE

pr. 31. december

mio. DKK **AKTIVER**	Note	2014	2015
LANGFRISTEDE AKTIVER			
IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER	7	**15.728**	**16.042**
MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER	8	**6.719**	**6.909**
Kapitalandele	3	2.455	2.692
Pensionsaktiver	15	84	107
Langfristede tilgodehavender		54	37
Udskudte skatteaktiver	14	1.165	860
ANDRE LANGFRISTEDE AKTIVER		**3.758**	**3.696**
LANGFRISTEDE AKTIVER I ALT		**26.205**	**26.647**
KORTFRISTEDE AKTIVER			
VAREBEHOLDNINGER	9	**4.085**	**4.170**
Tilgodehavender	10	5.167	5.323
Selskabsskat	17	444	531
Afledte finansielle instrumenter (positiv dagsværdi)	16	14	12
Andre tilgodehavender		639	701
TILGODEHAVENDER		**6.264**	**6.567**
VÆRDIPAPIRER		**390**	**110**
LIKVIDE BEHOLDNINGER	16	**863**	**400**
KORTFRISTEDE AKTIVER I ALT		**11.602**	**11.247**
AKTIVER I ALT		**37.807**	**37.894**

BALANCE

pr. 31. december

mio. DKK **PASSIVER**	Note	2014	2015
EGENKAPITAL			
Bitten og Mads Clausens Fondens andel af egenkapitalen	11	6.385	6.732
Minoritetsinteresser		7.465	7.935
EGENKAPITAL I ALT		**13.850**	**14.667**
FORPLIGTELSER			
Hensatte forpligtelser	12	411	380
Udskudt skat	14	1.977	1.959
Pensions- og sundhedsforpligtelser	15	1.279	1.216
Lån	16	11.214	9.280
Afledte finansielle instrumenter (negativ dagsværdi)	16	37	28
Anden gæld		327	1.180
LANGFRISTEDE FORPLIGTELSER		**15.245**	**14.043**
Hensatte forpligtelser	12	619	617
Forpligtelser vedr. aktieprogrammer	13	81	42
Lån	16	1.117	1.005
Leverandørgæld		3.572	3.864
Gæld til associerede/joint ventures		12	22
Selskabsskat	17	296	318
Afledte finansielle instrumenter (negativ dagsværdi)	16	106	224
Anden gæld		2.909	3.092
KORTFRISTEDE FORPLIGTELSER I ALT		**8.712**	**9.184**
FORPLIGTELSER I ALT		**23.957**	**23.227**
PASSIVER I ALT		**37.807**	**37.894**

PENGESTRØMSOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. DKK	Note	2014	2015
Resultat før skat		3.474	3.706
Regulering vedrørende ikke-kontante driftsposter	18	1.964	1.932
Ændring i driftskapital	19	203	298
PENGESTRØM FRA PRIMÆR DRIFT		**5.641**	**5.936**
Modtagne renter		19	24
Betalte renter		-222	-290
Modtaget udbytte		8	16
PENGESTRØM FRA DRIFT FØR BETALTE SELSKABSSKATTER		**5.446**	**5.686**
Betalt selskabsskat	17	-1.096	-1.061
PENGESTRØM FRA DRIFTSAKTIVITET		**4.350**	**4.625**
Køb af immaterielle anlægsaktiver		-99	-204
Køb af materielle anlægsaktiver		-1.134	-1.153
Salg af materielle anlægsaktiver		237	124
Køb af dattervirksomheder og aktiviteter	20	-7.376	-234
Frasalg af dattervirksomheder og aktiviteter	20	-1	11
Køb (-)/salg af værdipapirer mv.	21	-2.416	67
PENGESTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITET		**-10.789**	**-1.389**
FRIT CASH FLOW		**-6.439**	**3.236**
Afdrag (-)/optagelse af rentebærende gæld mv.		7.142	-1.217
Tilgang/afgang af minoritetsinteresser		-40	-1.879
Udbetalte uddelinger		-54	-66
Udbetalt udbytte til minoritetsaktionærer		-576	-510
PENGESTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITET		**6.472**	**-3.672**
ÅRETS PENGESTRØM		**33**	**-436**
Likvide beholdninger, primo		819	863
Valutakursregulering på likvide beholdninger		11	-27
LIKVIDE BEHOLDNINGER, ULTIMO		**863**	**400**

OPGØRELSE AF FRIT CASH FLOW KORRIGERET FOR KØB OG SALG AF AKTIVITETER (M&A)

Frit cash flow		-6.439	3.236
Køb af dattervirksomheder og aktiviteter	20	7.376	234
Frasalg af dattervirksomheder og aktiviteter	20	1	-11
Køb og salg af værdipapirer mv.	21	2.460	-160
FRIT CASH FLOW FØR M&A		**3.398**	**3.299**

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte materiale.

SPECIFIKATION AF EGENKAPITAL

mio. DKK

	GRUNDKAPITAL	Reserve for sikringstransaktioner	Valutakursreguleringer	Øvrige reserver	ANDRE RESERVER	UDDELINGSRAMME	FONDENS ANDEL AF EGENKAPITALEN	MINORITETSINTERESSER	EGENKAPITAL I ALT
EGENKAPITAL 1. JANUAR 2014	**141**	7	-289	5.479	**5.197**		**5.338**	**6.474**	**11.812**
TOTALINDKOMST I 2014									
Årets resultat				985	**985**		**985**	**1.301**	**2.286**
Anden totalindkomst									
Valutakursregulering ved omregning af udenlandske enheder			342		**342**		**342**	**441**	**783**
Årets værdiregulering af langfristede finansielle anlægsaktiver				34	**34**		**34**		**34**
Værdiregulering af sikringsinstrumenter		-75	-10		**-85**		**-85**	**-95**	**-180**
Aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser				-133	**-133**		**-133**	**-150**	**-283**
Skat af anden totalindkomst		18	2	45	**65**		**65**	**73**	**138**
Anden totalindkomst i alt		-57	334	-54	**223**		**223**	**269**	**492**
Totalindkomst i alt for perioden		-57	334	931	**1.208**		**1.208**	**1.570**	**2.778**
TRANSAKTIONER MED EJERE MV.									
Udloddet udbytte								**-576**	**-576**
Årets uddelinger				-181	**-181**	**50**	**-131**		**-131**
Køb af minoritetsinteresser				-15	**-15**		**-15**	**-19**	**-34**
Kapitaludvidelse/køb af egenkapitalinstrumenter				-15	**-15**		**-15**	**16**	**1**
Transaktioner med ejere mv. i alt				-211	**-211**	**50**	**-161**	**-579**	**-740**
EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2014	**141**	-50	45	6.199	**6.194**	**50**	**6.385**	**7.465**	**13.850**
Regulering til tidligere år				247	**247**		**247**	**-247**	
	141	**-50**	**45**	**6.446**	**6.441**	**50**	**6.632**	**7.218**	**13.850**
TOTALINDKOMST I 2015									
Årets resultat				1.161	**1.161**		**1.161**	**1.383**	**2.544**
ANDEN TOTALINDKOMST									
Valutakursregulering ved omregning af udenlandske enheder			284		**284**		**284**	**328**	**612**
Årets værdiregulering af langfristede finansielle anlægsaktiver				20	**20**		**20**		**20**
Værdiregulering af sikringsinstrumenter		36	8		**44**		**44**	**42**	**86**
Aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser				7	**7**		**7**	**7**	**14**
Skat af anden totalindkomst		-8	-2	-3	**-13**		**-13**	**-12**	**-25**
Anden totalindkomst i alt		28	290	24	**342**		**342**	**365**	**707**
Totalindkomst i alt for perioden		28	290	1.185	**1.503**		**1.503**	**1.748**	**3.251**
TRANSAKTIONER MED EJERE MV.									
Udloddet udbytte								**-510**	**-510**
Årets uddelinger						**-44**	**-44**		**-44**
Årets tilbageførte uddelinger						**6**	**6**		**6**
Overført til uddelingsrammen				-38	**-38**	**38**			
Køb af minoritetsinteresser				-1.359	**-1.359**		**-1.359**	**-505**	**-1.864**
Kapitaludvidelse/køb af egenkapitalinstrumenter				-6	**-6**		**-6**	**-5**	**-11**
Afgang ved salg af dattervirksomhed								**-11**	**-11**
Transaktioner med ejere mv. i alt				-1.403	**-1.403**		**-1.403**	**-1.031**	**-2.434**
EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2015	**141**	-22	335	6.228	**6.541**	**50**	**6.732**	**7.935**	**14.667**

Notes

Note 1 SEGMENTOPLYSNINGER

mio. DKK

HOVEDFORRETNINGSOMRÅDER MV.	2014						2015					
	Danfoss Power Solutions	Danfoss Cooling	Danfoss Drives	Danfoss Heating	Andre områder	**KONCERN**	Danfoss Power Solutions	Danfoss Cooling	Danfoss Drives	Danfoss Heating	Andre områder	**KONCERN**
RESULTATOPGØRELSE												
Nettoomsætning, ekstern	11.406	9.959	6.478	6.203	329	34.375	11.566	10.796	9.775	5.821	73	38.031
Afskrivninger og nedskrivninger	756	266	236	142	346	1.746	742	261	452	128	351	1.934
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures		8	-195		7	-180		-6	73		-12	55
Resultat af primær drift (EBIT)	1.703	1.349	441	1.105	-691	3.907	1.579	1.533	963	740	-790	4.025
Finansielle poster					-433	-433					-319	-319
Resultat før skat	1.703	1.349	441	1.105	-1.124	3.474	1.579	1.533	963	740	-1.109	3.706
BALANCE SHEET												
Aktiver i alt *)	8.838	5.480	13.100	3.630	6.759	37.807	8.334	5.952	13.070	3.667	6.871	37.894
Nettoinvesteringer eksklusiv M&A	355	123	132	122	224	956	334	140	161	90	507	1.232
Investering i kapitalandele i associerede/joint ventures			2.361		10	2.371		115	11		25	151
Forpligtelser i alt	2.651	1.012	1.128	454	18.712	23.957	2.591	1.042	1.230	490	17.874	23.227
ANDRE OPLYSNINGER												
Antal medarbejdere	6.111	5.898	4.878	4.114	3.120	24.121	5.792	5.890	4.811	3.948	2.979	23.424

*) Centrale funktioners aktiver og forpligtelser, likvide midler, rentebærende gæld samt skatteforpligtelser/-aktiver indgår i kolonnen Andre områder.

I starten af 2015 indførte Danfoss Koncernen en ny organisatorisk struktur med fire forretningssegmenter; "Danfoss Power Solutions", Danfoss Cooling, "Danfoss Drives" og "Danfoss Heating". Den nye struktur er indarbejdet i sammenligningstallene for 2014.

Note 1 SEGMENTOPLYSNINGER (fortsat)

mio. DKK

GEOGRAFISKE SEGMENTER

	2014							
	Danmark	Vest Europa	Øst Europa	Asien-Pacific	Nord-amerika	Latin-amerika	Afrika - Mellem Østen	**I alt**
Nettoomsætning	1.276	12.046	3.841	6.542	7.921	1.856	893	34.375
Langfristede anlægsaktiver*)	2.916	13.962	855	1.866	5.320	120	1	25.040

	2015							
	Danmark	Vest Europa	Øst Europa	Asien-Pacific	Nord-amerika	Latin-amerika	Afrika - Mellem Østen	**I alt**
Nettoomsætning	1.293	13.358	3.405	7.714	9.278	1.886	1.097	38.031
Langfristede anlægsaktiver*)	3.428	13.629	765	1.953	5.751	110	151	25.787

*) Udskudte skatteaktiver indgår ikke.

Nettoomsætningens geografiske placering fastlægges ud fra de lande, hvor de eksterne kunder er hjemmehørende. Langfristede anlægsaktiver fastlægges geografisk ud fra de lande, hvor aktiverne befinder sig.

Note 1 SEGMENTOPLYSNINGER (fortsat)

mio. DKK

SPECIFIKATION AF ANDRE OMRÅDER - NETTOOMSÆTNING EKSTERN

	2014	2015
Ikke rapporteringspligtige segmenter	329	73
Nettoomsætning i alt	329	73

SPECIFIKATION AF ANDRE OMRÅDER - RESULTAT FØR SKAT

	2014	2015
Finansielle indtægter	69	124
Finansielle omkostninger	-502	-443
Centrale funktioner, ikke allokeret*)	-581	-663
Øvrige	-110	-127
Resultat før skat	-1.124	-1.109

SPECIFIKATION AF ANDRE OMRÅDER - AKTIVER

	2014	2015
Likvider, værdipapirer, kortfristede og langfristede skatteaktiver	2.862	1.901
Andre tilgodehavender	382	379
Centrale funktioner, ikke allokerede materielle og immaterielle anlægsaktiver*)	3.064	3.956
Centrale funktioner, ikke allokeret*)	359	547
Øvrige	92	88
Aktiver i alt	6.759	6.871

SPECIFIKATION AF ANDRE OMRÅDER - FORPLIGTELSER

	2014	2015
Rentebærende gæld, kortfristede og langfristede skatteforpligtelser	14.604	12.562
Anden gæld	2.032	3.350
Ydelsesbaserede pensionsforpligtelser	518	455
Centrale funktioner, ikke allokeret*)	1.103	1.288
Øvrige	455	220
Forpligtelser i alt	18.712	17.874

*) Centrale funktioner, ikke allokeret, vedrører hovedsageligt administrative omkostninger og centrale funktioners aktiver og forpligtelser

Note 2 OMKOSTNINGER OG ANDRE DRIFTSINDTÆGTER MV.

mio. DKK

A. PERSONALEOMKOSTNINGER

	2014	2015
Gager og lønninger	7.834	8.717
Fratrædelsesgodtgørelser	180	115
Andre omkostninger til social sikring mv.	646	699
Bidragsbaserede pensioner	496	597
Ydelsesbaserede pensioner eksklusiv gevinst ved nedskæring og indfrielse *)	30	35
Gevinst ved nedskæringer og indfrielse af ydelsesbaserede pensioner	-3	
	9.183	10.163
Gennemsnitligt antal medarbejdere	22.498	23.598
Antal medarbejdere ultimo året	24.121	23.424

*) Omkostninger til ydelsesbaserede pensionsordninger og lignende forpligtelser er beskrevet i Note 15. Pensions- og sundhedsforpligtelser.

B. AFSKRIVNINGER OG NEDSKRIVNINGER

	2014	2015
Artsopdelt:		
Afskrivning immaterielle anlægsaktiver	511	694
Nedskrivning immaterielle anlægsaktiver		11
	511	705
Afskrivning materielle anlægsaktiver	1.163	1.219
Nedskrivning materielle anlægsaktiver	77	14
Tilbageførsel af tidligere års nedskrivning på materielle anlægsaktiver	-5	-4
	1.235	1.229
Afskrivninger og nedskrivninger	1.746	1.934
Funktionsopdelt:		
Produktionsomkostninger	323	452
Distributionsomkostninger	145	203
Administrationsomkostninger	43	39
Andre driftsomkostninger		11
	511	705

Note 2 OMKOSTNINGER OG ANDRE DRIFTSINDTÆGTER MV. (fortsat)

mio. DKK

C. ANDRE DRIFTSINDTÆGTER OG OMKOSTNINGER

	2014	2015
Gevinst ved salg af aktiviteter		17
Gevinst ved salg af immaterielle anlægsaktiver	30	1
Gevinst ved salg af materielle anlægsaktiver	106	60
Tilbageførsel af tidligere års nedskrivning på materielle anlægsaktiver	5	4
Øvrige	50	39
Andre driftsindtægter	191	121
Tab ved salg af aktiviteter	-3	
Tab ved salg af immaterielle anlægsaktiver	-7	-3
Tab ved salg af materielle anlægsaktiver	-27	-37
Nedskrivninger på immaterielle anlægsaktiver		-11
Nedskrivninger på materielle anlægsaktiver	-77	-14
Restruktureringsomkostninger	-185	-119
Øvrige	-136	-143
Andre driftsomkostninger	-435	-327
Andre driftsindtægter og omkostninger	-244	-206

Årets nedskrivninger er baseret på forventninger til nytteværdien.
Restruktureringsomkostninger kan i begge år hovedsageligt henføres til fratrædelser i Frankrig, Danmark, Tyskland, Kina og USA.
Nedskrivninger i 2014 vedrører primært bygninger.

D. HONORAR TIL GENERALFORSAMLINGSVALGT REVISION

	2014	2015
Revisionshonorar	18	21
Skatte- og momsrådgivning	9	11
Andre ydelser	6	4
I alt	33	36

Note 3 KAPITALANDELE

mio. DKK

	2014			2015		
	Kapitalandele i associerede/ joint ventures	Andre kapitalandele	**I ALT**	Kapitalandele i associerede/ joint ventures	Andre kapitalandele	**I ALT**
Anskaffelsessum 1. januar	274	204	478	2.626	202	2.828
Valutakursreguleringer mv.	2		2	13	-5	8
Tilgang	2.372	16	2.388	151	13	164
Tilgang ved køb af dattervirksomheder		5	5			
Overførsel i året				-72	72	
Afgang	-22	-23	-45	-5	-11	-16
Anskaffelsessum 31. december	2.626	202	2.828	2.713	271	2.984
Reguleringer 1. januar	-146	-86	-232	-317	-56	-373
Valutakursreguleringer mv.				2	2	4
Overførsel i året				72	-72	
Resultat/værdiregulering	-180	30	-150	56	21	77
Udbytte	-7		-7	-5		-5
Afgang	16		16	5		5
Reguleringer 31. december	-317	-56	-373	-187	-105	-292
Regnskabsmæssig værdi 31. december	2.309	146	2.455	2.526	166	2.692

Hvor det er muligt måles "Andre kapitalandele" til dagsværdi, alternativt er de indregnet til kostpris fratrukket nedskrivninger.

Der er ultimo 2015 gennemført nedskrivningstests af den regnskabsmæssige værdi af "Kapitalandele i associerede/joint ventures", såfremt der har været indikationer på nedskrivningsbehov. Indikatorerne omfatter negativt resultat, hvis den regnskabsmæssige værdi overstiger egenkapitalen i selskabets eksterne årsregnskab eller hvis relevant, hvor den regnskabsmæssige værdi overstiger værdien jævnfør børskurs.
Ved nedskrivningstestene sammenholdes nutidsværdien af pengestrømme fra associerede/joint ventures med de regnskabsmæssige værdier af samme. Principperne er uændrede i forhold til nedskrivningstest udført i 2014.

Tilgangen i året under "Kapitalandele i associerede/joint ventures" kan primært henføres til investeringerne i BD Kompressor Holding GmbH & Co.KG i Tyskland samt Linestream Technology Inc. i USA.

Tilgangen i 2014 under "Kapitalandele i associerede/joint ventures" vedrører primært investeringen i SMA Solar Technology AG.
Årets afgang i 2014 under "Kapitalandele i associerede/joint ventures" vedrører primært salget af Promeos GmBH og Flexucell ApS.

For yderligere oplysninger om associerede virksomheder og joint ventures se noterne Note 4. Finansielle indtægter, Note 5. Finansielle omkostninger, Note 16. Finansielle risici og instrumenter og Note 23. Nærtstående parter

Note 3 KAPITALANDELE (fortsat)

mio. DKK

VÆSENTLIGE ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER OG JOINT VENTURES

De sammenfattede finansielle oplysninger for hver af Koncernens individuelt set væsentlige associerede virksomheder og joint ventures er korrigeret for forskelle i anvendt regnskabspraksis. De finansielle oplysninger udgør virksomhedernes totale beløb og ikke koncernens andel af beløbene. Idet SMA Solar Technology AG er et børsnoteret selskab er de oplyste beløb baseret på offentligt tilgængelig information.

	2015
	SMA Solar Technology AG
Hjemsted	Tyskland
Ejerandel	20%
SAMMENFATTENDE INDKOMSTOPGØRELSE (UDMELDT FORVENTNING TIL ÅRET)	
Omsætning	7.459
EBIT før omkostninger til restruktureringer	239
SAMMENFATTENDE BALANCE (Q3 2015)	
Langfristede aktiver	3.651
Kortfristede aktiver	5.005
Langfristede forpligtelser	2.222
Kortfristede forpligtelser	2.395
Egenkapital	4.038
Koncernens andel af egenkapitalen pr. 31. december	862

Baseret på børskursen er dagsværdien af SMA Solar Technology AG opgjort til 13,4 mia. DKK pr. 31. december 2015 (2014: 4,0 mia.).

KAPITALANDELE I ANDRE ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER OG JOINT VENTURES

Ud over ovenstående oplyste interesser i associerede virksomheder og joint ventures ejer Koncernen ligeledes kapitalandele i en række associerede virksomheder og joint ventures, der for Koncernen ikke er væsentlige individuelt set.

	2014			2015		
Koncernens andel af:	Associeret	Joint Ventures	TOTAL	Associeret	Joint Ventures	TOTAL
Årets resultat af fortsættende aktiviteter	5	9	14	-14	-4	-18
Anden totalindkomst		-1	-1	5	1	6
Totalindkomst i alt	5	8	13	-9	-3	-12
Koncernens andel af egenkapitalen pr. 31. december	80	60	140	103	168	271

AFSTEMNING AF DEN REGNSKABSMÆSSIGE VÆRDI

Koncernens andel af egenkapital i væsentlige ass./joint ventures	805		805	862		862
Goodwill vedrørende væsentlige ass./joint ventures	1.364		1.364	1.393		1.393
Regnskabsmæssig værdi af kapitalandele i ikke-væsentlige ass./joint ventures	80	60	140	103	168	271
Regnskabsmæssig værdi pr. 31. december af ass./joint ventures	2.249	60	2.309	2.358	168	2.526

For yderligere oplysninger om associerede virksomheder og joint ventures henvises til "Koncernens selskabsoversigt".

Note 4 FINANSIELLE INDTÆGTER

mio. DKK

	2014	2015
Renteindtægter fra kreditinstitutter mv.	20	82
Kalkuleret forventet afkast på aktiver i ydelsesbaserede pensionsordninger	23	3
Gevinst på øvrige finansielle aktiver	26	39
	69	124
Renter på finansielle aktiver målt til amortiseret kostpris udgør	20	82

Note 5 FINANSIELLE OMKOSTNINGER

mio. DKK

	2014	2015
Renteomkostninger til kreditinstitutter mv.	-194	-301
Renteelement, diskonterede forpligtelser	-4	-2
Afkast vedrørende ydelsesbaserede pensionsordninger	-55	-34
Valutakurstab, netto	-207	-90
Dagsværdiregulering vedr. aktieoptioner og tegningsretter	-29	-6
Nedskrivning/tab på udlån		-5
Tab på øvrige finansielle aktiver	-15	-5
Låneomkostninger indregnet i kostprisen for aktiver	2	
	-502	-443
Renter på finansielle forpligtelser målt til amortiseret kostpris udgør	-198	-303

Ved beregningen af låneomkostninger indregnet i kostprisen for aktiver er anvendt en effektiv rentesats svarende til Koncernens vægtede gennemsnitlige låneomkostning på generel låntagning. Der er ikke optaget specifikke lån til opførelse eller udvikling af aktiver.

Note 6 SKAT AF ÅRETS RESULTAT

mio. DKK

	2014	2015
Aktuel skat	-1.068	-960
Regulering af udskudt skat	-123	-180
Regulering vedrørende tidligere år	3	-22
	-1.188	-1.162
Skat af resultat kan forklares således:		
Beregnet skat af resultat før skat	24,5%	23,5%
Regulering af beregnet skat i udenlandske dattervirksomheder ift. 23,5% (2014: 24,5%)	4,6%	3,5%
Ikke-skattepligtige indtægter og fradragsberettigede omkostninger	-0,1%	-1,6%
Effekt af ændring i skatteprocent		-0,2%
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	1,3%	-0,6%
Regulering af skatteaktiver, netto	0,2%	1,5%
Øvrige skatter	4,3%	4,3%
Reguleringer vedrørende tidligere år	-0,6%	0,9%
Effektiv skatteprocent	34,2%	31,4%

	2014	2015
Skat af årets resultat (resultatopgørelsen)	-1.188	-1.162
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter (anden totalindkomst)	42	-20
Skat af aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsordninger (anden totalindkomst)	96	-5
Skat i alt	-1.050	-1.187

Note 7 IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

mio. DKK

	2014								
	Goodwill	Software	Varemærke	Teknologi	Kunde-forhold	Rettigheder mv.	Udviklings-aktiver	**Øvrige I ALT**	**I ALT**
Anskaffelsessum 1. januar	5.265	733	880	3.053	1.728	389	591	7.374	12.639
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	275	4	60	203	120	53	18	458	733
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	5.514	88	120	1.126	699			2.033	7.547
Overført i året		397						397	397
Tilgang		83				8	7	98	98
Afgang		-34		-72	-3	-5	-34	-148	-148
Anskaffelsessum 31. december	11.054	1.271	1.060	4.310	2.544	445	582	10.212	21.266
Af- og nedskrivninger 1. januar	1.087	579		1.321	856	348	398	3.502	4.589
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	14	4		116	67	52	11	250	264
Overført i året		303						303	303
Afskrivninger		90		200	147	15	59	511	511
Afgang		-26		-67	-2		-34	-129	-129
Af- og nedskrivninger 31. december	1.101	950		1.570	1.068	415	434	4.437	5.538
Regnskabsmæssig værdi 31. december	9.953	321	1.060	2.740	1.476	30	148	5.775	15.728

	2015								
	Goodwill	Software	Varemærke	Teknologi	Kunde-forhold	Rettigheder mv.	Udviklings-aktiver	**Øvrige I ALT**	**I ALT**
Anskaffelsessum 1. januar	11.054	1.271	1.060	4.310	2.544	445	582	10.212	21.266
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	370	43	65	213	130	9	21	481	851
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	273			11	-4	4		11	284
Overført i året		14				-7		7	7
Tilgang		192				13		205	205
Afgang		-31		-1	-3	-112	-21	-168	-168
Afgang ved salg af dattervirksomheder	-2								-2
Anskaffelsessum 31. december	11.695	1.489	1.125	4.533	2.667	352	582	10.748	22.443
Afskrivninger 1. januar	1.101	950		1.570	1.068	415	434	4.437	5.538
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	67	46		115	76	8	16	261	328
Overført i året		1				-1			
Afskrivninger		100	17	297	204	10	66	694	694
Nedskrivninger		11						11	11
Afgang		-32		-1	-3	-113	-21	-170	-170
Af- og nedskrivninger 31. december	1.168	1.076	17	1.981	1.345	319	495	5.233	6.401
Regnskabsmæssig værdi 31. december	10.527	413	1.108	2.552	1.322	33	87	5.515	16.042

Til- og afgange ved køb og salg af dattervirksomheder er beskrevet yderligere i Note 20. Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter.

NEDSKRIVNINGSTEST

Der er ultimo 2015 gennemført nedskrivningstests af den regnskabsmæssige værdi af goodwill og varemærker (aktiver med uendelig levetid). Nedskrivningstestene er foretaget på baggrund af forretningssegmenter, som repræsenterer det laveste niveau for pengestrømsfrembringende enheder (CGU'er), hvortil den regnskabsmæssige værdi af goodwill og varemærke kan henføres med en rimelig grad af nøjagtighed. Grundlaget for opgørelse af geninvindingsværdien er kapitalværdien af alle pengestrømsfrembringende enheder.

Opkøbte aktiviteter og virksomheder integreres hurtigst muligt i forretningssegmentet for at udnytte mulige synergier. En konsekvens heraf er, at det efter meget kort tid ikke længere er muligt at henføre den regnskabsmæssige værdi af goodwill til de opkøbte virksomheder og aktiviteter med en rimelig grad af nøjagtighed, hvorfor det ikke er muligt at foretage nedskrivningstest på de enkelte opkøb. Ved nedskrivningstesten sammenholdes nutidsværdien af forventede nettopengestrømme fra de pengestrømsfrembringende enheder med de regnskabsmæssige værdier af nettoaktiverne. De forventede pengestrømme er baseret på budgetter og prognoser for årene 2016 - 2025 udarbejdet og godkendt af ledelsen i de pengestrømsfrembringende enheder og af Koncernledelsen. Prognoserne er udarbejdet for en ti-årig periode, da beslutninger om opkøb træffes på baggrund af ti-årige prognoser. De væsentligste variabler er omsætning, EBIT, arbejdskapital og investeringer. Tilbagediskonteringssatser fastsættes under hensyntagen til den markedsbaserede "cost of equity" og "cost of debt".

Nedskrivningstestene blev i 2014 gennemført på divisionsniveau i stedet for på segmentniveau. Bortset fra dette er forudsætningerne uændrede.

Note 7 IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER (fortsat)

Nedenfor er angivet de væsentligste goodwill allokeringer samt de væsentligste forudsætninger for de gennemførte nedskrivningstests:

mio. DKK

	2014				
	Danfoss Power Solutions	Danfoss Drives	Danfoss Cooling	Danfoss Heating	Øvrige
Goodwill ultimo 2014	947	5.602	1.758	1.631	15
Varemærke med uendelig levetid ultimo 2014	941		880		
Forventet vækst i nettopengestrømmene i terminalperioden i %	2%	2%	2%	2%	2%
Tilbagediskonteringssats før skat i % pr. 31. december	12%	11%	13%	11%	11%

	2015				
	Danfoss Power Solutions	Danfoss Drives	Danfoss Cooling	Danfoss Heating	Øvrige
Goodwill ultimo 2015	1.021	5.757	2.001	1.734	14
Varemærke med uendelig levetid ultimo 2015	1.006				
Forventet vækst i nettopengestrømmene i terminalperioden i %	2%	2%	2%	2%	2%
Tilbagediskonteringssats før skat i % pr. 31. december	14%	13%	13%	11%	13%

Den gennemsnitlige vækstrate frem til 2025 er baseret på realiserede resultater og ledelsens forventninger til udviklingen i markedet mv., og er estimeret til at ligge mellem 2-7% for forretningssegmenterne, hvilket er lig eller over den generelle udvikling i markedet. Stigningen i nettoomsætning skyldes vedvarende høje investeringer i innovation og markedsudvikling. Den forventede gennemsnitlige EBIT margin der er anvendt i impairmenttestene anses for at være rimelige sammenholdt med realiserede resultater og planlagte initiativer i forretningssegmenterne.
EBIT margin i terminalperioden forventes at være uændret, ligesom arbejdskapitalen i % af omsætningen forventes uændret. Investeringerne antages at være lig med de regnskabsmæssige afskrivninger. Disse forudsætninger er uændrede i forhold til nedskrivningstest gennemført i 2014.
Vækstraten i terminalperioden af forventede nettopengestrømme fra 2026 og fremefter er skønnet til at være 2% og vurderes at være lig eller under udviklingen i de markeder Koncernen opererer i.

Ledelsen har vurderet, at sandsynlige ændringer i de grundlæggende forudsætninger ikke vil medføre, at den regnskabsmæssige værdi vil overstige genindvingsværdien. Konklusionen er uændret i forhold til 2014.

Danfoss Power Solutions
Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Power Solutions segmentet, stammer hovedsageligt fra Koncernens køb af yderligere 38,2% af aktiekapitalen i Sauer-Danfoss Inc. (USA) i 2008. Varemærket der blev aktiveret i denne forbindelse har uendelig levetid. Den regnskabsmæssige værdi af Varemærker, Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2015 til 3,0 mia. DKK eller omkring 59% af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2023 og 2020.

Danfoss Drives
Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Drives segmentet, stammer hovedsageligt fra købet af Vacon (Finland) i december 2014. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2015 til 1,7 mia.DKK eller omkring 35% af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2026 og 2029.

Danfoss Cooling
Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Cooling segmentet, er hovedsageligt erhvervet i forbindelse med købet af Scroll Technologies, USA, i 2006 og Danfoss Turbocor Compressors, USA i 2012. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2015 til 216 mio. DKK eller omkring 4% af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2032 og 2019.

Danfoss Heating Solutions
Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Heating segmentet, stammer hovedsageligt fra købet af Devi Koncernen (Danmark) i 2003 og købet af Thermia Warme AB (Sverige) i 2005. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2015 til 83 mio. DKK eller omkring 2% af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2020 og 2025.

Øvrige immaterielle anlægsaktiver
Ved udgangen af 2015 udgjorde softwareaktiver under opførelse 175 mio. DKK og udviklingsaktiver under opførelse 0 mio. DKK. Kapitaliseret software under opførelse er i det væsentlige oparbejdet internt.

Koncernen har i 2015 gennemført en værdiforringelsestest af de regnskabsmæssige værdier af indregnede udviklingsaktiver og softwareaktiver under opførelse. Herunder er projektudviklingsforløbet i form af afholdte omkostninger og opnåede milepæle mv. vurderet i forhold til de godkendte projekt- og forretningsplaner. Nævnte vurderinger har resulteret i en nedskrivning på igangværende software på 11 mio. DKK (2014: 0 mio.).

Note 8 MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

mio. DKK

	2014				
	Grunde og bygninger	Produktions-anlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	Aktiver under opførelse	**I ALT**
Anskaffelsessum 1. januar	5.331	7.844	2.044	811	16.030
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	27	126	47	22	222
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	24	173			197
Overført	291	252	-250	-690	-397
Tilgang	237	298	69	537	1.141
Afgang	-450	-143	-187		-780
Anskaffelsessum 31. december	5.460	8.550	1.723	680	16.413
Af- og nedskrivninger 1. januar	2.499	5.549	1.327		9.375
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	5	9	5		19
Overført	50	-109	-244		-303
Afskrivninger	188	829	146		1.163
Nedskrivninger	60	12			72
Afgang	-328	-123	-181		-632
Af- og nedskrivninger 31. december	2.474	6.167	1.053		9.694
Regnskabsmæssig værdi 31. december	2.986	2.383	670	680	6.719
Heraf finansielt leasede aktiver		5	37		42

	2015				
	Grunde og bygninger	Produktions-anlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	Aktiver under opførelse	**I ALT**
Anskaffelsessum 1. januar	5.460	8.550	1.723	680	16.413
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	114	110	-40	49	233
Tilgang ved køb af dattervirksomheder		2			2
Overført	186	378	40	-611	-7
Tilgang	301	315	75	575	1.266
Afgang	-158	-20	-44	-1	-223
Afgang ved salg af dattervirksomheder			-3		-3
Anskaffelsessum 31. december	5.903	9.335	1.751	692	17.681
Af- og nedskrivninger 1. januar	2.474	6.167	1.053		9.694
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	9	31	-62		-22
Overført	5	12	-17		
Afskrivninger	214	849	156		1.219
Nedskrivninger	10				10
Afgang	-86	-3	-40		-129
Afgang ved salg af dattervirksomheder			-1		-1
Af- og nedskrivninger 31. december	2.626	7.056	1.090		10.772
Regnskabsmæssig værdi 31. december	3.277	2.279	661	692	6.909
Heraf finansielt leasede aktiver	110	3	28		141

Til- og afgange ved køb og salg af dattervirksomheder er beskrevet yderligere i Note 20. Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter.

Koncernens indgåede finansielle leasingaftaler vedrører hovedsageligt grunde og bygninger samt it-udstyr. Ved udløbet af leasingaftalerne har Koncernen mulighed for at erhverve de leasede bygninger og udstyr til favorable priser. De leasede aktiver står som sikkerhed for leasingforpligtelsen.

Note 9 VAREBEHOLDNINGER

mio. DKK

	2014	2015
Råvarer og hjælpematerialer	1.609	1.639
Varer under fremstilling	475	437
Fremstillede færdigvarer og handelsvarer	2.001	2.094
Varebeholdninger	4.085	4.170
Ukuransnedskrivninger	404	421
Regnskabsmæssig værdi af varebeholdninger indregnet til nettorealisationsværdi	215	319
Årets omkostningsførte reguleringer af varebeholdninger til nettorealisationsværdi indeholdt i produktionsomkostninger	50	81
Årets vareforbrug, indregnet i produktionsomkostninger	16.694	18.737

Note 10 TILGODEHAVENDER

mio. DKK

	2014	2015
Tilgodehavender før nedskrivninger	5.246	5.463
Nedskrivninger	-156	-181
Tilgodehavender	5.090	5.282
Tilgodehavender hos associerede/joint ventures	77	41
Tilgodehavender i alt	5.167	5.323
Heraf tilgodehavender, der forfalder efter 1 år	9	7
Nedskrivninger 1. januar	-170	-156
Valutakursreguleringer mv.	4	-15
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	-28	
Ændring i nedskrivninger	-15	-22
Realiseret tab	53	12
Nedskrivninger 31. december	-156	-181

Note 11 GRUNDKAPITAL OG RÅDIGHEDSKAPITAL

Fondens **grundkapital** udgør nominelt 400 mio. DKK i A-aktier i Danfoss A/S . Kostprisen for disse udgør 141 mio. DKK

I henhold til Fondens vedtægter skal grundkapitalen til stedse være urørlig, således at ovenstående aktier i Danfoss A/S aldrig må afhændes, eller på nogen måde pantsættes, ligesom stemmeretten herfor til enhver tid uindskrænket skal forblive i Fonden.

Formålet med Fonden er at virke konsoliderende for Danfoss A/S både med hensyn til ledelsesforholdene og kapitalforholdene til gavn for virksomheden og alle de, der har tilknytning hertil.

Fondens **rådighedskapital** kan anbringes i børsnoterede obligationer, bankgaranterede pantebreve, gældsbeviser eller højt forrentede indlånskonti i pengeinstitutter. Såfremt bestyrelsen skønner det hensigtsmæssigt, kan Fonden endvidere investere i aktier eller anparter.

Fonden er ved sin bestyrelse berettiget til at erhverve yderligere Danfoss A/S aktier, ligesom rådighedskapitalen kan placeres i selskaber med begrænset ansvar, der har relation til Sønderjylland og andre steder, hvor Danfoss A/S har aktiviteter, f.eks. ved at støtte Koncernens image, brands eller rekruttering, uanset at der ikke er udsigt til et direkte afkast.

Note 12 HENSATTE FORPLIGTELSER

mio. DKK

	2015				
	Garanti	Omstruk-turering	Betingede købsvederlag	Øvrige	**I ALT**
Hensatte forpligtelser 1. januar	505	47	14	464	1.030
Valutakursregulering mv.	21			17	38
Tilgang ved køb af dattervirksomheder				1	1
Overført til anden gæld	-46				-46
Anvendt	-198	-42		-120	-360
Tilbageførsel af ubenyttede hensættelser	-75	-2		-20	-97
Hensat	231	5	86	107	429
Renteelement				2	2
Hensatte forpligtelser 31. december	438	8	100	451	997

	2015				
Forventet forfald af ovennævnte forpligtelser:	Garanti	Omstruk-turering	Betingede købsvederlag	Øvrige	**I ALT**
Under 1 år	329	8	27	253	617
Mellem 1-5 år	108		73	77	258
Over 5 år	1			121	122
Hensatte forpligtelser 31. december	438	8	100	451	997

Garantiforpligtelser omfatter forventede omkostninger, der opstår i den ydede garantiperiode på Koncernens produkter. Pr. 31. december er der indregnet tilgodehavender vedrørende garantiforpligtelser på 37 mio. DKK. (2014: 61 mio.).

Koncernens hensatte forpligtelser til omstrukturering består primært af forventede omkostninger til fratrædelsesgodtgørelser. Betingede købsvederlag består af "earn out" aftaler i forbindelse med køb af virksomheder. Koncernens øvrige hensatte forpligtelser omfatter primært visse lønmodtageromkostninger, herunder jubilæumsgratialer.

Hensatte forpligtelser er tilbagediskonteret til nutidsværdi, hvor dette er væsentligt.

Note 13 AKTIEPROGRAMMER

I Koncernen indgår aktieprogrammer etableret i Danfoss A/S. Programmerne beskrives nedenfor.

De beregnede dagsværdier, der anvendes ved opgørelsen af værdien på balancetidspunkterne og ved opgørelsen af værdien på tildelingstidspunktet, er baseret på Black-Scholes modellen. Forudsætningerne for opgørelsen af udestående optioner og tegningsretter er:

	2014	2015
Aktiekurs	4.116	4.267
Forventet volatilitet	22,0%	22,0%
Forventet udbytte	1,0%	1,0%
Risikofri rente	0,1-0,8%	0,0-0,2%
Exercise kurser og løbetider for programmer	Se nedenfor	

Grundlaget for beregning af ovenstående kurser, der foretages af en uafhængig tredjepart, har haft udgangspunkt i en række sammenlignelige børsnoterede selskaber i ind- og udland. Den anvendte kurs for 2015 på 4.267 blev offentliggjort på generalforsamlingen for Danfoss A/S i 2015 og vil blive fastsat næste gang på generalforsamlingen i 2016.

AKTIEPROGRAMMER ETABLERET I 2004 OG EFTERFØLGENDE PROGRAMMER

Danfoss A/S etablerede i 2004 og 2007 aktieprogrammer for bestyrelsen samt et tegningsretsprogram for direktionen og flere ledende medarbejdere. Deltagelse i programmerne var for direktionen og ledende medarbejdere betinget af køb af aktier. Hovedbetingelsen for at opnå ret til tildeling af optioner og tegningsretter var, at RONA for det pågældende regnskabsår oversteg et vist minimumsmål. De tildelte optioner og tegningsretter giver ret til at erhverve hhv. tegne B-aktier (á 100 DKK) tidligst 3 år efter tildelingstidspunktet til bestemte fastsatte exercise kurser.

Danfoss A/S etablerede i 2009 et tegningsretsprogram for direktionen og flere ledende medarbejdere. Deltagelse i 2009 programmet er ikke betinget af køb af aktier, ligesom der ikke er tilknyttet et RONA minimumsmål til programmet.

Programmerne bliver behandlet som kontantafregnede aktieprogrammer, da Danfoss A/S har en forpligtelse til at tilbagekøbe aktier i aktieprogrammerne. Som en konsekvens heraf foretages der hensættelse til denne forpligtelse i balancen.

Oplysninger om relevante programmer:

	Tildelt (år)	Tildelt (stk.)	Dagsværdi på tidspunkt for tildeling (DKK pr. stk.)	Udnyttes tidligst	Udnyttes senest
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.222	2005	86.459	564	maj 2008	maj 2015
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.522	2006	84.895	762	maj 2009	maj 2016
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.932	2007	97.121	983	maj 2010	maj 2017
Tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.100	2009	139.050	365	maj 2012	maj 2015

Note 13 AKTIEPROGRAMMER (fortsat)

Beholdninger samt tildeling og afgang af optioner og tegningsretter i forbindelse med 2004 og efterfølgende programmer er specificeret nedenfor:

	Bestyrelse (stk.)	Direktion (stk.)	Ledende medarbejdere (stk.)	Øvrige (stk.)	Dagsværdi (DKK pr. stk.)	Dagsværdi (mio. DKK)
Tildelte optioner/tegningsretter 1. januar:						
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.222				3.713	2.857	11
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.522				4.713	2.531	12
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.932				22.248	2.120	47
Tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.100				3.650	2.979	11
				34.324		81
Ændringer i aktiekurs/dagsværdi:						
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.222					186	
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.522					173	1
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.932					139	4
Tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.100					186	
						5
Afgang(-) som følge af tegning af aktier:						
Optioner/tegningsretter tegnet til kurs 1.222				-3.713	3.045	-11
Optioner/tegningsretter tegnet til kurs 1.522				-1.633	2.745	-5
Optioner/tegningsretter tegnet til kurs 1.932				-7.334	2.335	-17
Tegningsretter tegnet til kurs 1.100				-3.650	3.167	-11
				-16.330		-44
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.522				3.080	2.704	8
Optioner/tegningsretter der kan tegnes til kurs 1.932				14.914	2.259	34
				17.994		42

Den samlede hensættelse pr. 31. december 2015 for 2004 og efterfølgende aktieprogrammer er opgjort til 42 mio. DKK (2014: 81 mio.) og er indregnet under kortfristede forpligtelser.

Ændringerne i aktiekursen/dagsværdien af programmerne er i indkomstopgørelsen medtaget under finansielle omkostninger med i alt 6 mio. DKK (2014: 29 mio.)

Note 14 UDSKUDT SKAT

mio. DKK

ÆNDRING I UDSKUDT SKAT

	2014	2015
Netto udskudt skat 1. januar *)	-383	-812
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	8	-29
Tilgang ved fusion og køb af dattervirksomheder	-386	-64
Regulering vedrørende tidligere år	-28	-8
Udskudt skat indregnet i resultatopgørelsen	-123	-180
Udskudt skat indregnet i anden totalindkomst	100	-6
Netto udskudt skat 31. december *)	-812	-1.099

*) Forpligtelser (-)

SPECIFIKATION AF UDSKUDT SKAT

	2014	2015
	Udskudt skatte-aktiv	Udskudt skatte-aktiv
Immaterielle anlægsaktiver	70	58
Materielle og finansielle anlægsaktiver	165	153
Kortfristede aktiver	341	393
Gæld, hensættelser mv.	734	700
Fremførselsberettigede skattemæssige underskud	438	402
Ej aktiverede skatteaktiver vedrørende skattemæssige underskud	-197	-310
	1.551	1.396
Modregning inden for samme juridiske skatteenheder og jurisdiktioner	-386	-536
Udskudte skatteaktiver	1.165	860

	2014	2015
	Udskudt skatte-forpligtelse	Udskudt skatte-forpligtelse
Immaterielle anlægsaktiver	1.724	1.663
Materielle og finansielle anlægsaktiver	214	240
Kortfristede aktiver	83	88
Gæld, hensættelser mv.	278	431
Udskudt skat vedrørende dansk sambeskatning	64	73
	2.363	2.495
Modregning inden for samme juridiske skatteenheder og jurisdiktioner	-386	-536
Udskudte skatteforpligtelser	1.977	1.959

Af det indregnede skatteaktiv vedrørende fremførselsberettigede underskud på netto 92 mio. DKK (2014: 241 mio.) stammer en væsentlig del fra virksomheder, som har haft skattemæssige underskud i de seneste tre regnskabsår. Dette skatteaktiv forventes udnyttet indenfor 3 år primært ved højere fremtidige skattepligtige indkomster i de respektive virksomheder.

Skatteværdien af ikke-aktiverede fremførselsberettigede skattemæssige underskud udgør 310 mio. DKK (2014: 197 mio.). Dette beløb er ikke aktiveret, idet det ikke forventes udnyttet. Ej aktiverede skatteaktiver vedrørende fremførselsberettigede underskud med en restlevetid på 3 år eller mindre udgør 15% af det samlede indregnede beløb (2014: 14%), hvorimod andelen af fremførselsberettigede underskud med en restlevetid på 10 år eller mere udgør 75% (2014: 84%).

Af udskudte skatteforpligtelser på 1.959 mio. DKK (2014: 1.977 mio.), kan 73 mio. DKK (2014: 64 mio.) henføres til skat vedrørende tidligere års sambeskatning af udenlandske dattervirksomheder. Koncernen har udskudte skatteforpligtelser vedrørende midlertidige forskelle i udenlandske dattervirksomheder og associerede/joint ventures på 431 mio. DKK (2014: 573 mio.). Forpligtelserne er ikke indregnet, idet Koncernen kontrollerer, hvorvidt de udløses. Det er sandsynligt, at forpligtelserne ikke vil blive udløst indenfor en overskuelig fremtid.

Note 15 PENSIONS- OG SUNDHEDSFORPLIGTELSER

Den væsentligste del af Koncernens pensionsordninger er afdækket af pensionsselskaber og forsikringsselskaber (bidragsbaserede). En række udenlandske pensions- og sundhedsordninger er dog ydelsesbaserede med forpligtelser, der kun er delvist eller ikke afdækkede.

Det er Koncernens overordnede politik, at pensions- og sundhedsordninger så vidt muligt er bidragsbaserede. I nogle lande, såsom USA, England og Tyskland, er der dog en udpræget tradition for ydelsesbaserede ordninger.
Den geografiske fordeling af netto forpligtelserne i 2015 fordeler sig på Tyskland 53%, USA 41% og øvrige 6% (2014: henholdsvis 49%, 36% og 15%).
Pensionsydelserne er baseret på medarbejdernes anciennitet i ordningerne og løn på pensioneringstidspunktet. Ordningerne stiller forskellige krav om fordeling af aktiver i forhold til risiko.

Nogle få lande kan kræve at forpligtelsen er afdækket, dog er dette ikke tilfældet for størstedelen af landene. De uafdækkede ydelsesbaserede ordninger befinder sig primært i visse af de tyske dattervirksomheder samt sundhedsordningerne i USA. De uafdækkede ordninger beløber sig til ca. 565 mio. DKK (2014: 629 mio.)
Alle væsentlige ydelsesbaserede ordninger er opgjort af uafhængige aktuarer.

KONCERNENS FORPLIGTELSER VEDRØRENDE YDELSESBASEREDE PENSIONS- OG SUNDHEDSORDNINGER

mio. DKK

	2014	2015
Nutidsværdi af hensatte forpligtelser	3.732	3.813
Dagsværdi af ordningernes aktiver	-2.537	-2.704
	1.195	1.109
Nettoaktiver vedrørende ydelsesbaserede pensionsordninger	84	107
Hensatte pensions- og sundhedsforpligtelser	1.279	1.216

UDVIKLING I NUTIDSVÆRDIEN AF YDELSESBASEREDE FORPLIGTELSER

	2014	2015
Hensatte forpligtelser 1. januar	2.973	3.732
Valutakursreguleringer mv.	236	263
Tilgang ved køb af virksomheder m.v.	65	
Omkostninger	30	35
Kalkuleret rente på ordningernes forpligtelser	127	127
Aktuarmæssige gevinster(-)/tab fra ændringer i demografiske forudsætninger	46	-6
Aktuarmæssige gevinster(-)/tab fra ændringer i finansielle forudsætninger	435	-104
Gevinst ved nedskæringer og indfrielser	-3	
Betalinger fra pensionsordningsdeltagere	7	6
Udbetalte ydelser fra Koncernen	-28	-41
Udbetalte ydelser fra aktiver tilknyttet ordningerne	-117	-142
Overført fra anden lang gæld	-39	-57
Hensatte forpligtelser 31. december	3.732	3.813

UDVIKLINGEN I DAGSVÆRDI AF AKTIVER TILKNYTTET ORDNINGERNE

	2014	2015
Aktiver 1. januar	2.085	2.537
Tilgang ved køb af virksomheder m.v.	28	
Valutakursreguleringer mv.	179	195
Kalkuleret rente af ordningernes aktiver	95	96
Betalinger fra pensionsordningsdeltagere	7	6
Årets afkast af ordningernes aktiver ekskl. kalkuleret rente	198	-96
Indbetalt af Koncernen	89	120
Udbetalte ydelser	-117	-142
Justeringer	-27	-12
Aktiver 31. december	2.537	2.704

Note 15 PENSIONS- OG SUNDHEDSFORPLIGTELSER (fortsat)

mio. DKK

OMKOSTNINGER VEDRØRENDE YDELSESBASEREDE PENSIONS- OG SUNDHEDSFORPLIGTELSER

	2014	2015
Omkostninger i året	30	35
Kalkuleret rente på forpligtelser	127	127
Kalkuleret forventet afkast på aktiver	-95	-96
Gevinst ved nedskæringer og indfrielser	-3	
Omkostningsført i resultatopgørelsen	59	66
Produktionsomkostninger	14	17
Distributionsomkostninger	6	5
Administrationsomkostninger	10	13
Andre driftsindtægter og driftsomkostninger	-3	
Renter vedrørende pensions- og sundhedsforpligtelser medtaget under finansielle poster	32	31
	59	66

FORVENTET FORFALD AF PENSIONSFORPLIGTELSEN

	2014	2015
Under 1 år	154	164
Mellem 1-5 år	660	708
Over 5 år	2.918	2.941
	3.732	3.813

AKTIVER TILKNYTTET ORDNINGERNE SAMMENSÆTTER SIG SÅLEDES:

	2014	2014	2015	2015
Aktier og lignende værdipapirer	1.381	54%	996	37%
Noterede virksomhedsobligationer	501	20%	950	35%
Obligationer	478	19%	605	22%
Andet	177	7%	153	6%
	2.537	100%	2.704	100%

Der er risici forbundet med de ordninger, hvor pensionsmidlerne er investeret i finansielle instrumenter. 37% (2014: 54%) af midlerne er investeret i aktier og lignende værdipapirer, hvor der historisk har været en risiko for værdiudsving.

VÆSENTLIGE FORUDSÆTNINGER VED BEREGNINGER AF PENSIONS- OG SUNDHEDSFORPLIGTELSER SAMT TILHØRENDE OMKOSTNINGER

	2014	2014	2015	2015
	Interval	Vægtet gennemsnit	Interval	Vægtet gennemsnit
Diskonteringsrente	0.8-3.9%	3,4%	2.0-4.3%	3,6%
Forventet stigning i lønniveau	1.5-4.1%	3,6%	1.8-4.2%	3,5%
Forventet afkastprocent af pensionsordningernes aktiver	2.3-5.4%	3,5%	2.0-4.3%	3,6%

Levetiden er baseret på den til rådighed relevante statistik i de lande, som er inkluderet i beregningen.
Forventet afkast på pensionsordningerne er baseret på beregninger fra eksterne aktuarer og fastlagt på grundlag af aktivernes sammensætning og generelle forventninger til den økonomiske udvikling.
Koncernen forventer at indbetale 142 mio. DKK til de ydelsesbaserede ordninger i 2016. I 2015 blev der indbetalt 133 mio. DKK.

FØLSOMHEDSANALYSER

	2014	2015
Rapporteret pensionsforpligtelse	3.732	3.813
Følsomhed vedrørende diskonteringsrenten:		
Stigning i diskonteringsrenten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	-267	-273
Fald i diskonteringsrenten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	+292	+283
Følsomhed vedrørende lønstigningstakt:		
Stigning i lønstigningstakten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	+53	+21
Fald i lønstigningstakten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	-53	-19
Følsomhed vedrørende dødelighed:		
Stigning i gennemsnitlig levetid på 1 år påvirker pensionsforpligtelsen med	+107	+111
Fald i gennemsnitlig levetid på 1 år påvirker pensionsforpligtelsen med	-106	-111

Note 16 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER

FINANSIELLE RISIKOFAKTORER

Koncernens lønsomhed og pengestrømme er udsat for finansielle markedsrisici bl.a. som følge af Koncernens internationale forretningsprofil. Disse risici omfatter valutakurs-, råvare-, kredit-, rente- og likviditetsrisiko. Koncernens risikostyring har fokus på risikoafdækning og risikominimering, specielt med fokus på at sikre Koncernens pengestrømme og lønsomhed i lokal valuta inden for en 15 måneders horisont.

Det er Koncernens politik ikke at foretage aktiv spekulation i finansielle markeder. Koncernens finansielle styring retter sig således alene mod styring og reduktion af de finansielle risici, der er en direkte følge af Koncernens drift, investeringer og finansiering.

Vedrørende beskrivelse af anvendt regnskabspraksis og metoder, herunder anvendte indregningskriterier og målingsgrundlag, henvises til omtale under Note 25. Beskrivelse af anvendt regnskabspraksis.

VALUTARISIKO

Valutarisikoen består af tre elementer:

1. *Transaktionsrisikoen:* Konsolideret eksponering samt 15 måneders forventede pengestrømme i fremmed valuta afdækkes løbende bortset fra tilfælde hvor naturlig afdækning foregår eller hvor afdækning ikke er praktisk muligt.

2. *Translationsrisikoen (omregningsrisikoen):* Koncernen er primært påvirket af EUR, USD og USD-korrelerede valuta. Koncernen afdækker normalt ikke translationsrisici, idet disse ikke påvirker de underliggende pengestrømme direkte. Dog søges translationsrisici reduceret ved så vidt muligt at lånefinansiere i lokal valuta.

3. *Økonomisk/strukturel risiko (strategisk risiko):* Økonomisk/strukturel valutarisiko kan ikke effektivt afdækkes via finansielle instrumenter og er derfor ikke en del af Koncernens operationelle finansielle risikostyringsstrategi. Disse styres så vidt muligt på strategisk niveau, idet det tilstræbes at produkterne produceres så tæt på kunden som muligt.

mio. DKK

	2014				2015			
NOMINEL POSITION	EUR DKK	USD DKK	GBP DKK	**I alt**	EUR DKK	USD DKK	GBP DKK	**I alt**
Tilgodehavender og gæld	-469	-92	-19	-580	-586	-55	-15	-656
Likvider og lån	-4.756	-386	-181	-5.323	-4.910	2.241	-193	-2.862
Afledte fin. instrumenter til afdækning af dagsværdi	3.982	294	195	4.471	597	-2.317	219	-1.501
Afledte fin. instrumenter til afdækning af fremtidige pengestrømme	-2.382	-465	-366	-3.213	-3.433	-864	-330	-4.627
FØLSOMHED								
Sandsynlig forøgelse af valutakurs	1%	10%	10%		1%	10%	10%	
Hypotetisk indvirkning på årets resultat	-2	-18		-20	-2	-13	1	-14
Hypotetisk indvirkning på egenkapitalen	-36	-65	-37	-138	-83	-99	-32	-214

En tilsvarende negativ ændring i valutakurserne ville have en tilsvarende modsatrettet påvirkning på årets resultat og egenkapital.

RÅVARERISIKO

Udviklingen i de globale råvarepriser kan påvirke Koncernens indtjening og pengestrømme. Det er Koncernens overordnede politik at sikre, at signifikante råvarerisici reduceres via en kombination af faste prisaftaler med leverandører, aktiv pristilpasning og i visse tilfælde ved finansielle instrumenter. Råvareforbruget afdækkes minimum 6 måneder og maksimum 18 måneder frem i tiden, hvis disse vurderes at være væsentlige.
Koncernen har ikke foretaget finansiel afdækning af råvarerisikoen i hverken 2015 eller 2014.

Note 16 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER (fortsat)

mio. DKK

KREDITRISIKO

Koncernens kreditrisici stammer hovedsageligt fra tilgodehavender fra salg samt indeståender i pengeinstitutter (også kaldet modpartsrisiko). Det er Koncernens politik at minimere risikoen for tab som følge af kreditrisiko. Modpartsrisikoen overfor banker eller andre finansielle partnere søges imødegået ved så vidt muligt kun at benytte solide regionale eller globale finansielle partnere, som har en kreditvurdering på minimum "A-" i henhold til Standard & Poors' credit rating-terminologi.

Den regnskabsmæssige værdi på 400 mio. DKK (2014: 863 mio.) udgør den maksimale risiko relateret til likvide midler.

Tilgodehavender fra salg er fordelt på mange kunder og geografiske områder. Tilgodehavendernes geografiske fordeling svarer i al væsentlighed til nettoomsætningens fordeling jf. Note 1. Segmentoplysninger. Der foretages en systematisk kreditvurdering af kunder i de enkelte virksomheder, og en eventuel nedskrivning til imødegåelse af tab på tilgodehavender foretages på baggrund af denne vurdering. Vurderingen danner ligeledes grundlag for de betalingsbetingelser, der tilbydes den enkelte kunde. Koncernen har historisk set kun i begrænset omfang haft tab på tilgodehavender.

Aldersfordelingen af tilgodehavender fra salg pr. 31 december:

	2014	2015
Forfalden op til 30 dage	228	193
Forfalden mellem 30 og 90 dage	95	81
Forfalden mere end 90 dage	49	
Hverken værdiforringede eller forfaldne på balancedagen	4.795	5.049
Regnskabsmæssig værdi	5.167	5.323

Den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender fra salg skønnes at svare til både dagsværdien og den maksimale kreditrisiko.

RENTERISIKO

Koncernens renterisiko kan primært henføres til rentebærende gældsposter, den likvide beholdning og pensionsforpligtelser. Koncernen betjener sig af både fastforrentede lån, lån med variabel rente samt afledte renteprodukter. Ifølge Koncernens politik skal rentesatsen altid være maksimum lig 0,1% af Koncernens årlige omsætning i tilfælde af en ændring af rentekurven på 1% point ved måling af Koncernens pengestrømme.

En rimelig sandsynlig stigning i renteniveaet i forhold til balancedagens renteniveau på 1% point ville alt andet lige have haft følgende hypotetiske virkning på årets resultat og egenkapital ultimo:

	2014		2015	
	Resultat opgørelsen	Egenkapital	Resultat opgørelsen	Egenkapital
Variabelt forrentede likvider og gæld	-33	-33	-20	-20
Sikringsinstrumenter (rente swaps)		84	1	50
	-33	51	-19	30

Et fald i renteniveauet i forhold til balancedagens renteniveau på 1% point ville have en modsatrettet effekt på resultat og egenkapital.

De angivne følsomheder er opgjort baseret på de indregnede finansielle aktiver og forpligtelser pr. 31. december 2015. Der er ikke korrigeret for afdrag, låneoptagelser og lignende i løbet af 2015. Alle sikringsforhold af variabelt forrentede lån vurderes at være 100% effektive.

Note 16 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER (fortsat)

LIKVIDITETSRISIKO

Det er Koncernens finansieringspolitik som minimum at være kvalificeret til en "BBB credit rating" i henhold til Standard og Poor's målestandard, at have en likviditetsreserve på minimum 3 mia. DKK i form af uopsigelige kredifaciliteter og tilgængelige likvider samt en diversificeret forfaldsprofil af uopsigelige kreditfaciliteter med en gennemsnitlig forfaldsprofil på minimum 3 år.

Ved udgangen af 2015 var Danfoss Koncernens credit-rating fra Standard og Poor "BBB/A2 with a stable outlook" og Koncernens likviditetsberedskab, i form af uopsigelige langfristede kreditfaciliteter, er opgjort til 8,4 mia. DKK (2014: 7,1 mia.). Hertil kommer likvide midler i datterselskaber og betydelige beløb i kortfristede kreditfaciliteter. Koncernen skønner, at likviditetsberedskabet er tilstrækkeligt i forhold til aktuelle planer samt markedssituationen generelt. Ved udgangen af 2015 lå den gennemsnitlige afdragsprofil på uopsigelige kreditfaciliteter væsentligt over 3 år. Der findes ingen finansielle covenants (klausuler) i Koncernens lånekontrakter.

Den væsentligste del af Koncernens likvide beholdninger på 400 mio. DKK (2014: 863 mio.) er placeret på kortfristede anfordringskonti, hvor renten er under 1% p.a.

KONCERNENS GÆLDSFORPLIGTELSER FORFALDER SOM FØLGER

mio. DKK

	2014					2015				
			Løbetid					Løbetid		
	Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	0-1 år	1-5 år*)	Over 5 år	Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	0-1 år	1-5 år*)	Over 5 år
Bankgæld og virksomhedsobligationer	10.882	11.527	1.141	4.219	6.167	8.757	9.340	903	3.597	4.840
Lån for hvilke der er stillet sikkerhed	1.346	1.771	37	269	1.465	1.358	1.737	199	113	1.425
Medarbejderobligationer	63	63	47		16	34	34	18		16
Finansiel leasinggæld	40	42	22	19	1	136	162	21	49	92
Leverandørgæld	3.572	3.572	3.572			3.864	3.864	3.864		
Gæld associerede og joint ventures	12	12	12			22	22	22		
Afledte finansielle forpligtelser	143	146	116	30		252	286	235	51	
	16.058	17.133	4.947	4.537	7.649	14.423	15.445	5.262	3.810	6.373

*) Lånene forfalder til indfrielse jævnt over perioden.

Forfaldsanalysen er baseret på alle udiskonterede pengestrømme inklusive estimerede rentebetalinger. Rentebetalinger er estimeret på de nuværende markedsforhold. De udiskonterede pengestrømme fra afledte finansielle instrumenter præsenteres brutto, medmindre parterne har en kontraktlig ret/forpligtelse til at afregne netto. Forpligtelser i henhold operationelle leasingforpligtelser og køb af materielle aktiver er ikke medtaget men fremgår af Note 22. Eventualforpligtelser samt sikkerhedsstillelser.

	2014	2015
Langfristede forpligtelser	11.251	9.308
Kortfristede forpligtelser	4.807	5.115
	16.058	14.423

Note 16 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER (fortsat)

mio. DKK

KATEGORIER AF FINANSIELLE INSTRUMENTER

	2014		2015	
	Regn-skabs-mæssig værdi	Dags-værdi	Regn-skabs-mæssig værdi	Dags-værdi
Andre kapitalandele	146	146	166	166
Finansielle aktiver disponible for salg	146	146	166	166
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser	14	14	12	12
Finansielle aktiver anvendt som sikringsinstrumenter	14	14	12	12
Tilgodehavender fra salg	5.167	5.167	5.323	5.323
Andre tilgodehavender	639	639	701	701
Likvide beholdninger	863	863	400	400
Udlån og tilgodehavender	6.669	6.669	6.424	6.424
Værdipapirer	390	390	110	110
Finansielle aktiver, der måles til dagsværdi via resultatopgørelsen	390	390	110	110
Rentebærende gæld	12.331	12.424	10.285	10.335
Leverandørgæld og anden gæld	6.820	6.820	8.158	8.158
Finansielle forpligtelser, der måles til amortiseret kostpris	19.151	19.244	18.443	18.493
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser	2	2	180	180
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme	141	141	70	70
Finansielle forpligtelser anvendt som sikringsinstrumenter	143	143	250	250
Afledte finansielle instrumenter til økonomisk sikring			1	1
Finansielle forpligtelser, der måles til dagsværdi via resultatopgørelsen			1	1

Afledte finansielle instrumenter værdiansættes efter almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker baseret på relevante observerbare swap- og valutakurser. Markedsværdien af den rentebærende gæld er opgjort som nutidsværdien af forventede fremtidige afdrags- og rentebetalinger. Som diskonteringsrente er anvendt Koncernens aktuelle lånerente for tilsvarende løbetider. Kortfristet variabelt forrentet gæld til banker er værdiansat til kurs 100. Tilgodehavender fra salg og leverandørgæld med en kort kredittid vurderes at have en dagsværdi, som er lig med den regnskabsmæssige værdi De anvendte metoder er uændrede sammenholdt med 2014.

DAGSVÆRDIHIERARKI FOR FINANSIELLE INSTRUMENTER, DER MÅLES TIL DAGSVÆRDI I BALANCEN

	2014				2015			
	Note-rede priser Niveau 1	Obser-verbare input Niveau 2	Ikke obser-verbare input Niveau 3	I alt	Note-rede priser Niveau 1	Obser-verbare input Niveau 2	Ikke obser-verbare input Niveau 3	I alt
FINANSIELLE AKTIVER:								
Værdipapirer	390			390	110			110
Andre kapitalandele			146	146			166	166
Afledte finansielle instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser		14		14		12		12
Afledte finansielle instrumenter til sikring af fremtidige pengestrømme								
Finansielle aktiver i alt	390	14	146	550	110	12	166	288
FINANSIELLE FORPLIGTELSER:								
Afledte finansielle instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser		2		2		180		180
Afledte finansielle instrumenter til sikring af fremtidige pengestrømme		141		141		70		70
Afledte finansielle instrumenter til økonomisk sikring						1		1
Betingede købsvederlag							100	100
Rentebærende gæld		12.424		12.424		10.335		10.335
Finansielle forpligtelser i alt		12.567		12.567		10.586	100	10.686

Note 16 FINANSIELLE RISICI OG INSTRUMENTER (fortsat)

mio. DKK

FINANSIELLE INSTRUMENTER, DER MÅLES TIL DAGSVÆRDI BASERET PÅ NIVEAU 3

	2014	2015
	Andre kapital-andele Niveau 3	Andre kapital-andele Niveau 3
Regnskabsmæssig værdi 1. januar	114	146
Valutakursreguleringer		-3
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	5	
Gevinst/tab (-) i resultatopgørelsen	-4	3
Urealiseret værdiregulering af værdipapirer indregnet direkte i egenkapitalen	34	20
Køb	20	11
Salg	-23	-11
Regnskabsmæssig værdi 31. december	146	166
Gevinst/tab (-) i resultatopgørelsen for aktiver der besiddes 31. december	-4	3

Gevinst/tab (-) i resultatopgørelsen er indregnet under finansielle indtægter eller finansielle omkostninger.

AFLEDTE FINANSIELLE INSTRUMENTER PR. 31 DECEMBER FOR KONCERNEN

	2014						2015					
	Kontraktsummer til aftalekurser	Gevinst/tab (-) ved regulering til markedsværdi	Heraf resultatført	Forfald < 1 år	1 år < forfald < 5 år	Forfald > 5 år	Kontraktsummer til aftalekurser	Gevinst/tab (-) ved regulering til markedsværdi	Heraf resultatført	Forfald < 1 år	1 år < forfald < 5 år	Forfald > 5 år
USD	-29	5	3	13	-11		-3.137	-198	-175	-22	-1	
EUR	1.455	-2	-3	1			-3.249	1	16	-14	-1	
Andre valutaer	-479	-94	10	-104			-307	2	-8	8	2	
Terminsforretninger		-91	10	-90	-11			-195	-167	-28		
Afledte renteprodukter		-37			-37		2.244	-43	-1	-14	-28	
Øvrige		-1	-2		1							
Afledte fin. instrumenter ultimo		-129	8	-90	-47			-238	-168	-42	-28	

Ultimo 2015 var de samlede udskudte gevinster/tab(-) på finansielle instrumenter til afdækning af udenlandsk valuta indregnet i egenkapitalen på -28 mio. DKK (2014: -100 mio.). Ultimo 2015 var de samlede udskudte gevinster/tab(-) på finansielle instrumenter til afdækning af variabel rente indregnet i egenkapitalen på -42 mio. DKK (2014: -37 mio.).

Valutaterminsforretninger anvendes til afdækning af fremtidig omsætning i fremmed valuta. Renteprodukter anvendes til at omlægge variabel forrentede gældsforpligtelser til en fast rente.

Som følge af resultaterne af de foretagne effektivitetstests er der i 2015 omkostningsført 1 mio. DKK i resultatopgørelsen (2014: 0 mio.).

Note 17 SKYLDIG SELSKABSSKAT

mio. DKK

	2014	2015
Skyldig/tilgodehavende(-) selskabsskat 1. januar	-33	-148
Valutakursregulering mv.	-24	3
Tilgang ved fusion dattervirksomhed	6	
Betalt selskabsskat i året	-1.096	-1.061
Regulering vedrørende tidligere år	-31	14
Skat af årets skattepligtige indkomst i resultatopgørelsen	1.068	960
Skat af årets skattepligtige indkomst i anden totalindkomst	-38	19
Skyldig/tilgodehavende(-) selskabsskat 31. december	-148	-213
Selskabsskatten er indregnet således i balancen:		
Aktiver	444	531
Forpligtelser	296	318
	-148	-213

Note 18 REGULERING FOR IKKE-KONTANTE DRIFTSPOSTER

mio. DKK

	2014	2015
Af- og nedskrivninger	1.746	1.934
Gevinst(-)/tab ved salg af anlægsaktiver og aktiviteter	-99	-37
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	180	-55
Finansielle indtægter	-69	-124
Finansielle omkostninger	502	443
Øvrige, herunder hensættelser	-296	-229
	1.964	1.932

Note 19 ÆNDRING I DRIFTSKAPITAL

mio. DKK

	2014	2015
Ændring i varebeholdninger	105	5
Ændring i tilgodehavender	-13	72
Ændring i leverandører og anden gæld	111	221
	203	298

Note 20 KØB OG SALG AF DATTERVIRKSOMHEDER OG AKTIVITETER

mio. DKK

2014

Selskab/Aktivitet		Land	Konsoli-deret fra/til	Købt/solgt ejerandel	Årlig omsætning*)	Antal med-arbejdere	Anskaf-felsessum
Vacon	Køb	Finland	December	100%	3.002	1.610	7.506

2015

Selskab/Aktivitet		Land	Konsoli-deret fra/til	Købt/solgt ejerandel	Årlig omsætning*)	Antal med-arbejdere	Anskaf-felsessum
DAF Enerji	Køb	Tyrkiet	December	60%	56	55	**
Advitronic Engineering B.V.	Køb	Holland	Oktober	100%	9	8	**
Vacon Drives sales activity New Zealand (køb af aktiver)	Køb	New Zealand	Februar	100%	6	3	**
ProEkspert	Salg	Estland	Januar	75%	43	123	**

*) Nettoomsætning i regnskabsåret før købet eller salget
** Som følge af kontraktlige forpligtelser er anskaffelsessummen ikke oplyst

Koncernen købte i 2014 ikke andre selskaber/aktiviteter end Vacon. Det resterende udestående af aktiekapitalen i Vacon (1,5%) blev opkøbt i 2015, primært ved en "squeeze out" proces relateret til de udestående aktier i Vacon. De udestående aktier (1,5%) med en værdi på 120 mio. DKK blev ved udgangen af 2014 inkluderet i det samlede købsvederlag og en tilsvarende forpligtelse blev medtaget under kortfristet anden gæld. De foretagne betalinger i 2015 svarer til den i 2014 medtagne hensættelse. Allokeringen af købesummen relateret til Vacon blev afsluttet i 2015. Goodwill blev forhøjet med 130 mio. DKK hvorimod øvrige nettoaktiver blev reduceret med et tilsvarende beløb. Den ændrede værdiansættelse har ingen effekt på pengestrømmene.

Ud over betalingen af den resterende aktiekapital i Vacon solgte Koncernen 1 selskab og opkøbte 3 selskaber/aktiviteter i 2015:

I januar 2015 solgte Koncernen sin ejerandel på 75,2% i ProEkspert AS i Estland og opkøbte i februar 2015 en salgsaktivitet i New Zealand.

Koncernen købte 100% af aktiekapitalen i Advitronic Engineering B.V i Holland den 19. oktober 2015. Købet er for Koncernen en intensivering af løsninger relateret til "Internet of Things" og "Connectivity" i Food Retail. Anskaffelsessummen er delvis betalt og den resterende del vil blive betalt i perioden 2016-2019 afhængig af selskabets fremskridt indenfor R&D. Den forventede betaling for den resterende anskaffelsessum er inkluderet i det samlede købsvederlag med en tilsvarende forpligtelse medtaget under betingede købsvederlag.

Koncernen købte og betalte 60% af aktiekapitalen i DAF Enerji i Istanbul, Tyrkiet den 22. december 2015. Selskabet er førende på det Tyrkiske marked indenfor segmentet af varmeveksler enheder. Baggrunden for opkøbet er at øge tilstedeværelsen og vinde fodfæste på markedet samt opnå produktionsfaciliteter i Tyrkiet. De resterende 40% af aktiekapitalen i selskabet vil blive opkøbt i perioden 2016-2018, hvor prisen vil blive fastlagt ud fra den finansielle udvikling i selskabet. Den forventede betaling for den resterende anskaffelsessum er inkluderet i det samlede købsvederlag med en tilsvarende forpligtelse medtaget under betingede købsvederlag.

Goodwill, der er opstået ved købene på 143 mio. DKK kan henføres til værdien af medarbejderstab, knowhow og forventede synergier fra sammenlægningen af driften i Koncernen og de opkøbte virksomheder.

Fordeling af anskaffelssummen for DAF Enerji og Advitronic Energineering BV er foreløbig grundet det korte tidsrum mellem købet og offentliggørelsen af årsrapporten. Den regnskabsmæssige behandling af erhvervelsen vil i overensstemmelse med IFRS 3 blive afsluttet indenfor et år. Afholdte transaktionsomkostninger, herunder due diligence omkostninger på 3 mio. DKK er indregnet under andre driftsomkostninger i resultatopgørelsen.

Der er ikke foretaget væsentlige køb og salg af dattervirkomheder/aktiviteter efter balancedagen.

Nedenstående oversigt er en specifikation af anskaffelsessum, dagsværdi af indregnede overtagne aktiver og forpligtelser på overtagelsestidspunktet. Den ændrede værdiansættelse foretaget i 2015 relateret til allokeringen af anskaffelsessummen for Vacon er ikke inkluderet i 2015 tallene.

	2014	**2015**	**2014**	**2015**
	Erhvervelser	Erhvervelser	Afhændelser	Afhændelser
Immaterielle anlægsaktiver, bortset fra goodwill	-2.033	-64		
Materielle anlægaktiver	-197	-2		2
Andre langfristede aktiver, herunder udskudt skat	-113			
Varebeholdninger	-290	-11		
Tilgodehavender	-636	-22		10
Likvide beholdninger	-242	-9		20
Rentebærende gæld	121	4		
Hensættelser, herunder udskudt skat	609	20		
Leverandør- og anden gæld	547	19		-8
Overtagne nettoaktiver	-2.234	-65		24
Goodwill/avance ved salg	-5.514	-143	-3	19
Nettoaktiver inklusiv goodwill/avance ved salg	-7.748	-208	-3	43
Likvide midler	242	9		-20
Anskaffelsessum(-)/afståelsessum	-7.506	-199	-3	23
Ændring i kortfristet anden gæld/tilgodehavender	120	-35	2	-6
Minoritetsinteresser	10			-6
Anskaffelsessum(-)/afståelsessum	-7.376	-234	-1	11

Note 21 KØB(-)/SALG AF VÆRDIPAPIRER MV.

mio. DKK

	2014	2015
Salg af værdipapirer og øvrige kapitalandele	114	323
Køb af værdipapirer og øvrige kapitalandele	-2.574	-163
Optagelse/nedbringelse af udlån	44	-93
	-2.416	67

Køb af værdipapirer og øvrige kapitalandele vedrører primært køb af aktier i LineStream Technologies Inc. og BD Kompressor Holding GmbH & Co.KG. I 2014 købte Koncernen aktier i SMA Solar Technology AG. For yderligere information henvises til Note. 3 Kapitalandele

Note 22 EVENTUALFORPLIGTELSER SAMT SIKKERHEDSSTILLELSER

mio. DKK

SIKKERHEDSSTILLELSER

	2014	2015
Regnskabsmæssig værdi af grunde og bygninger, der er stillet til sikkerhed for gæld	893	924
Leasingaktiver der ligger til sikkerhed for leasinggæld	38	44
Gæld til kreditinstitutter mv. for hvilke der er stillet sikkerhed	1.398	1.522

I forbindelse med salg af virksomheder er der givet sædvanlige garantier og indeståender, der ikke skønnes at have betydning for Koncernens finansielle stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst i årsrapporten.

EVENTUALFORPLIGTELSER

I begyndelsen af 2009 indledte Europa Kommissionens Generaldirektorat for Konkurrence og en række andre konkurrencemyndigheder undersøgelser mod blandt andre Danfoss Household Compressors i forbindelse med mistanke om overtrædelse af konkurrenceretlige regler. Disse undersøgelser er alle blevet afsluttet.
Der verserer fortsat civile søgsmål mod Danfoss i Europa og Nordamerika, hvis udfald ikke kendes.

Herudover er Koncernen part i enkelte tvister, søgsmål og retssager, herunder skattesager.
Det er ledelsens opfattelse, at udfaldet af disse retssager ikke vil have væsentlig indvirkning på Koncernens finansielle stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst om i årsrapporten.

OPERATIONELLE LEASINGFORPLIGTELSER (LEASINGOMKOSTNINGER)

Leasingydelser under operationelle leasingkontrakter forfalder til betaling:	2014	2015
Bygninger:		
Inden for 1 år	268	226
Mellem 1-5 år	674	522
Efter 5 år	303	223
Driftsmateriel mv.:		
Inden for 1 år	136	134
Mellem 1-5 år	144	137
Efter 5 år	5	1

Koncernen har omkostningsført 488 mio. DKK i operationelle leasingydelser i 2015 (2014: 395 mio.), primært vedrørende bygninger og driftsmateriel.
Der har ikke været væsentlige betingede leasingydelser i 2015 og 2014.

OPERATIONELLE LEASINGRETTIGHEDER (LEASINGINDTÆGTER)

Leasingydelser under operationelle leasingkontrakter forfalder til indbetaling:	2014	2015
Inden for 1 år	8	6
Mellem 1-5 år	6	14
Efter 5 år		1

Koncernen har indtægtsført 27 mio. DKK i operationelle leasingydelser i 2015 (2014: 32 mio.), primært vedrørende bygninger.

KONTRAKTLIGE FORPLIGTELSER

	2014	2015
Serviceydelser	382	405
Varelager	463	758
Anlægsaktiver	137	144
Heraf forpligtelser vedrørende 2016	821	1.092

Koncernen har forpligtet sig til at foretage en samlet kapitalinvestering overfor flere selskaber. Pr. 31. december 2015 udgør den resterende forpligtelse hermed 38 mio. DKK (2014: 50 mio.). Moderfonden har afgivet kaution for et datterselskabs bankgæld, i alt 159 mio. DKK (2014: 147 mio.)

Note 23 NÆRTSTÅENDE PARTER

Nærtstående parter for Bitten og Mads Clausens Fond omfatter direktion og bestyrelse samt bestyrelse, direktion og ledende medarbejdere i datter-, associerede og joint venture virksomheder. Hertil kommer aktionærer med betydelige aktiebesiddelser i Danfoss A/S.
Nærtstående parter omfatter endvidere virksomheder, hvor førnævnte personkreds har væsentlige interesser.

ØVRIGE AKTIONÆRER I DATTERVIRKSOMHEDER

Bitten og Mads Clausens Fond ejer 49,77% af aktierne, kontrollerer 85,68% af stemmerettighederne og har bestemmende indflydelse i Danfoss A/S.

Der har i regnskabsåret været et begrænset antal transaktioner i form af serviceydelser og finansielle mellemværender med Danfoss Koncernen, Fondens øvrige dattervirksomheder samt enkelte aktionærer i Clausen familien. De solgte serviceydelser er afregnet på markedsmæssige vilkår eller omkostningsdækkende basis. Det samlede vederlag til Danfoss Koncernen overstiger ikke 25 mio. DKK (2014: 25 mio.). Bitten og Mads Clausens Fond har i regnskabsåret solgt aktier i Danfoss A/S tilbage til selskabet til en værdi af 300 mio. DKK (2014: 0 mio.)

Koncernen har lejet en ejendom i Italien af Jørgen M. Clausen, lejeaftalen løber til og med 2017. Lejen udgjorde i 2015 2 mio. DKK (2014: 2 mio.).
Herudover har virksomheder, hvori Jørgen M. Clausen har betydelige ejerinteresser, solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. DKK (2014: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

BESTYRELSE OG DIREKTION

Direktion og bestyrelse har i året modtaget gager og honorarer for i alt 13 mio. DKK (2014: 15 mio.), hvoraf 12 mio. DKK er udbetalt via Bitten og Mads Clausens Fond (2014: 12 mio.)
Der er i perioden ikke foretaget transaktioner med bestyrelse eller direktion ud over transaktioner som følge af ansættelsesforholdene.
Herudover har virksomheder, hvori Peter M. Clausen, Mads Clausen og Jens Martin Skibsted har betydelige ejerinteresser, solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. DKK (2014: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

mio. DKK

TRANSAKTIONER MED JOINT VENTURES OG ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER:

	2014	2015
Salg af varer og serviceydelser	177	273
Køb af varer og tjenesteydelser	128	117

Udover ovenstående er transaktioner med joint ventures og associerede virksomheder beskrevet i noterne Note 3. Kapitalandele, Note 4. Finansielle indtægter, Note 5. Finansielle omkostninger og Note 16. Finansielle risici og instrumenter.

Note 24 EFTERFØLGENDE BEGIVENHEDER

Der er efter balancedagen ikke konstateret væsentlige begivenheder, der vil påvirke Koncernens økonomiske stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst i årsrapporten.

Note 25
REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Bitten og Mads Clausens Fond (Fonden) er en erhvervsdrivende fond hjemmehørende i Danmark. Årsrapporten for perioden 1. januar - 31. december 2015 omfatter koncernregnskabet for Fonden og dets datterselskaber (Koncernen) i henhold til Årsregnskabslovens krav.

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU og danske oplysningskrav i Årsregnskabsloven. Årsrapporten præsenteres, hvor intet andet er angivet, i DKK afrundet til nærmeste mio. DKK.

Bestyrelsen har 4. maj 2016 behandlet og godkendt årsrapporten for 2015. Årsrapporten er udarbejdet efter det historiske kostprincip, dog undtaget følgende aktiver og forpligtelser som måles til dagsværdi: Derivater, finansielle instrumenter klassificeret som disponible for salg, forpligtelser vedrørende optioner og tegningsretter samt pensionsforpligtelser. Langfristede aktiver og afhændelsesgrupper bestemt for salg måles til den laveste regnskabsmæssige værdi før den ændrede klassifikation eller dagsværdi fratrukket salgsomkostninger.

Udtalelse om going concern
Bestyrelsen og direktionen har i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet vurderet, hvorvidt det er velbegrundet at aflægge årsregnskabet under anvendelse af en forudsætning om going concern.

Bestyrelsen og direktionen har ikke identificeret faktorer, der kan medføre tvivl om, at Fonden og Koncernen er i stand til at gennemføre de planlagte aktiviteter i mindst 12 måneder fra balancedagen. Konklusionen er truffet på grundlag af kendskabet til Fonden og Koncernen, herunder fremtidsudsigter og identificerede usikkerheder og risici ved Fondens hovedaktivitet, forventninger til udviklingen i cash flow, kreditfaciliteter og disses forfaldsperioder samt øvrige betingelser i såvel Fonden som Koncernen.

Bestyrelse og direktion anser det på baggrund af ovenstående for velbegrundet at aflægge årsregnskabet under anvendelse af forudsætningen om going concern.

Ændring i regnskabspraksis
Fonden har implementeret de standarder og fortolkningsbidrag, der træder i kraft for 2015. Ingen af disse har påvirket indregning og måling væsentligt i 2015, ligesom de heller ikke forventer at have en væsentlig påvirkning fremadrettet.

Fremtidig ny regnskabsregulering
En række nye standarder og fortolkningsbidrag, der ikke er obligatoriske for Fonden ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2015, er udsendt.
En konsekvensanalyse som følge af de pågældende standarder og fortolkningsbidrag er igangsat. De nye standarder og fortolkningsbidrag forventes implementeret på deres respektive obligatoriske effektive implementeringsdatoer.

Anvendt regnskabspraksis
Anvendt regnskabspraksis er anvendt konsistent i regnskabsåret og for sammenligningstallene.

Koncernregnskabet
Koncernregnskabet omfatter Moderfonden og dattervirksomheder, hvori Fonden direkte eller indirekte besidder mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse på virksomhedens finansielle og driftsmæssige politikker med henblik på at opnå afkast eller andre fordele fra dens aktiviteter. Virksomheder, hvori Koncernen besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder eller som fælles ledede virksomheder (joint ventures) i de tilfælde, hvor joint venture bestemmelserne i IAS 31 er opfyldt. Ved vurdering af om Fonden har bestemmende eller betydelig indflydelse eller fælles kontrol, tages højde for potentielle stemmerettigheder, der på balancedagen kan udnyttes.

Koncernregnskabet udarbejdes som et sammendrag af Moderfondens og de enkelte dattervirksomheders årsregnskaber, der alle er aflagt i overensstemmelse med Fondens regnskabspraksis.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes dagsværdi af identificerbare nettoaktiver og indregnede eventualforpligtelser på overtagelsestidspunktet. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. Urealiserede tab elimineres på samme måde som urealiserede fortjenester i det omfang, der ikke er sket værdiforringelse.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100%. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af årets resultat indgår som en del af årets resultat for Koncernen og som en særskilt del af Koncernens egenkapital.

En oversigt over de selskaber, som indgår i Koncernen, fremgår af afsnittet »Koncernens selskabsoversigt«.

Virksomhedssammenslutninger
Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet, og solgte virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet. Sammenligningstal tilpasses ikke for nyerhvervede virksomheder. Medmindre frasolgte virksomheder klassificeres som ophørte aktiviteter, tilpasses sammenligningstal ikke for disse.

Ved erhvervelse af nye virksomheder, hvor Koncernen opnår bestemmende indflydelse over den købte virksomhed, anvendes overtagelsesmetoden. For de erhvervede virksomheder opgøres identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, til dagsværdien på overtagelsestidspunktet. Identificerbare immaterielle aktiver indregnes, såfremt de kan udskilles eller udspringer fra en kontraktlig ret. Skatteeffekten af de foretagne omvurderinger indregnes. Overtagelsestidspunktet er det tidspunkt, hvor Koncernen faktisk opnår kontrol over den overtagne virksomhed.

Købsvederlaget for en virksomhed består af dagsværdien af det aftalte vederlag i form af overdragne aktiver, påtagne forpligtelser og udstedte egenkapitalinstrumenter. Hvis dele af købsvederlaget er betinget af fremtidige begivenheder eller opfyldelse af aftalte betingelser, indregnes disse dele af købsvederlaget til dagsværdien på overtagelsestidspunktet. Omkostninger, der kan henføres til virksomhedssammenslutninger, indregnes direkte i resultatopgørelsen ved afholdelsen.

Når en virksomhed overtages ved mere end én transaktion (trinvis overtagelse), omvurderes tidligere erhvervede kapitalandele til dagsværdien på overtagelsestidspunktet, og værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter eller andre driftsomkostninger. Ledelsen foretager skøn over dagsværdien af den samlede overtagne kapitalandel umiddelbart efter, at en trinvis overtagelse er gennemført. Dagsværdien måles til kostprisen for den samlede overtagne kapitalandel.

Hvis der på overtagelsestidspunktet er usikkerhed omkring identifikation

Note 25
REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

eller måling af overtagne aktiver og forpligtelser eller eventualforpligtelser, sker første indregning til foreløbigt opgjorte dagsværdier. Viser det sig senere, at identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, har en anden dagsværdi end antaget på overtagelsestidspunktet, reguleres opgørelsen, herunder goodwill, med tilbagevirkende kraft indtil 12 måneder efter overtagelsen. Effekten af reguleringerne indregnes i primo egenkapitalen, og sammenligningstal tilpasses. Herefter reguleres goodwill ikke. Ændringer i skøn over betingede købsvederlag indregnes direkte i resultatopgørelsen.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem købsvederlaget og dagsværdien af overtagne identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, indregnes som goodwill under immaterielle anlægsaktiver. Goodwill afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse.

Første værdiforringelsestest udføres inden udgangen af overtagelsesåret. Ved overtagelsen henføres goodwill til de pengestrømsfrembringende enheder, der efterfølgende danner grundlag for værdiforringelsestests. Fastlæggelsen af pengestrømsfrembringende enheder følger Koncernens værdistrømme, som der følges op på i den interne økonomistyring. Det er ikke i alle tilfælde, at disse værdistrømme følger den juridiske struktur.

I forbindelse med overtagelse af en udenlandsk enhed med en anden funktionel valuta end Koncernens præsentationsvaluta behandles goodwill og dagsværdireguleringer som aktiver og forpligtelser tilhørende den udenlandske enhed og omregnes til den udenlandske enheds funktionelle valuta til transaktionsdagens kurs.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af dattervirksomheder, associerede virksomheder og joint ventures opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiver inkl. goodwill på salgstidspunktet og omkostninger til salg eller afvikling.

Minoritetsinteresser

Ved første indregning måles minoritetsinteresser enten til dagsværdi eller til deres forholdsmæssige andel af dagsværdien af den overtagne virksomheds identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser. I førstnævnte tilfælde indregnes der således goodwill vedrørende minoritetsinteressernes ejerandel i den overtagne virksomhed, mens der i sidstnævnte tilfælde ikke indregnes goodwill vedrørende minoritetsinteresser. Måling af minoritetsinteresser vælges transaktion for transaktion og anføres i noterne i forbindelse med beskrivelsen af overtagne virksomheder.

Valutaomregning

For hver af de rapporterende virksomheder i Koncernen fastsættes en funktionel valuta. Den funktionelle valuta er den valuta, der benyttes i det primære økonomiske miljø, hvori den enkelte rapporterende virksomhed opererer. Transaktioner i andre valutaer end den funktionelle valuta er transaktioner i fremmed valuta. Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til den funktionelle valuta efter transaktionsdagens kurs. Monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta omregnes til valutakursen på balancetidspunktet. Kursgevinster og -tab opstået herved indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster. Ikke-monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta indregnes til valutakursen på transaktionsdagen.

Ved indregning i koncernregnskabet af virksomheder med en anden funktionel valuta end danske kroner omregnes resultatopgørelserne til transaktionsdagens kurs, og balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Som transaktionsdagens kurs anvendes gennemsnitskurs for de enkelte måneder i det omfang, dette ikke giver et væsentligt anderledes billede. Kursforskelle, opstået ved omregning af disse virksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser og ved omregning af resultatopgørelser fra transaktionsdagens kurs til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i egenkapitalen under en særskilt reserve for valutakursreguleringer. Valutakursreguleringen fordeles mellem Moderfondens og minoritetsaktionærernes egenkapital.

Kursregulering af mellemværender, der anses for en del af den samlede nettoinvestering i virksomheder med en anden funktionel valuta end danske kroner, indregnes i koncernregnskabet direkte i egenkapitalen under en særskilt reserve for valutakursreguleringer. Tilsvarende indregnes i koncernregnskabet valutakursgevinster og -tab på den del af lån og afledte finansielle instrumenter, der er indgået til kurssikring af nettoinvesteringen i disse virksomheder, og som effektivt sikrer mod tilsvarende valutakursgevinster/-tab på nettoinvestering i virksomhederne, direkte i egenkapitalen under en særskilt reserve for valutakursreguleringer.

Ved afståelse af 100%-ejede udenlandske enheder reklassificeres de valutakursreguleringer, som er akkumuleret i egenkapitalen via anden totalindkomst, og som kan henføres til enheden, fra »Reserve for valutakursregulering« til resultatopgørelsen sammen med eventuel gevinst eller tab ved afståelsen.

Ved afståelse af delvist ejede udenlandske dattervirksomheder henføres den del af valutakursreserven, der vedrører minoritetsinteresser, ikke til resultatopgørelsen.

Tilbagebetaling af mellemværender, der anses for en del af nettoinvesteringen, anses ikke i sig selv for delvis afståelse af dattervirksomheden.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Nettoomsætning ved salg af handelsvarer og færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang, og såfremt indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget. Nettoomsætningen måles til dagsværdi af det aftalte vederlag ekskl. moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget. Tilknyttede serviceindtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at serviceydelserne udføres, hvorved det indregnede salg svarer til salgsværdien af årets udførte arbejde. Salg af service indregnes i resultatopgørelsen, når de samlede indtægter og omkostninger på servicekontrakten kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger, vil tilgå Koncernen.

Produktionsomkostninger

Produktionsomkostninger omfatter omkostninger, der afholdes for at opnå årets nettoomsætning. Omkostningerne består af vareforbrug eller fremstillingsomkostninger, herunder indgår direkte og indirekte omkostninger til råvarer og hjælpematerialer, løn og gager, leje og leasing samt afskrivninger.

Forsknings- og udviklingsomkostninger

Forsknings- og udviklingsomkostninger omfatter omkostninger, der ikke opfylder kriterierne for aktivering. Herunder indregnes omkostninger til personale samt forbrugsmaterialer.

Distributionsomkostninger

Distributionsomkostninger omfatter omkostninger, der er afholdt til distribution af varer solgt i årets løb samt til salgspersonale, reklame og udstillingsomkostninger m.v., herunder afskrivninger. Endvidere indgår nedskrivninger af tilgodehavender fra salg.

Note 25
REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

Administrationsomkostninger
Administrationsomkostninger indeholder omkostninger til det administrative personale, ledelsen, kontorlokaler, kontoromkostninger m.v., herunder afskrivninger.

Andre driftsindtægter og driftsomkostninger
Andre driftsindtægter og driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes hovedformål, herunder gevinst/tab ved salg af anlægsaktiver og virksomheder, nedskrivninger samt fratrædelsesomkostninger.

Resultat i associerede virksomheder og joint ventures (fællesledede virksomheder)
I Koncernen indregnes en forholdsmæssig andel af de associerede og fællesledede virksomheders overskud eller underskud efter skat efter eliminering af forholdsmæssig andel i intern avance/tab og fradrag af nedskrivning på goodwill.

Finansielle indtægter og omkostninger
Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renteindtægter og -omkostninger, realiserede og urealiserede kursgevinster og –tab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser, samt tillæg og godtgørelse under aconto skatteordningen m.v. Herudover indgår renteelementet i finansielle leasingkontrakter samt gevinst og tab på afledte finansielle instrumenter, der ikke er sikringstransaktioner.

Låneomkostninger fra generel låntagning eller lån, der direkte vedrører anskaffelse, opførelse eller udvikling af kvalificerede aktiver, henføres til kostprisen for sådanne aktiver.

Balancen
Immaterielle anlægsaktiver
Goodwill
Goodwill indregnes første gang i balancen til kostpris og allokeres til pengestrømsfrembringende enheder som beskrevet under »Virksomhedssammenslutninger«. Efterfølgende måles goodwill til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger. Der foretages ikke afskrivninger på goodwill.

Udviklingsprojekter, software, patenter og licenser
Udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller anvendelsesmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende projektet, indregnes som immaterielle aktiver, såfremt kostprisen kan opgøres pålideligt, og der er tilstrækkelig sikkerhed for, at den fremtidige indtjening eller nettosalgsprisen kan dække produktions-, salgs- og administrationsomkostninger. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, efterhånden som omkostningerne afholdes.

Indregnede udviklingsprojekter måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Kostpris omfatter direkte og indirekte omkostninger, herunder gager samt låneomkostninger fra specifik og generel låntagning, der direkte vedrører udviklingen af udviklingsprojekter. Færdiggjorte udviklingsprojekter, herunder software, afskrives som hovedregel lineært over 4-5 år. Udviklingsprojekter under opførelse afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse.

Patenter og licenser måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Patenter afskrives lineært over patentperioden, og licenser afskrives lineært over aftaleperioden eller brugstiden, hvis denne er kortere. Patentperioden og aftaleperioden løber typisk over 5-10 år.

Andre immaterielle aktiver
Andre immaterielle aktiver, herunder immaterielle aktiver erhvervet i forbindelse med virksomhedssammenslutninger, der typisk omfatter teknologi og kunderelationer, afskrives lineært over den forventede brugstid, typisk 10-20 år. Immaterielle aktiver, herunder varemærker, med udefinerbar brugstid afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af immaterielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter eller andre driftsomkostninger.

Materielle anlægsaktiver
Grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører, direkte lønforbrug, låneomkostninger fra specifik og generel låntagning, der direkte vedrører opførelsen af det enkelte aktiv samt for egne fremstillede anlægsaktiver tillige indirekte produktionsomkostninger. Kostprisen på et samlet aktiv opdeles i separate bestanddele, der afskrives hver for sig, såfremt brugstiden på de enkelte bestanddele er forskellig.

Efterfølgende omkostninger, f.eks. ved udskiftning af bestanddele af et materielt aktiv, indregnes i den regnskabsmæssige værdi af det pågældende aktiv, når det er sandsynligt, at afholdelsen vil medføre fremtidige økonomiske fordele. Omkostninger til almindelige reparationer og vedligeholdelse indregnes i resultatopgørelsen ved afholdelsen.

Afskrivning foretages lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Bygninger og bygningsbestanddele	15-30 år
Produktionsanlæg og maskiner	4-10 år
Driftsmidler og inventar	2-6 år

Afskrivningsgrundlaget opgøres under hensyntagen til aktivets scrapværdi og reduceres med eventuelle nedskrivninger. Scrapværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revurderes årligt. Overstiger scrapværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning.

Ved ændring i afskrivningsperioden eller scrapværdien indregnes virkningen for afskrivninger fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssigt skøn. Afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under henholdsvis produktions-, distributions- samt administrationsomkostninger i det omfang, afskrivningerne ikke indgår i kostprisen for egenfremstillede aktiver.

Fortjeneste og tab ved salg af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter eller andre driftsomkostninger.

Finansielt leasede aktiver indregnes på anskaffelsestidspunktet i balancen til handelsværdi eller nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser, hvis denne er lavere. Ved beregningen af nutidsværdien anvendes leasingaftalens interne rentefod eller Koncernens alternative lånerente som diskonteringsfaktor. Finansielt leasede aktiver afskrives og nedskrives som øvrige materielle anlægsaktiver.

Operationelt leasede aktiver omkostningsføres systematisk over kontraktens løbetid.

Note 25
REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

Værdiforringelse af langfristede aktiver
Goodwill og immaterielle aktiver med udefinerbar brugstid testes årligt for værdiforringelse, første gang inden udgangen af overtagelsesåret. Igangværende udviklingsprojekter testes tilsvarende årligt for værdiforringelse. Udskudte skatteaktiver vurderes årligt og indregnes kun i det omfang, det er sandsynligt, at de vil blive udnyttet.

Den regnskabsmæssige værdi af øvrige langfristede aktiver vurderes årligt for at afgøre, om der er en indikation af værdiforringelse. Er en sådan indikation til stede, foretages værdiforringelsestest. Værdiforringelse testes ved at beregne genindvindingsværdien. Genindvindingsværdien er den højeste af aktivets dagsværdi med fradrag af forventede afhændelsesudgifter eller kapitalværdi. Kapitalværdien beregnes som nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra aktivet eller den pengestrømsfrembringende enhed (CGU). Kan dagsværdien eller kapitalværdien ikke opgøres på enkeltaktiver, sker opgørelsen for den mindste pengestrømsfrembringende enhed (CGU), hvori aktivet indgår.

En nedskrivning indregnes i resultatopgørelsen, når den regnskabsmæssige værdi af et aktiv henholdsvis en pengestrømsfrembringende enhed overstiger genindvindingsværdien.

Nedskrivninger tilbageføres i det omfang, der er sket ændring i de forudsætninger og skøn, der førte til nedskrivningen. Nedskrivninger tilbageføres kun i det omfang, aktivets nye regnskabsmæssige værdi ikke overstiger den regnskabsmæssige værdi, aktivet ville have haft efter afskrivninger, såfremt aktivet ikke havde været nedskrevet. Nedskrivninger på goodwill tilbageføres dog aldrig.

Finansielle aktiver
Koncernens kapitalandele i associerede virksomheder samt fællesledede selskaber måles efter indre værdis metode til den forholdsmæssigt ejede andel af virksomhederne med tillæg af merværdier ved køb, herunder goodwill samt fradrag eller tillæg af forholdsmæssig andel af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab. Kapitalandele i associerede virksomheder og fællesledede selskaber testes for værdiforringelse, når der er indikation for værdiforringelse.

Varebeholdninger
Varebeholdninger måles til kostpris. For varer, hvor den forventede salgspris med fradrag af eventuelle færdiggørelsesomkostninger og omkostninger til at effektuere salget (nettorealisationsværdien) er lavere end kostprisen, foretages nedskrivning til nettorealisationsværdien.

Kostpris beregnes på grundlag af vejede gennemsnitspriser eller efter FIFO-metoden. I kostprisen for varer under fremstilling og fremstillede færdigvarer indgår omkostninger til råvarer og hjælpematerialer, forarbejdningsomkostninger og andre omkostninger, der direkte eller indirekte kan henføres til de enkelte varer. Indirekte produktionsomkostninger omfatter vedligeholdelse og afskrivning på produktionsejendomme og anlæg samt administration og ledelse af fabrikker.

Tilgodehavender
Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris. Der foretages nedskrivning af tilgodehavender til imødegåelse af tab, hvor der vurderes at være indtruffet værdiforringelse på baggrund af kundernes betalingsevne samt forventninger til eventuelle ændringer heri under hensyntagen til historiske betalingsmønstre, betalingsbetingelser, kundesegment, kreditværdighed samt aktuelle konjunkturer på de enkelte markeder. Nedskrivninger opgøres som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og nutidsværdien af de forventede pengestrømme, herunder forventet realisationsværdi af eventuelle modtagne sikkerhedsstillelser. Som diskonteringssats anvendes den effektive rente, som er anvendt på tidspunktet for første indregning for det enkelte tilgodehavende.

Værdipapirer
Værdipapirer indregnes til dagsværdi hvor dette er muligt. Alternativt indregnes de til kostpris fratrukket nedskrivninger for værditab i de situationer, hvor dagsværdien ikke kan opgøres pålideligt.

Egenkapitalen
Grundkapital og rådighedskapital
Der henvises til note 11. Grundkapital og rådighedskapital.

Reserve for sikringstransaktioner
Ved sikring af fremtidige salgs- og købstransaktioner (cash flow) indregnes ændringer i dagsværdier for den del af instrumenterne, der opfylder betingelserne for dokumentation m.v. i totalindkomstopgørelsen under reserve for sikringstransaktioner, indtil den sikrede transaktion realiseres. De indregnede ændringer i dagsværdien indgår i reserve for sikringstransaktioner under egenkapitalen.

Reserve for valutakursreguleringer
Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske virksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra transaktionsdagens kurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i totalindkomstopgørelsen under posten valutakursreguleringer.

Kursregulering af langfristede mellemværender med udenlandske datter- og associerede virksomheder, der anses for et tillæg eller fradrag til dattervirksomhedens egenkapital samt kursreguleringer vedrørende sikringstransaktioner, der kurssikrer Koncernens nettoinvestering i dattervirksomheder, indregnes i Koncernen ligeledes direkte i totalindkomstopgørelsen.

Hensatte forpligtelser
Hensatte forpligtelser indregnes i balancen, når Koncernen har en forpligtelse, retlig eller faktisk, som følge af begivenheder i regnskabsåret eller tidligere år, og det er sandsynligt, at indfrielsen af forpligtelsen vil medføre et forbrug af Koncernens økonomiske ressourcer, som rimeligt kan opgøres på balancetidspunktet. Hensatte forpligtelser måles til ledelsens bedste skøn over det beløb, hvormed forpligtelsen forventes at kunne indfries. Ved målingen af hensatte forpligtelser foretages tilbagediskontering af de omkostninger, der er nødvendige for at afvikle forpligtelsen, såfremt dette har en væsentlig effekt på målingen af forpligtelsen.

Der anvendes en før-skat-diskonteringsfaktor, som afspejler samfundets generelle renteniveau og de konkrete risici, der knytter sig til forpligtelsen. Regnskabsårets forskydning i nutidsværdier indregnes under finansielle omkostninger.

Garantiforpligtelser indregnes i takt med salg af varer og tjenesteydelser baseret på niveauet for afholdte garantiomkostninger i regnskabsåret og tidligere regnskabsår.

Der hensættes til omstrukturerings- og fratrædelsesomkostninger, når Koncernen har vedtaget en detaljeret og formel plan, og Koncernen er påbegyndt implementeringen, eller den har offentliggjort planens hovedtræk overfor de, der berøres af planen. I hensatte forpligtelser til omstrukturering indgår ikke omkostninger til den løbende drift i omstruktureringsfasen.

Note 25
REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

Aflønning baseret på aktier
Bestyrelse, direktion og flere ledende medarbejdere er omfattet af options- og tegningsretsordninger baseret på Danfoss A/S' aktier.

Værdien af serviceydelser modtaget som modydelse for tildelte aktieoptioner og tegningsretter måles til dagsværdien af optionerne og tegningsretterne. For aktieoptioner og tegningsretter, hvor optionsindehaverne eller tegningsretsindehaverne har mulighed for at vælge kontant differenceafregning, måles dagsværdien af instrumenterne ved første indregning på tildelingstidspunktet og indregnes i resultatopgørelsen under personaleomkostninger over perioden, hvor den endelige ret til instrumenterne opnås.

Efterfølgende måles dagsværdien af instrumenterne på balancedagen, og ændringer i værdien indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster. I forbindelse med første indregning af aktieoptionerne og tegningsretterne skønnes over antallet af optioner og tegningsretter, medarbejderne forventes at erhverve ret til, jf. servicebetingelsen beskrevet i note 13. Aktieprogrammer. Efterfølgende justeres for ændringer i det skønnede antal af retserhvervede optioner, således at den samlede indregning er baseret på det faktiske antal retserhvervede optioner.

Dagsværdien af de tildelte instrumenter estimeres ved anvendelse af Black-Scholes modellen (tegningsret og optionsprismodel). Ved beregningen tages hensyn til de betingelser og vilkår, der knytter sig til de tildelte instrumenter.

Medarbejderaktier
Ved tildeling af medarbejderaktier indregnes et eventuelt favørelement som en omkostning under personaleomkostninger. Modposten hertil indregnes direkte på egenkapitalen. Favørelementet opgøres på tegningstidspunktet som forskellen mellem dagsværdien og tegningskursen for de tegnede aktier.

Pensionsforpligtelser og ydelsesbaserede sundhedsordninger
Koncernen har indgået pensionsaftaler og lignende aftaler med hovedparten af Koncernens ansatte. Herudover har Koncernen sundhedsordninger som bidrager til betaling af udgifter til læge og medicinbehandling for visse medarbejdergrupper i USA efter deres pensionering.

Forpligtelser vedrørende bidragsbaserede pensionsordninger, hvor Koncernen løbende indbetaler faste pensionsbidrag til uafhængige pensionsselskaber, indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de optjenes, og skyldige indbetalinger indregnes i balancen under anden gæld.

Ved ydelsesbaserede pensionsordninger og sundhedsordninger er Koncernen forpligtet til at betale en bestemt ydelse i forbindelse med pensionering (f.eks. et fast beløb eller en procentdel af slutlønnen). For disse ordninger foretages en årlig aktuarmæssig beregning (Projected Unit Credit-metoden) af kapitalværdien af de fremtidige ydelser, som skal udbetales i henhold til ordningen. Kapitalværdien beregnes på grundlag af forudsætninger om den fremtidige udvikling i bl.a. lønniveau, rente, inflation og dødelighed. Kapitalværdien beregnes alene for de ydelser, som de ansatte har optjent ret til gennem deres hidtidige ansættelser i Koncernen. Den aktuarmæssigt beregnede kapitalværdi med fradrag af dagsværdien af eventuelle aktiver knyttet til ordningen indregnes i balancen under pensions- og sundhedsforpligtelser.

I resultatopgørelsen indregnes årets pensions- og sundhedsomkostninger baseret på aktuarmæssige skøn og finansielle forventninger ved årets begyndelse. Forskelle mellem den forventede udvikling af aktiver og forpligtelser og de realiserede værdier opgjort ved årets udgang betegnes aktuarmæssige gevinster eller tab og indregnes direkte i totalindkomstopgørelsen.

Ved en ændring i ydelser, der vedrører de ansattes hidtidige ansættelser i virksomheden, fremkommer en ændring i den aktuarmæssigt beregnede kapitalværdi, der betegnes som en historisk omkostning. Historiske omkostninger omkostningsføres straks, hvis de ansatte allerede har opnået ret til den ændrede ydelse. I modsat fald indregnes de i resultatopgørelsen over den periode, hvor de ansatte opnår ret til den ændrede ydelse.

Såfremt en pensions- eller sundhedsordning netto er et aktiv, indregnes aktivet alene i det omfang, det modsvarer fremtidige tilbagebetalinger fra ordningen, eller det vil føre til reducerede fremtidige indbetalinger til ordningen.

Andre langfristede personaleydelser
Andre langfristede personaleydelser indregnes tilsvarende ved anvendelse af aktuarmæssig opgørelse. Alle aktuarmæssige gevinster og tab indregnes dog straks i resultatopgørelsen. Andre langfristede personaleforpligtelser omfatter blandt andet jubilæumsgratialer.

Finansielle forpligtelser
Finansielle forpligtelser indregnes ved første indregning til dagsværdi med fradrag af transaktionsomkostninger. Efterfølgende måling sker til kostpris/amortiseret kostpris. Ved amortiseret kostpris forstås indregning af en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb. Den kapitaliserede restleasingforpligtelse for finansielt leasede aktiver opføres i balancen som en gældspost, og leasingydelsens rentedel omkostningsføres i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Selskabsskat og udskudt skat
Fondens virksomheder er generelt indkomstskattepligtige i de lande, hvor de er hjemmehørende. Den aktuelle skat omfatter såvel danske som udenlandske indkomstskatter.

Resultatopgørelsen
Årets aktuelle og udskudte skatter indregnes i resultatopgørelsen bortset fra skat, der knytter sig til transaktioner, der indregnes i totalindkomstopgørelsen eller direkte på egenkapitalen.

Tillæg, fradrag og godtgørelser vedrørende skattebetalinger indgår i finansielle indtægter og omkostninger.

Balance
Skyldig og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalte aconto skatter. Udskudte skatteforpligtelser og udskudte skatteaktiver måles efter den balanceorienterede gældsmetode, hvilket medfører, at alle midlertidige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser indregnes som henholdsvis udskudte skatteforpligtelser og udskudte skatteaktiver i balancen. Der ses bort fra den skat, der ville fremkomme ved et eventuelt salg af aktier i dattervirksomheder, i det omfang Koncernen kan kontrollere, hvorvidt de udløses, samt fra skat vedrørende goodwill, der ikke er skattemæssigt fradragsberettiget. Udskudte skatteaktiver indregnes med den værdi, de forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller ved udligning i skat af fremtidig indtjening inden for samme juridiske skatteenhed eller jurisdiktion.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne elimineringer af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og med den skattesats,

Note 25
REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når skatteforpligtelsen forventes udløst som aktuel skat.

Afledte finansielle instrumenter
Afledte finansielle instrumenter såsom valutaterminsforretninger, -optioner og råvarekontrakter indregnes og måles til dagsværdier. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter vises som særskilte poster i balancen. Modregning af positive og negative værdier foretages alene, når virksomheden har ret til og intention om at afregne flere finansielle instrumenter netto.

Under forudsætning af, at betingelserne for dokumentation m.v. er opfyldt, rapporteres instrumenterne som regnskabsmæssige sikringstransaktioner (hedge accounting). Ved sikring af fremtidige salgs- og købstransaktioner (cash flow) indregnes ændringer i dagsværdier for den del af instrumenterne, der opfylder betingelserne, i totalindkomstopgørelsen under reserve for sikringstransaktioner, indtil den sikrede transaktion realiseres. På dette tidspunkt overføres gevinst eller tab vedrørende sådanne sikringstransaktioner fra totalindkomstopgørelsen og indregnes i samme regnskabspost som det sikrede.

Såfremt betingelserne for hedge accounting ikke er til stede, indregnes ændringer i markedsværdien direkte i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Uddelinger
Udbetalte uddelinger
Uddelinger, som i overensstemmelse med Fondens formål er vedtagne og udbetalte på balancedagen, fragår egenkapitalen via resultatdisponeringen.

Skyldige uddelinger
Uddelinger, som i overensstemmelse med Fondens formål er vedtagne på balancedagen og kundgjort overfor modtager, men som ikke er udbetalt på balancedagen, fragår via resultatdisponeringen og indregnes som en gældsforpligtelse.

Uddelingsrammen
På bestyrelsesmødet, hvor godkendelse af årsregnskabet sker, beslutter bestyrelsen en beløbsramme, som forventes uddelt. Dette beløb overføres fra de frie reserver til uddelingsrammen. I takt med, at uddelingerne bliver kundgjort over for modtager, udbetales beløbene, eller de overføres til gæld eller undtagelsesvis til hensættelser vedrørende uddelinger.

Hensættelser vedrørende uddelinger
For uddelinger, som er meddelt modtager, og som er betinget af én eller flere begivenheders opfyldelse hos modtager, kan forpligtelsen være usikker med hensyn til beløbsstørrelse eller forfaldstidspunkt. Disse poster indregnes i hensættelser vedrørende uddelinger.

Pengestrømsopgørelse
Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme fra drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året samt likvider ved årets begyndelse og slutning. Likviditetsvirkningen af køb og salg af virksomheder vises separat under pengestrømme fra investeringsaktivitet. I pengestrømsopgørelsen medtages pengestrømme vedrørende købte virksomheder fra købstidspunktet, og pengestrømme vedrørende solgte virksomheder medtages frem til salgstidspunktet.

Pengestrøm fra driftsaktivitet
Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres efter den indirekte metode med udgangspunkt i resultat før skat/resultat før skat af fortsættende aktiviteter og reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapitalen, betalte finansielle poster, modtagne udbytter samt betalte selskabsskatter.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet
Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter, immaterielle og materielle anlægsaktiver samt værdipapirer henført til investeringsaktivitet. Indgåelse af finansielle leasingaftaler betragtes som ikke likvide transaktioner.

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter betalinger afledt af ændringer i størrelse eller sammensætning af aktiekapitalen, optagelse af og afdrag på langfristet gæld og kortfristet bankgæld, køb af minoritetsandele, køb og salg af egne aktier samt betaling af udbytte til selskabsdeltagere.

Likvide beholdninger
Likvide beholdninger omfatter indestående på bankkonti samt kassebeholdninger.

Segmentoplysninger
Segmentoplysningerne følger den interne ledelsesrapportering og er udarbejdet i overensstemmelse med Koncernens anvendte regnskabspraksis. De indtægter, omkostninger, aktiver og passiver, der indgår i et segment, omfatter de, der kan allokeres til segmenterne på et pålideligt grundlag. Ikke fordelte poster omfatter primært indtægter og omkostninger vedrørende Koncernens Corporate funktioner, udskudt skat (aktiver og passiver), tilgodehavender og skyldig skat, likvide midler samt rentebærende forpligtelser. Langfristede aktiver i segmentet omfatter de langfristede aktiver, som anvendes direkte i segmentets drift, herunder immaterielle og materielle aktiver samt kapitalandele i associerede virksomheder og fællesledede selskaber. Kortfristede aktiver i segmentet omfatter de kortfristede aktiver, som anvendes direkte i segmentets drift, herunder varebeholdninger, tilgodehavender fra salg og andre tilgodehavender.

Segmentforpligtelser omfatter både lang- og kortfristede forpligtelser, der er afledt af segmentets drift, herunder leverandørgæld af varer og tjenesteydelser, anden gæld og garantiforpligtelser og andre hensatte forpligtelser.

Samhandel mellem segmenter sker til markedsmæssige vilkår eller på omkostningsdækkende basis.

Nøgletal
Nøgletal er, i de tilfælde hvor nøgletallene er definerede, udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings »Anbefalinger & Nøgletal 2015«.

De i årsrapporten anførte nøgletal er beregnet således:

Vækst målt i lokal valuta
Omsætningsvækst korrigeret for valutakursudviklinger (omregningseffekt)

EBITDA
Resultat af primær drift (EBIT) før af- og nedskrivninger

EBITDA margin eksklusive andre driftsindtægter mv.
Resultat af primær drift før af- og nedskrivninger, andre driftsindtægter og –omkostninger /Nettoomsætning

EBITDA margin
EBITDA/Nettoomsætning

Note 25
REGNSKABSGRUNDLAG OG BESKRIVELSE AF ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS (fortsat)

EBIT margin eksklusive andre driftsindtægter m.v.
Resultat før andre driftsindtægter og driftsomkostninger/Nettoomsætning

EBIT margin
Resultat af primær drift (EBIT)/Nettoomsætning

Afkast på investeret kapital (ROIC)
EBIT/ gennemsnitlig investeret kapital

Investeret kapital
Nettorentebærende gæld tillagt egenkapital

Afkast på investeret kapital (ROIC) efter skat
EBIT efter skat/ gennemsnitlig investeret kapital eksklusive skat

EBIT efter skat
EBIT reduceret med skatten fra resultatopgørelsen

Investeret kapital eksklusive skat
Nettorentebærende gæld og nettoskat i balancen tillagt egenkapital

Egenkapitalens forrentning
Årets resultat efter minoriteternes andel/Gennemsnitlig egenkapital eksklusive minoriteter

Gæld/egenkapital (finansiel gearing)
Nettorentebærende gæld/egenkapital, ultimo

Soliditetsgrad
Egenkapital/samlede aktiver

Nettorentebærende gæld/EBITDA
Rentebærende gæld reduceret med rentebærende aktiver)/EBITDA

Note 26
VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN OG VURDERINGER

Den anvendte regnskabspraksis medfører, at der ved opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser kræves skøn af, hvorledes fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse aktiver og forpligtelser på balancedagen. Volatiliteten i verdensøkonomien og de finansielle markeder har gjort det mere vanskeligt at prognosticere udviklingen på en række nøgleforudsætninger om fremtiden, bl.a. likviditetsrisiko, kreditrisiko, renteniveau og kapitalstyring m.v. Fonden har derfor givet yderligere informationer om poster i koncernregnskabet og årsregnskabet, hvor der er risiko for en væsentlig regulering til den regnskabsmæssige værdi inden for de kommende år. Skøn, der er væsentlige for regnskabsaflæggelsen, foretages bl.a. vedrørende goodwill, vurdering af af- og nedskrivninger på langfristede aktiver, måling af udskudte skatteaktiver, måling af varebeholdninger, tilgodehavender fra salg, hensatte forpligtelser, forpligtelser vedrørende aktieoptioner og tegningsretter samt ydelsesbaserede pensions- og sundhedsordninger. De anvendte skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen vurderer, er forsvarlige, men som i sagens natur indeholder usikkerheder. Virksomheden er således underlagt risici og usikkerheder, der kan føre til, at de faktiske resultater afviger fra disse skøn. For Koncernen vil måling af immaterielle aktiver særligt kunne påvirkes af væsentlige ændringer i de skøn og forudsætninger, der ligger til grund for måling af værdierne.

Nedskrivningstest for goodwill
Ved den årlige nedskrivningstest af goodwill foretages skøn over, hvorledes de dele af virksomheden (pengestrømsfrembringende enheder), som goodwill knytter sig til, vil være i stand til at generere tilstrækkelige positive nettopengestrømme i fremtiden til at understøtte værdien af goodwill og øvrige nettoaktiver i den pågældende del af virksomheden. Som følge af forretningens karakter må der skønnes over forventede pengestrømme mange år ud i fremtiden, hvilket naturligt fører til en vis usikkerhed. Usikkerheden er afspejlet i den valgte diskonteringsrente. Nedskrivningstesten og de særligt følsomme forhold i forbindelse hermed, herunder allokeringen af goodwill på pengestrømsfrembringende enheder, er nærmere beskrevet i note 7. Immaterielle anlægsaktiver.

Nedskrivningstest for investeringer i associerede og joint ventures
Fonden udfører nedskrivningstest på investeringer i associerede og joint ventures, når impairment indikatorer forefindes. Som følge af forretningens karakter må der skønnes over forventede pengestrømme mange år ud i fremtiden, hvilket naturligt fører til en vis usikkerhed. Investeringer i associerede og joint ventures er nærmere beskrevet i note 3. Kapitalandele.

Brugstider og scrapværdier for langfristede aktiver
Langfristede aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Afskrivning foretages lineært over aktivernes forventede brugstid under hensyntagen til aktivets scrapværdi. Den forventede brugstid og scrapværdi fastsættes med udgangspunkt i historiske erfaringer og forventninger til den fremtidige anvendelse af de langfristede aktiver. De fremtidige forventede anvendelsesmuligheder og scrapværdier kan vise sig at være urealiserbare, hvilket vil kunne medføre fremtidige behov for revurdering af brugstider og scrapværdier samt behov for nedskrivninger eller tab ved salg af anlægsaktiverne. De anvendte afskrivningsperioder fremgår af den anvendte regnskabspraksis i note 25. Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis, og værdien af anlægsaktiverne fremgår af note 7. Immaterielle anlægsaktiver og note 8. Materielle anlægsaktiver.

Måling af indregnede udskudte skatteaktiver
Udskudte skatter, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes med den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt. Fastsættelsen af aktiverede udskudte skatteaktiver vedrørende skattemæssige fremførselsberettigede underskud tager udgangspunkt i de forventede fremtidige skattepligtige indkomster i de respektive virksomheder samt underskuddenes forældelsesfrist. Ikke indregnede udskudte skatteaktiver fremgår af note 14. Udskudt skat.

Hensatte forpligtelser
Som led i almindelig forretningspraksis gives almindelige og udvidede garantier for solgte produkter. Der indregnes hensatte forpligtelser vedrørende garantier på baggrund af historiske erfaringer og fremtidige forventede ændringer i niveauet for garantiomkostninger vedrørende Koncernens produkter. Fremtidige garantiomkostninger kan afvige fra tidligere erfaringer. Andre hensatte forpligtelser, eventualaktiver og eventualforpligtelser, herunder det sandsynlige udfald af verserende og fremtidige retssager, vurderes løbende. Udfaldet afhænger af fremtidige begivenheder, som af natur er usikre. Ved vurderingen af det sandsynlige udfald af retssager og skatteforhold m.v., inddrager ledelsen interne og eksterne juridiske rådgivere samt kendte udfald fra retspraksis. Yderligere oplysninger fremgår af note 12. Hensatte forpligtelser og note 22. Eventualforpligtelser samt sikkerhedsstillelser.

Ydelsesbaserede pensionsordninger og sundhedsforpligtelser
Koncernen har indgået ydelsesbaserede pensionsordninger med visse medarbejdere i enkelte af Koncernens udenlandske selskaber. Disse pensionsaftaler forpligter Koncernen til at betale en bestemt ydelse i forbindelse med pensionering (dette kan være i form af et fast beløb ved pensionering eller en andel af medarbejderens slutløn). Disse pensionsforpligtelser opgøres ved en tilbagediskontering af pensionsforpligtelserne til nutidsværdi. Til brug for beregningen af nutidsværdien fastlægges forudsætninger om den fremtidige udvikling i økonomiske faktorer som forventet renteniveau, inflation, forventede dødstidspunkter samt invaliditetssandsynligheder, hvilket naturligt fører til en vis usikkerhed i beregningen. Til opgørelse af alle væsentlige ydelsesbaserede pensionsordninger anvendes eksterne aktuarer. Oplysninger om de anvendte forudsætninger fremgår af note 15. Pensions- og sundhedsforpligtelser.

KONCERNENS SELSKABSOVERSIGT PR. 31. DECEMBER 2015

Fonden ejer 49,77% af Danfoss A/S, der er moderselskab i Danfoss Koncernen (2014: 46,33%) og har 85,68% af stemmerne (2014: 84,97%). Herudover har Fonden ejerskab i flere andre selskaber, hovedsageligt investeringsselskaber.

I nedenstående oversigt fremgår det procentuelle ejerskab i forhold til den direkte overliggende koncern. Selskaberne er således 100% ejet af den pågældende koncern eller Fonden, medmindre andet er anført efter selskabets navn.

Bitten og Mads Clausens Fond, Nordborg, Danmark
(Moderfond)

- Datterselskab
- Associeret virksomhed eller joint venture

EUROPA

Belgien
- Danfoss N.V./S.A., Groot-Bijgaarden
- Danfoss Power Solutions BVBA, Groot-Bijgaarden
- Hydro-Gear Europe BVBA, Tongeren
- Vacon Benelux NV/SA, Heverlee

Bulgarien
- Danfoss EOOD, Sofia

Danmark
- B&MC Holding A/S, Nordborg
- BetterHome ApS, Frederiksberg – 25% (associeret)
- BMC AE A/S, Nordborg – 50% (joint venture)
- BMC Aviation A/S, Nordborg
- BMC Borgen A/S, Nordborg
- P/S Borgen Shopping, Sønderborg– 20% (associeret)
- Komplementarselskabet Borgen Sønderborg ApS – 20% (associeret)
- BMC Holding II A/S, Nordborg
- BMC Hotel Holding A/S, Nordborg
- Alsik Estate P/S, Sønderborg
- Komplementarselskabet Alsik Estate ApS
- BMC Invest A/S – Nordborg
- Danfoss A/S, Nordborg
- Danfoss Compressors Holding A/S, Nordborg
- Danfoss Distribution Services A/S, Rødekro
- Danfoss International A/S, Nordborg
- Danfoss IXA A/S, Vejle (60%)
- Danfoss PolyPower A/S, Nordborg – i likvidation
- Danfoss Power Electronics A/S, Gråsten
- Danfoss Power Solutions ApS, Nordborg
- Danfoss Power Solutions Holding ApS Nordborg
- Danfoss Power Solutions Holding II ApS Nordborg
- Danfoss Redan A/S, Hinnerup
- Danfoss Semco A/S, Odense (60%)
- Danfoss Universe A/S, Nordborg
- Forskerparken Syd A/S, Sønderborg– 47% (associeret)
- Gemina Termix Production A/S, Sunds
- Issab Holding ApS, Nordborg
- Sønderborg Havneselskab A/S, Sønderborg – 49% (associeret)
- Vacon Drives A/S, Sønderborg

Estland
- Danfoss AS, Tallinn

Finland
- Oy Danfoss Ab, Espoo
- Danfoss Power Solutions Oy Ab, Espoo
- Vacon Oy, Vaasa

Frankrig
- Avenir Energie, Valence
- Danfoss S.a.r.l., Elancourt
- Danfoss Commercial Compressors S.A., Trévoux
- Danfoss Power Solutions SAS, Elancourt
- Vacon France SAS, Saint-Pierre-du-Perray

Holland
- Advitronic Engineering B.V., Giessen
- Danfoss B.V., Rotterdam
- Danfoss Power Solutions B.V., Rotterdam
- Vacon Benelux B.V., Gorinchem

Irland
- Danfoss Ireland Ltd., Dublin

Island
- Danfoss hf., Reykjavik

Italien
- Danfoss Power Solutions S.r.l., Castenaso, Bologna
- Danfoss S.r.l., Turin
- Vacon S.r.l., Postal Bozen
- Vacon SpA, Reggio Emilia

Kazakhstan
- Danfoss LLP, Almaty

Kroatien
- Danfoss d.o.o., Zagreb

Letland
- Danfoss SIA, Riga

Litauen
- Danfoss UAB, Vilnius

Norge
- Danfoss AS, Skui, Oslo
- Danfoss Power Solutions AS, Skui, Oslo
- Vacon AS, Holmestrand (80%)

Polen
- Danfoss Poland Sp. z.o.o., Grodzisk Mazowiecki
- Danfoss Power Solutions Sp .z.o.o., Wroclaw
- Danfoss Saginomiya Sp. z.o.o., Grodzizsk Mazowiecki (50%) (joint venture)
- Elektronika S.A., Gdynia (50%) (joint venture)
- Vacon Sp. z o.o., Grodzisk Mazowiecki

Rumænien
- Danfoss District Heating S.r.l., Popesti-Leordeni
- Danfoss s.r.l., Popesti-Leordeni

Rusland
- Danfoss Dzerzhinsk LLC, Nizhny Novgorod
- Danfoss Power Solutions LLC, Moscow
- Danfoss LLC, Istra, Moscow
- T Plus Danfoss LLC, Perm
- ZAO Danfoss, Moscow – i likvidation
- ZAO Ridan, Nizhny Novgorod
- ZAO Vacon Drives, Moscow – i likvidation

Schweiz
- Danfoss AG, Frenkendorf

Serbien
- Danfoss d.o.o., Novi Beograd

Slovakiet
- Danfoss Power Solutions a.s. Povazska Bystrica
- Danfoss spol. S.r.o., Zlaté Moravce

Slovenien
- Danfoss Trata d.o.o., Ljubljana-Sentvid

Spanien
- Danfoss Power Solutions S.A., Alcobendas, Madrid
- Danfoss S.A., Alcobendas, Madrid
- Vacon Drives Ibérica S.A., Terrassa, Barcelona

Sverige
- Danfoss AB, Linköping
- Danfoss Power Solutions AB, Älmhult
- Danfoss Värmepumpar AB, Arvika
- EP Technology AB, Malmö
- Vacon AB, Solna

Storbritannien
- Danfoss Limited, Denham, Buckinghamshire
- Danfoss Power Solutions Ltd., Swindon
- Danfoss UK Limited, Denham, Buckinghamshire
- Senstronics Holding Ltd., London (50%) (joint venture)
- Vacon Drives (UK) Ltd, Hinckley, Leicestershire

Tjekkiet
- Danfoss s.r.o., Praha
- Vacon s.r.o., Praha

Tyskland
- BD Kompressor Holding GmbH & Co. KG, Lollar (50%) (joint venture)
- Danfoss Esslingen GmbH, Esslingen
- Danfoss Flensburg GmbH, Flensburg
- Danfoss GmbH, Offenbach/Main
- Danfoss Silicon Power GmbH, Flensburg
- Danfoss Werk Offenbach GmbH, Offenbach/Main
- Danfoss Power Solutions GmbH & Co. OHG, Neumünster
- Danfoss Power Solutions Informatic GmbH, Neumünster
- Danfoss Power Solutions Holding GmbH, Neumünster
- SMA Solar Technology AG, Niestetal – 20% (associeret)
- Vacon GmbH, Essen

Ukraine
- Danfoss T.o.v., Kiev

Ungarn
- Danfoss Ktf., Budapest

Østrig
- Danfoss Gesellschaft m.b.H., Guntramsdorf
- Vacon AT Antriebssysteme GmbH, Leobersdorf

AFRIKA – MELLEMØSTEN

Forenede Arabiske Emirater
- Danfoss FZCO, Dubai

Sydafrika
- Danfoss (Pty) Ltd., Rivonia, Johannesburg
- Elsmark Investment Holdings (Pty) Limited, Johannesburg – i likvidation

Tyrkiet
- DAF Enerji Sanayi Ve Ticaret Anonim Sirketi, Istanbul (60%)
- Danfoss Otomasyon ve Kontrol Urunleri Tic Ltd., Istanbul
- Vacon Motor Kontrol Sis. Ltd. Sti., Istanbul

NORDAMERIKA

Canada
- Danfoss Inc., Mississauga, Ontario
- Turbocor Inc., St. Laurent
- Vacon Canada Inc., Stoney Creek, Ontario

USA
- Danfoss LLC, Baltimore
- Danfoss Turbocor Compressors Inc., Tallahassee, Florida
- Hydro-Gear Inc., Sullivan, Illinois (60%)
- Hydro-Gear Limited Partnership, Sullivan, Illinois (60%)
- Danfoss Power Solutions (US) Company, Ames, Iowa
- Danfoss Power Solutions Inc., Ames, Iowa
- Vacon Inc., Chambersburg, Pennsylvania

LATINAMERIKA

Argentina
- Danfoss S.A., Buenos Aires

Brasilien
- Danfoss do Brasil Indústria e Comércio Ltda., Osasco, São Paulo
- Danfoss Power Solutions Ind. e. Com. Electrohidraulica Ltda., Osasco, São Paulo
- Vacon America Latina Ltda., São Paulo (97%)

Chile
- Danfoss Industrias Ltda., Santiago

Colombia
- Danfoss S.A., Bogota

KONCERNENS SELSKABSOVERSIGT PR. 31. DECEMBER 2015

Mexico
- Danfoss Industries S.A. de C.V., Apodaca, Monterrey
- Danfoss S.A. de C.V., Monterrey
- Vaasa Control de Mexico, Mexico City

Venezuela
- Danfoss S.A., Estado Carabobo, Valencia

ASIEN-PACIFIC

Australien
- Danfoss (Australia) Pty. Ltd., Mulgrave Vic
- Danfoss Power Solutions Pty. Ltd., Huntingwood; NSW
- Vacon Pacific Pty Ltd, Melbourne

Filippinerne
- Danfoss Inc., Makati City, Manila

Indien
- Danfoss Industries Pvt. Ltd., Chennai
- Danfoss Power Solutions India Pvt. Ltd., Pune
- Vacon Drives & Control Pvt. Ltd, Chennai

Indonesien
- PT Danfoss Indonesia, Jakarta

Japan
- Daikin-Sauer-Danfoss Ltd., Osaka (45%)
- Danfoss Power Solutions Ltd., Osaka

Kina
- Daikin-Sauer-Danfoss Hydraulics (Suzhou) Co. Ltd., Suzhou
- Danfoss Automatic Controls Management (Shanghai) Co. Ltd., Shanghai
- Danfoss (Anshan) Controls Co. Ltd., Anshan
- Danfoss Energy Products (Guiyang) Co., Ltd., Guiyang – i likvidation
- Danfoss Industries Limited, Hong Kong
- Danfoss (Tianjin) Limited, Tianjin
- Danfoss Micro Channel Heat Exchanger (Jiaxing) Co., Ltd., Haiyan
- Danfoss Plate Heat Exchanger (Hangzhou) Co., Ltd. Zheijang
- Danfoss Power Solutions (Shanghai) Co. Ltd., Shanghai
- Danfoss Power Solutions (Zhejiang) Co., Ltd., Zhejiang
- Danfoss Power Solutions Trading (Shanghai) Co., Ltd., Shanghai
- Danfoss Semco (Tianjin) Fire Protection Equipment Co., Ltd., Tianjin (60%)
- Danfoss Shanghai Hydrostatic Transmission Co. Ltd., Shanghai (60%)
- Tau Energy Holdings (HK) Limited, Hong Kong
- Vacon China Drives Co. Ltd., Suzhou
- Zheijang Holip Electronic Technology Co. Ltd., Haiyan

Malaysia
- Danfoss Industries Sdn Bhd, Shah Alam, Kuala Lumpur

New Zealand
- Danfoss (New Zealand) Ltd., Auckland

Singapore
- Danfoss Industries Pte. Ltd., Singapore
- Danfoss Power Solutions China Holding Pte. Ltd., Singapore – i likvidation
- Danfoss Power Solutions Pte. Ltd. Singapore
- Vacon Pte. Ltd., Singapore

Sydkorea
- Danfoss Ltd., Seoul
- Danfoss Power Solutions Ltd., Seoul
- Vacon Korea Ltd., Seoul

Taiwan
- Danfoss Co. Ltd., New Taipei City

Thailand
- Danfoss (Thailand) Co. Ltd., Bangkok

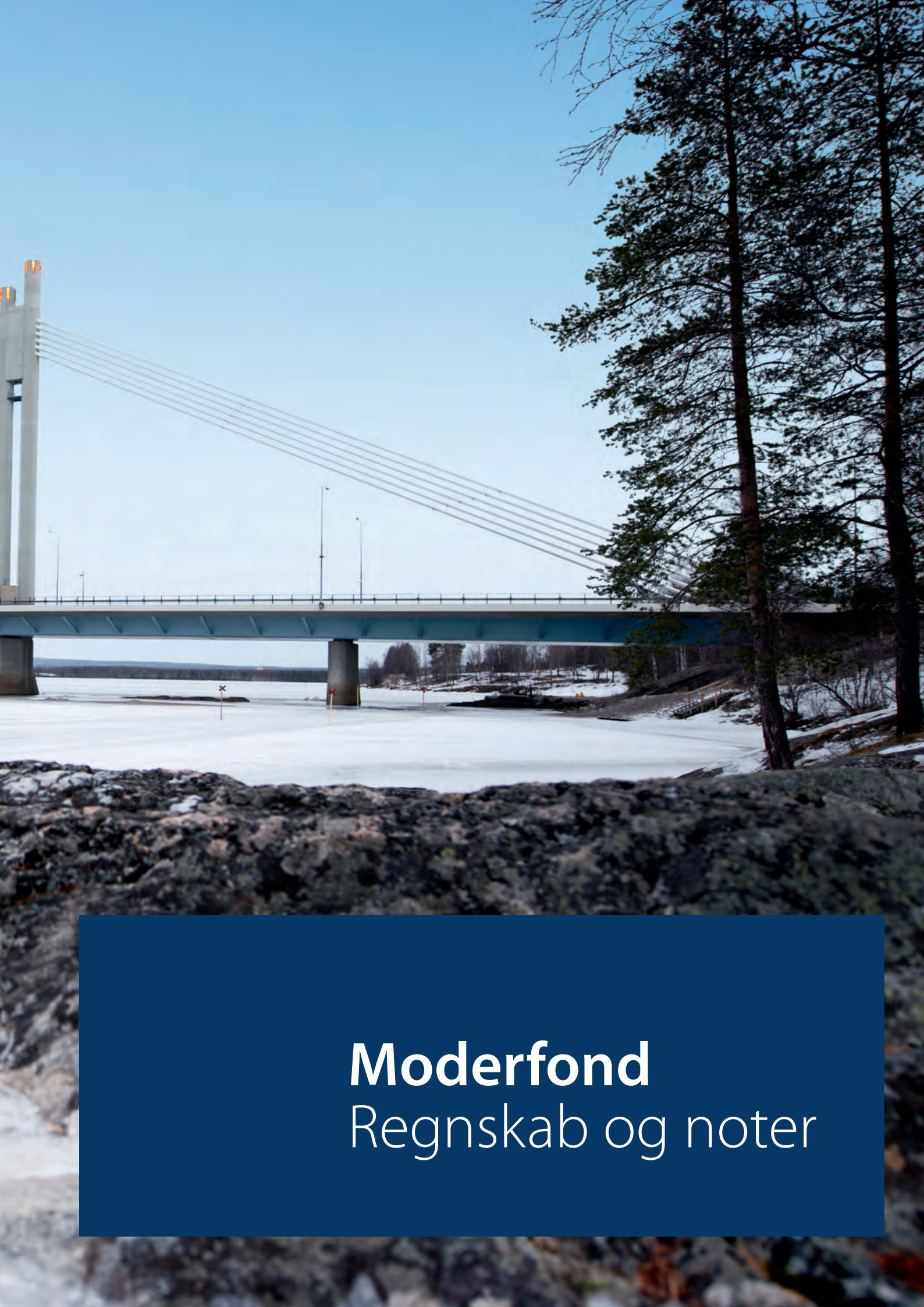

Moderfond
Regnskab og noter

TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. DKK	Note	2014	2015
Administrationsomkostninger	1	-25	-61
RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT (EBIT)		**-25**	**-61**
Finansielle indtægter	2	383	488
Finansielle omkostninger			-9
RESULTAT FØR SKAT		**358**	**418**
ÅRETS RESULTAT		**358**	**418**
Forslag til moderfondens resultatdisponering:			
Uddelinger		131	44
Tilbageførte uddelinger			-6
Uddelingsramme		50	38
Rådighedskapital		177	342
		358	**418**

BALANCE

pr. 31. december

mio. DKK **AKTIVER**	Note	2014	2015
LANGFRISTEDE AKTIVER			
Kapitalandele	3	1.198	1.688
Langfristede tilgodehavender		4	
ANDRE LANGFRISTEDE AKTIVER		**1.202**	**1.688**
LANGFRISTEDE AKTIVER I ALT		**1.202**	**1.688**
KORTFRISTEDE AKTIVER			
Tilgodehavender fra salg		1	
Tilgodehavender hos dattervirksomheder			28
Andre tilgodehavender			2
TILGODEHAVENDER		**1**	**30**
VÆRDIPAPIRER		**155**	**75**
LIKVIDE BEHOLDNINGER		**38**	
KORTFRISTEDE AKTIVER I ALT		**194**	**105**
AKTIVER I ALT		**1.396**	**1.793**

PASSIVER			
EGENKAPITAL I ALT		**1.270**	**1.650**
FORPLIGTELSER			
Anden gæld		76	50
LANGFRISTEDE FORPLIGTELSER		**76**	**50**
Lån			40
Leverandørgæld			3
Anden gæld		50	50
KORTFRISTEDE FORPLIGTELSER I ALT		**50**	**93**
FORPLIGTELSER I ALT		**126**	**143**
PASSIVER I ALT		**1.396**	**1.793**

PENGESTRØMSOPGØRELSE

1. januar til 31. december

mio. DKK	Note	2014	2015
Resultat før skat		358	418
Regulering for ikke-kontante driftsposter	4	-383	-481
Ændring i driftskapital		5	5
PENGESTRØM FRA PRIMÆR DRIFT		**-20**	**-58**
Modtagne renter		2	2
Modtaget udbytte		370	240
PENGESTRØM FRA DRIFTSAKTIVITET		**352**	**184**
Kapitalforhøjelse i dattervirksomheder		-186	-551
Frasalg af dattervirksomheder			300
Køb (-)/salg af værdipapirer m.v.		-91	55
PENGESTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITET		**-277**	**-196**
FRIT CASH FLOW		**75**	**-12**
Afdrag (-)/optagelse af rentebærende gæld		1	40
Udbetalte uddelinger		-54	-66
PENGESTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITET		**-53**	**-26**
ÅRETS PENGESTRØM		**22**	**-38**
Likvide beholdninger, primo		16	38
LIKVIDE BEHOLDNINGER, ULTIMO		**38**	**0**

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte materiale.

SPECIFIKATION AF EGENKAPITAL

mio. DKK

	GRUNDKAPITAL	RÅDIGHEDS-KAPITAL	UDDELINGS-RAMME	EGENKAPITAL I ALT
EGENKAPITAL 1. JANUAR 2014	**141**	902		**1.043**
TOTALINDKOMST I 2014				
Årets resultat		**358**		**358**
Totalindkomst i alt for perioden		**358**		**358**
ØVRIGE TRANSAKTIONER				
Årets uddelinger		**-181**	**50**	**-131**
Øvrige transaktioner		**-181**	**50**	**-131**
EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2014	**141**	1.079	**50**	**1.270**
TOTALINDKOMST I 2015				
Årets resultat		**418**		**418**
Totalindkomst i alt for perioden		**418**		**418**
ØVRIGE TRANSAKTIONER				
Årets uddelinger			**-44**	**-44**
Årets tilbageførte uddelinger			**6**	**6**
Overført til uddelingsrammen		**-38**	**38**	
Øvrige transaktioner		**-38**		**-38**
EGENKAPITAL 31. DECEMBER 2015	**141**	1.459	**50**	**1.650**

Noter

Note 1 OMKOSTNINGER

mio. DKK

A. PERSONALEOMKOSTNINGER

	2014	2015
Gager og lønninger	13	15
	13	15
Gennemsnitligt antal medarbejdere	4	4
Antal medarbejdere ultimo året	4	4

Note 2 FINANSIELLE INDTÆGTER

mio. DKK

	2014	2015
Udbytte fra dattervirksomheder og associerede/joint ventures	370	232
Udbytte fra andre værdipapirer		9
Gevinst ved salg af dattervirksomheder		241
Renteindtægter fra kreditinstitutter mv.	2	1
Gevinst på øvrige finansielle aktiver	11	5
	383	488
Renter på finansielle aktiver målt til amortiseret kostpris udgør	2	1

Note 3 KAPITALANDELE

mio.DKK

	2014			2015		
	Kapitalandele i dattervirk-somheder	Andre kapitalandele	TOTAL	Kapitalandele i dattervirk-somheder	Andre kapitalandele	TOTAL
Anskaffelsessum 1. januar	1.631	6	1.637	1.876	6	1.882
Tilgang	245		245	551		551
Afgang				-59		-59
Anskaffelsessum 31. december	1.876	6	1.882	2.368	6	2.374
Reguleringer 1. januar	-680	-3	-683	-680	-4	-684
Værdiregulering		-1	-1		-2	-2
Reguleringer 31. december	-680	-4	-684	-680	-6	-686
Regnskabsmæssig værdi 31. december	1.196	2	1.198	1.688		1.688

Der er ultimo 2015 gennemført nedskrivningstests af den regnskabsmæssige værdi af "Kapitalandele i dattervirksomheder", såfremt der har været indikationer på nedskrivningsbehov. Indikatorerne omfatter negativt resultat eller hvis den regnskabsmæssige værdi overstiger egenkapitalen i selskabets eksterne årsregnskab.
Ved nedskrivningstestene sammenholdes nutidsværdien af pengestrømme fra dattervirksomheder med de regnskabsmæssige værdier af samme.
Andre kapitalandele indregnes til dagsværdi, hvor dette er muligt. Alternativt indregnes de til kostværdi fratrukket eventuelle nedskrivninger for værditab.
Principperne er uændrede i forhold til nedskrivningstest udført i 2014.

For yderligere oplysninger om kapitalandele i dattervirksomheder se Note 2. Finansielle indtægter og Note 5. Nærtstående parter.

Note 4 REGULERING FOR IKKE-KONTANTE DRIFTSPOSTER

mio. DKK

	2014	2015
Finansielle indtægter	-383	-488
Finansielle omkostninger		9
Øvrige, herunder hensættelser		-2
	-383	-481

Note 5 NÆRTSTÅENDE PARTER

Nærtstående parter for Bitten og Mads Clausens Fond omfatter direktion og bestyrelse samt bestyrelse, direktion og ledende medarbejdere i datter-, associerede og joint venture virksomheder. Hertil kommer aktionærer med betydelige aktiebesiddelser i Danfoss A/S.
Nærtstående parter omfatter endvidere virksomheder, hvor førnævnte personkreds har væsentlige interesser.

Bitten og Mads Clausens Fond ejer ultimativt 49,77% af aktierne, kontrollerer 85,68% af stemmerettighederne og har bestemmende indflydelse i Danfoss A/S.

Der har i regnskabsåret været et begrænset antal transaktioner i form af serviceydelser og finansielle mellemværender med Danfoss Koncernen, Fondens øvrige dattervirksomheder samt enkelte aktionærer i Clausen familien. De solgte serviceydelser er afregnet på markedsmæssige vilkår eller omkostningsdækkende basis. Bitten og Mads Clausens Fond har i regnskabsåret solgt aktier i Danfoss A/S tilbage til selskabet til en værdi af 300 mio. DKK (2014: 0 mio.)

Virksomheder, hvori Jørgen M. Clausen har betydelige ejerinteresser, har solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. DKK (2014: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

BESTYRELSE OG DIREKTION
Direktion og bestyrelse har i året modtaget gager og honorarer for i alt 13 mio. DKK (2014: 15 mio.), hvoraf 12 mio. DKK er udbetalt via Bitten og Mads Clausens Fond (2014: 12 mio.)
Der er i perioden ikke foretaget transaktioner med bestyrelse eller direktion ud over transaktioner som følge af ansættelsesforholdene.
Herudover har virksomheder, hvori Peter M. Clausen, Mads Clausen og Jens Martin Skibsted har betydelige ejerinteresser, solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. DKK (2014: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

mio. DKK

TRANSAKTIONER MELLEM FONDEN OG DATTERVIRKSOMHEDER

	2014	2015
Køb af varer og tjenesteydelser	2	2

Note 6 EFTERFØLGENDE BEGIVENHEDER

Der er efter balancedagen ikke konstateret væsentlige begivenheder, der vil påvirke Bitten og Mads Clausens Fondens økonomiske stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst i årsrapporten.

Note 7 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Bitten og Mads Clausens Fond (Fonden) er en erhvervsdrivende fond hjemmehørende i Danmark.

Årsregnskabet aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU og danske oplysningskrav i Årsregnskabsloven.

Bestyrelsen har den 4. maj 2016 behandlet og godkendt årsrapporten for 2015.

Bortset fra nedenstående afsnit svarer anvendt regnskabspraksis for Fonden til anvendt regnskabspraksis i koncernregnskabet for Fonden og dennes datterselskaber (Koncernen). Der henvises til note 25 i koncernregnskabet.

KAPITALANDELE I DATTERVIRKSOMEDER
I Fondens årsregnskab måles kapitalandele i dattervirksomheder til kostpris. Ved indikationer på nedskrivningsbehov er der foretaget nedskrivningstest. Hvor kostprisen overstiger geninvindingsværdien, nedskrives til denne lavere værdi.
Nedskrivninger indregnes i Fondens resultatopgørelse under finansielle omkostninger. Tilbageførsel af nedskrivninger indregnes under finansielle indtægter.

Udbytte fra kapitalandele i dattervirksomheder indtægtsføres i Fondens resultatopgørelse under finansielle indtægter i det regnskabsår, hvor udbyttet deklareres.

Note 8 VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN OG VURDERINGER

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger for Bitten og Mads Clausens fond (Fonden) omfatter investeringer i dattervirksomheder.

I Fondens årsregnskab måles kapitalandele i dattervirksomheder til kostpris. Ved indikationer på nedskrivningsbehov er der foretaget nedskrivningstest. Hvor kostprisen overstiger geninvindingsværdien, nedskrives til denne lavere værdi.

Grundet aktiviteterne i Fondens dattervirkomheder baseres vurderingen af de forventede fremtidige pengestrømme på mange år ud i fremtiden, hvilket vil være behæftet med en vis grad af usikkerhed. Kapitalandele i dattervirksomheder er beskrevet yderligere i Note 3. Kapitalandele.